

Vlaams
Parlement

vergadering **C318**
zittingsjaar 2016-2017

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening,
Energie en Dierenwelzijn

van 19 september 2017

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de integrale waterfactuur en het rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) 'Statistieken toepassing algemeen waterverkoopreglement 2016' - 2888 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de interpretatie, door de minister, van de diverse parameters naar aanleiding van de publicatie van de statistieken 'toepassing verkoop algemeen waterreglement' - 2912 (2016-2017)	4
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het monitoren van en investeren in groenaanleg - 2602 (2016-2017)	11
VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanwezigheid van schadelijke stoffen in rivieren en kanalen - 2705 (2016-2017)	14
VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de interpretatie van de omzendbrief over de principes van het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) voor vergunningsverleners - 2709 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de omzendbrief Ruimtelijke Transitie - 2711 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reikwijdte van de nieuwe omzendbrief inzake een gedifferentieerd ruimtelijk transformatiebeleid - 2733 (2016-2017)	18
VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het digitaal vrijgeven van de Vlaamse jachtplannen via geopunt.be - 2713 (2016-2017)	33
VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over mistoestanden bij het slachten van runderen - 2864 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de wanpraktijken in slachthuizen - 2865 (2016-2017)	
VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de controles op dierenwelzijn in slachthuizen - 2886 (2016-2017)	36

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de centrale databank voor katten

– 2856 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het ontbreken van een centrale databank voor katten

– 2872 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verplichte registratie van katten

– 2874 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over nieuwe databanken voor de identificatie en registratie van honden en katten

– 2900 (2016-2017)

52

VRAAG OM UITLEG van Rob Beenders aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de integrale waterfactuur en het rapport van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) 'Statistieken toepassing algemeen waterverkoopreglement 2016' – 2888 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Johan Danen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de interpretatie, door de minister, van de diverse parameters naar aanleiding van de publicatie van de statistieken 'toepassing verkoop algemeen waterreglement' – 2912 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp-a): Minister, mijn vraag om uitleg gaat over de statistieken die begin september zijn verschenen en gaan over de impact van de gewijzigde waterfactuur. Ik moet niet uitleggen welke de wijzigingen zijn. Elk jaar geeft de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) een overzicht en op basis van dat overzicht kan er een evaluatie gebeuren om na te gaan wat de impact is op de betaalbaarheid van de drinkwaterfactuur.

Minister, ik heb eerst uw communicatie gelezen in de media, dan het rapport en dan nog eens uw communicatie. Ik moet heel eerlijk zeggen dat ik niet zo heel goed begrijp waarop u juist hebt gecommuniceerd en of we eigenlijk wel dezelfde studie hebben gelezen.

Ik geef een overzicht. Uw communicatie was goed nieuws. U zegt in de media dat op basis van deze cijfers de vrees ongegrond was dat meer gezinnen hun factuur niet zouden kunnen betalen en dat drinkwatermaatschappijen wanbetalers nu vaker een afbetalingsplan of betalingsuitstel voorstellen zodat ze de waterkraan niet dicht hoeven te draaien. Het betalingsuitstel is gestegen met 22,4 procent tot 75.156, wat meteen het hoogste is in 5 jaar. De herinneringsbrief is in een jaar tijd gestegen met 18,9 procent en zit nu op 585.271. Er zijn 27,2 procent meer ingebrekestellingen. Dat zit op dit moment op 220.379 en dat is dan ook het hoogste in 5 jaar. Het aantal afbetalingsplannen is zelfs verdubbeld in verhouding tot 5 jaar geleden. Die zijn in een jaar tijd gestegen met 13,9 procent tot 63.221.

De enige daling is het aantal afsluitingen. Daarin hebt u gelijk: die zijn gedaald met 33,3 procent. Maar in de studie staat dat die daling een gevolg is van personeelstekort. De watermaatschappijen refereren dus aan een personeelstekort. Ik kan uit de studie niet echt opmaken dat die daling van de afsluitingen komt door een betere betaalbaarheid, zeker niet omdat alle andere punten die ik net heb vernoemd, toch wel exponentieel zijn gestegen.

Uw communicatie en die studie bezorgden mij een aantal vragen, vooral omdat u al had aangekondigd dat er een evaluatie zou komen. Ik dacht dat er een wijziging zou komen, maar uit deze communicatie begrijp ik dat alle ongerustheid voor niets is geweest en dat alles in orde is.

Minister, kunt u de interpretatie van de cijfers in het rapport van de VMM betreffende de statistieken van het algemeen waterverkoopreglement meedelen aan deze commissie? Waarom hebt u het aantal afsluitingen voor 2016 als positief gecommuniceerd terwijl in het rapport heel duidelijk staat dat deze daling te wijten is aan personeelstekort? Welke beleidswijzigingen gaat u voorstellen om de slechte cijfers om te buigen zodat de waterfactuur voor de Vlamingen weer

betaalbaar wordt? Wanneer zult u de evaluatie van de hervormde waterfactuur afronden en de eerste wijzigingen voorstellen aan de commissie?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, mijn vraag om uitleg sluit hierbij aan omdat de basis ervan over hetzelfde rapport gaat. Omdat de voorziening van leidingwater en de opvang, afvoer en zuivering van afvalwater deel uitmaken van de basisbehoeften van burgers en bedrijven, heeft uw overheid regelgeving opgesteld.

Het zou ons te ver leiden alles hier aan te raken, maar het decreet betreffende water voor menselijke aanwending bepaalt de contouren. Het algemeen waterverkoopreglement legt de rechten en plichten vast van de watermaatschappijen, rioolbeheerders en klanten. Verder bepaalt dit reglement de regels voor de levering van leidingwater, de sanering van het afvalwater, de afvoer van regenwater en de aanrekening van de kosten. Op dat vlak is er in de voorbije jaren heel wat werk geleverd. In aanvulling hierop kunnen de watermaatschappijen zelf of de rioolbeheerders bijkomende voorwaarden opleggen, wat sommigen van hen ook doen.

De integrale waterfactuur bestaat uit drie componenten: de drinkwatercomponent, de gemeentelijke en de bovengemeentelijke saneringscomponent. Voor de drinkwatercomponent besliste de Vlaamse Regering in het voorjaar van 2016 om de tariefregulering via een nieuwe methode te laten verlopen. Hierover is in dit parlement al vaker van gedachten gewisseld.

Door deze nieuwe methode leggen de watermaatschappijen de evolutie van de tarieven voor de komende zes jaar vast in een tariefplan. Zo geven de watermaatschappijen een kijk op de verwachte evolutie van hun kosten en opbrengsten voor drinkwatervoorziening en leggen ze een tariefpad vast voor de komende jaren. Het eerste plan heeft betrekking op de periode 2017-2022.

De WaterRegulator kreeg de nieuwe opdracht toezicht te houden op de tariefbepaling. De regulator gaat na of de watermaatschappijen de tariefplannen opstelden volgens de vastgestelde regels en of ze onderbouwd zijn. Eind 2016 keurde de regulator de tariefplannen goed, al dan niet na aanpassingen.

Recent maakte de VMM de statistieken voor 2016 bekend. De resultaten hiervan maken ons bezorgd. Zo scoren alle parameters (betalingsuitstel, herinneringsbrieven, ingebrekestellingen, afbetalingsplannen) slechter, wanneer we ze vergelijken met de jaren voordien.

Minister, hoe interpreteert u de stijging van volgende parameters: stijging van de abonnees met betalingsuitstel, stijging van de abonnees die een herinneringsbrief kregen, stijging van ingebrekestellingen, stijging van afbetalingsplannen? Werd de stijging van deze parameters verwacht?

In de schoot van welke commissies of werkgroepen worden deze cijfers verder geanalyseerd en geëvalueerd? Uit een eerdere communicatie van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) blijkt dat de meeste abonnees bij gelijkblijvend watergebruik in 2017 meer zullen betalen dan in 2016. Verwacht u dat de eerder genoemde parameters in 2017 nog roder zullen kleuren dan nu al het geval is? Wat gaat u doen om de betaalbaarheid van de waterfactuur te bevorderen? Wanneer mogen we de al lang aangekondigde evaluatie van de nieuwe methodologie verwachten? Voor De Watergroep werden eind 2016 enkel de aangepaste tarieven voor 2017 goedgekeurd. Voor de periode 2018-2022 beoordeelde de WaterRegulator de onderbouwing van de tarieven als onvoldoende. Is er op dat vlak ondertussen vooruitgang geboekt?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, de eerste reeks vragen gaat over de parameters die gestegen zijn. Twee elementen zijn van groot belang. Het eerste element, dat staat expliciet in het rapport zelf, waarvan ik hoop dat u het hebt gelezen, is dat De Watergroep in 2015 een nieuw klantenopvolgingsstelsel in gebruik heeft genomen, waardoor ze een achterstand wat betreft de facturatie hebben gehad. Ze hebben in 2016 een inhaalbeweging gedaan. Dat heeft dus een effect op het totaalbeeld.

Het tweede element vind ik cruciaal. Het is opmerkelijk dat de vraagstellers aangeven dat alle parameters zijn gestegen, namelijk betalingsuitstel, herinneringsbrieven, ingebrekestelling en afbetalingsplannen. Dat is natuurlijk niet moeilijk, want wij hebben dat verplicht gemaakt. Wij hebben een algemeen waterverkoopreglement gemaakt. Wij hebben gezegd aan de drinkwatermaatschappijen welke procedure zij verplicht moeten volgen voor ze de ultieme stap zouden kunnen zetten. Waar dat vroeger niet gebeurde, moet iedereen nu die stappen ondernemen. Het is dan ook maar logisch dat dan het aantal van die brieven en herinneringsbrieven de hoogte ingaat. Ik vind het opmerkelijk dat dit wordt aangehaald als zijnde een groot probleem. Het toont aan dat het algemeen waterverkoopreglement werkt en dat op dezelfde manier te werk wordt gegaan.

Het ontwerprapport is zoals altijd besproken met de drinkwatermaatschappijen en de klankbordgroep algemeen waterverkoopreglement. Daar zitten de VMM, de WaterRegulator, het Steunpunt Armoedebestrijding, Samenlevingsopbouw Vlaanderen, de VVSG, de Vlaamse Ombudsdienst, AquaFlanders, Netwerk tegen Armoede en het Vlaams Energieagentschap (VEA) in. Zij zitten daar allemaal rond de tafel.

Ik wil jaarlijks een gedetailleerde rapportering om op die manier de toepassing van het waterverkoopreglement van dichtbij op te volgen. Ik kan natuurlijk niet zomaar voorspellingen doen over de verschillende indicatoren voor de komende jaren, maar de cijfers geven aan dat het beleid met betrekking tot afsluiting wel werkt. Uiteraard moet dat verder worden opgevolgd en uiteraard zullen wij ook op basis van de evaluatie die we doen, kijken welke conclusies we trekken. Ik wil blijven beklemtonen dat elke afsluiting er één te veel is en dat we dat zo veel mogelijk moeten vermijden, tenzij het het ultieme middel is voor iemand die moedwillig de factuur niet betaalt.

Dan kom ik tot het vermelde personeelstekort. Dat geldt natuurlijk niet voor alle drinkwatermaatschappijen. We moeten lezen wat er in het rapport staat. Een aantal drinkwatermaatschappijen heeft gemeld dat het lagere aantal afsluitingen mede het gevolg is van een personeelstekort. Het rapport stelt dus niet dat de daling te wijten is aan personeelstekort. Naar aanleiding van uw vraag hebben we de vraag gesteld hoe het nu zit. Het blijkt dat er vooral bij FARYS problemen met personeel zijn geweest en dat daar minder afsluitingen zijn geweest. Ze benadrukken dat het erg onwaarschijnlijk is dat zij daardoor een algemene tendens zouden kunnen vertekenen. De vier grote drinkwatermaatschappijen delen de conclusie dat het beleid om naar minder afsluitingen te komen, vruchten afwerpt. Zo heeft ook water-link door een betere samenwerking met het OCMW Antwerpen het aantal afsluitingen kunnen halveren in 2016 tegenover 2015.

Wanneer we dan de trend bekijken voor het aantal aanvragen tot afsluiten bij de lokale adviescommissie (LAC) wegens wanbetaling en het aantal door het LAC behandelde dossiers, dan zien we dat het aantal negatieve adviezen stijgt. Er wordt dus vaker expliciet beslist dat het niet mag worden afgesloten. Dat bepaalt dus ook mee dat er inderdaad minder wordt afgesloten aan het einde van de rit. De trend van het aantal afsluitingen stijgt dus niet.

Collega's, ik wil nog eens herhalen dat het niet alleen te verklaren is door personeelstekort – dat heb ik daarnet al duidelijk aangegeven – maar wel door het feit dat we een aantal schotten hebben ingebouwd, en ook door de verplichte advisering van het LAC.

Let ook op de aanzienlijke daling van het aantal gerechtelijke invorderingen. Dat is met 14 procent gedaald ten opzichte van 2015. Dat wijst erop dat meer dossiers een oplossing hebben gevonden. Ik ben het dus helemaal niet eens met wie hier de conclusie uit trekt dat het slechte cijfers zijn. Over de gerapporteerde periode 2012-2016 is het aantal afsluitingen in 2016 het laagst, ook als we alleen de cijfers nemen van de drinkwatermaatschappijen waar geen personeelstekort is. We zien ook dat de inzet van beleidsinstrumenten ter preventie van afsluiting stijgt. Dat werkt dus ook wel.

Natuurlijk wordt er ook bijkomend ingezet op specifieke ondersteuning van de LAC-medewerkers die die dossiers moeten behandelen. Die zal onder meer bestaan uit de specifieke informatieve website en een extra vorming die wordt aangeboden in samenwerking met armoedeverenigingen. Ook bij de VMM loopt het optimalisatietraject van het algemeen waterverkoopreglement. U weet dat we daar tot een evaluatie en een bijsturing zullen komen indien dit mogelijk zou zijn.

Hoe zit het met de evaluatie van de tariefstructuur? Die is lopende. Er is een gefaseerde aanpak uitgewerkt die rekening houdt met de beschikbare data en middelen. Meerdere deelonderzoeken, waaronder een prijsvergelijking, worden uitgevoerd. De bedoeling is om daar dan de juiste conclusies uit te trekken.

Wat gebeurt er allemaal? Het gaat natuurlijk om de betaalbaarheid van de waterfactuur. De vraag is of het algemeen waterverkoopreglement en de statistieken voldoende zijn om de juiste conclusies te kunnen trekken. Ik denk dat ik hiermee alle vragen heb beantwoord.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp.a): Minister, u mag het rapport inderdaad interpreteren zoals u dat wilt. U bent de bevoegde minister. U mag dat volledig naar uw goeddunken doen. Het lijkt echter alsof u tevreden bent dat de cijfers inzake de betalingsuitstellen, de herinneringsbrieven, de ingebrekestellingen en de afbetalingsplannen zijn gestegen. Volgens u bewijst dit dat het algemeen waterverkoopreglement werkt. Dit bewijst dat echter net niet. De mensen horen niet in die statistieken te zitten. Indien de waterfactuur voor de Vlaamse gezinnen betaalbaar zou zijn, zouden de mensen niet in de statistieken zitten, zouden ze geen betalingsuitstel moeten vragen, zouden ze geen herinneringsbrieven krijgen en zouden ze geen afbetalingsplan moeten aanvragen. Tussen 2012 en 2016 zijn de cijfers in sommige gevallen verdubbeld. In andere gevallen gaat het om de hoogste cijfers in vijf jaar tijd.

Ik heb het dan niet over de afsluitingen. Ik hoop echt dat u gelijk hebt en dat die daling niet enkel een gevolg van het personeelstekort is. Indien we ervoor kunnen zorgen dat er morgen geen afsluitingen meer worden uitgevoerd, dan zou dat de beste beslissing zijn die u kunt nemen. Ik vind dat het in deze tijd en in een welvarend land als België onverantwoord mensen van water af te sluiten. Op dat vlak zijn we bondgenoten. Ik vind het echter te kort door de bocht een hoerastemming te uiten door op het aantal afsluitingen te alluderen. Het aantal betalingsuitstellen is zo fel gestegen dat we ons zorgen moeten maken. Als die mensen een betalingsuitstel vragen voor hun waterfactuur, zullen ze allicht ook problemen hebben met andere facturen, zoals de stroomfactuur. We belanden dan in een fase waarin die mensen de komende jaren enkel financiële problemen zullen krijgen. We moeten de ambitie hebben die cijfers naar beneden te brengen. Ik hoop dat u dit kunt bevestigen.

Wat de wijzigingen aan de factuur betreft, heb ik uit uw antwoord afgeleid dat de waterfactuur in 2018 zal veranderen. Is dat proces nog lopende? Zullen die wijzigingen in de loop van 2018 worden doorgevoerd of is 1 januari 2018, zoals in het verleden is aangekondigd, nog steeds de streefdatum?

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, bedankt voor uw antwoord. Als het gaat over water, elektriciteit en afval, dan gaat het toch over een aantal basisdiensten die sterk zijn gereguleerd. Het is een goede zaak dat dit gebeurt. De mensen kunnen niet zonder deze zaken. De overheid moet voor een eerlijke en betaalbare prijs zorgen.

Wat ik uit het rapport concludeer, verwondert u. Ik moet zeggen dat uw conclusies mij een beetje verwonderen. Ik begrijp wat u hebt gezegd. Volgens u is een andere methodologie gevolgd en kunnen we daardoor niet echt stellen dat er een stijging of een daling is. Vroeger deed elke watermaatschappij haar eigen ding. We kunnen dan ook moeilijk conclusies trekken uit wat de voorbije jaren is gebeurd. Ik wil dat aannemen. U kunt echter niet ontkennen dat 225.000 ingebrekestellingen zijn uitgeschreven en dat dit een zeer groot aantal is. Daar kunt u niet langs kijken.

Ik stel me de vraag hoe u ervoor wilt zorgen dat aantal naar beneden te krijgen. Het gaat immers echt om een groot aantal. Ik dring dan ook aan op een evaluatie hiervan. In welk gremium zult u deze parameters evalueren? Dit moet snel, grondig en objectief gebeuren. Ik houd niet van welles-nietesspelletjes. De cijfers zijn wat ze zijn. Over de grootte van de stijging wil ik nog discussiëren, maar u kunt er niet omheen dat de absolute cijfers zeer hoog liggen. Welk tijdschema zult u volgen om de parameters te evalueren?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Voorzitter, de vraagstellers hebben terecht de nadruk gelegd op de drinkwaterstatistieken. Het rapport betreft echter ook de saneringsstatistieken. Ik heb gelezen dat er enige bezorgdheid bestaat om de kwaliteit van de gegevens die de gemeenten en de rioolbeheerders hebben aangereikt.

Minister, ik kan moeilijk inschatten hoe ernstig die bezorgdheid is. Het is belangrijk dat de juiste gegevens worden geleverd en dat volledig wordt gerapporteerd. Welke conclusies trekt u uit dit item in het rapport?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: We beschikken over statistieken. Ik heb steeds verklaard dat het zeer belangrijk is dat we de zaken goed kunnen opvolgen. Indien in de procedure van het algemeen waterverkoopreglement een aantal stappen worden verplicht die vroeger niet verplicht waren, is het logisch dat bepaalde parameters stijgen. Daar blijf ik bij.

Er komt een evaluatie. Ik heb steeds gesteld dat we die grondige evaluatie met open vizier zullen bekijken en dat we op basis daarvan zullen nagaan of de tariefstructuur moet worden bijgestuurd. We zullen nagaan of iets moet gebeuren aan het algemeen waterverkoopreglement. We zijn daar volop mee bezig. Ik hoop in 2018 over de resultaten te beschikken en op basis daarvan een aantal conclusies te kunnen trekken.

De informatie waarover we op basis van de rapporten beschikken, is belangrijk met betrekking tot onder meer een aantal prijsvergelijkingen en de verhouding tussen de stappen die worden gezet. Dit zijn zaken die nu grondig worden geanalyseerd.

Water is uiteraard een basisrecht. Dat is de reden waarom we een sterke sociale correctie hebben toegepast op de waterfactuur. De armoedeorganisaties appreciëren dit sterk. Dit is samen met hen uitgewerkt. Ze geven toe dat het een substantiële correctie betreft die tot de betaalbaarheid van de waterfactuur bijdraagt. Met de hervorming hebben we op dat vlak een aantal belangrijke keuzes gemaakt. In 2018 volgt een grondige, objectieve analyse. We zullen dan met open vizier nagaan welke richting we verder moeten inslaan.

Gelukkig kunnen we vaststellen dat het aantal afsluitingen is gedaald. Dat is een goede zaak. Indien we alle afsluitingen uit de wereld zouden kunnen helpen, zou dat uiteraard een nog veel betere zaak zijn. Ik blijf herhalen dat we goed moeten kijken naar alle bepalingen die zijn vastgelegd. Indien iemand niet kan betalen, kan het water ook niet worden afgesloten.

Het gaat vaak over problemen van volksgezondheid, veiligheid, fraude, manifeste onwil om te betalen. Dat zijn de criteria op basis waarvan iemand al dan niet mag worden afgesloten. Voor ons is het ook belangrijk, in het kader van de evaluatie, dat daar ook goed naar wordt gekeken, dat dit op een correcte manier wordt geïnterpreteerd door de LAC's. Daarom willen we die ondersteuning geven aan die lokale adviescommissies, zodat ze ook een uniforme en correcte manier mee omgaan.

De voorzitter: Er was nog een vraag over de saneringsbijdrage van de gemeenten en de cijfers die ontbraken in het document.

De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Er is een luik drinkwaterstatistieken en een luik saneringsstatistieken. Het rapport zegt dat er twijfels zijn over de volledigheid van de gegevens die worden aangereikt door de rioolbeheerders en de gemeenten. Welke conclusies moeten we daaruit trekken? Moet er iets mee gebeuren? Ik zou denken van wel, maar ...

Minister Joke Schauvliege: De oproep die ik altijd heb gedaan en gelanceerd, is dat de lokale besturen de saneringsbijdragen die zij innen, moeten investeren in het onderhoud of de aanleg van rioleringen. Ik zal laten nagaan hoe het komt, ik ken de reden niet, dat die gegevens niet volledig zijn. Op basis daarvan zullen we kijken hoe we dat nog vollediger kunnen maken.

Bart Nevens (N-VA): Als ik het goed begrepen heb, maken de gemeenten in hun boekhouding geen onderscheid tussen wat zij met de middelen uit de saneringsbijdragen aan investeringen en aan onderhoud doen, en sijnpele die gegevens niet door naar de VMM. Dat heeft te maken met facturatie, het ene is zonder btw en het andere met minder btw. Bij de heraanleg van een weg bijvoorbeeld wordt dat onderscheid niet gemaakt en wordt alles gefactureerd. De gemeenten moeten wel die opsplitsing maken om dat door te kunnen geven: specifiek wat aan rioleringswerken geïnvesteerd is.

Het is tamelijk complex om de cijfers uit de boekhouding van de gemeentebesturen te halen. De besturen moeten zelf uitsplitsen, al bij de aanbesteding of de aanduiding van de werken. Het is een kluwen.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp-a): Minister, op het punt van de sociale correcties volgen we u helemaal. U hebt dat als enige minister in deze regering bij een gewijzigd beleid aan een armoedetoets onderworpen, wat we voor de elektriciteitsfactuur te weinig hebben gezien. U hebt dat goed gedaan. U hebt daarop geanticipeerd en gezorgd dat de sociale correcties gestegen zijn naar 80 procent. Dat was een goede stap om die groep een betaalbare waterfactuur aan te bieden. We moeten

natuurlijk opletten – nu deze waterfactuur al een jaar gehanteerd wordt – dat er niet een groep mensen die nu uit de boot valt met de sociale correctie in de problemen komt door van het ene betalingsuitstel in het andere te komen, net omdat die waterfactuur is gestegen.

Als u de evaluatie wilt doen, kunnen we u al een heel objectieve wijziging meegeven waar u niet mee moet wachten tot 2018: pas het vast recht al aan. Het vast recht is vandaag heel objectief vast te stellen. De watermaatschappijen vragen vandaag in functie van het beleid dat hier beslist is verschillende bedragen naargelang de gezinssamenstelling. Een single betaalt 86 euro, een gezin van vijf betaalt nul euro. Er zijn weinig evaluaties nodig om vast te stellen dat dit niet eerlijk en niet correct is. Als u dat al kunt aanpassen dit jaar, dan ben ik er zeker van dat een aantal cijfers die nu gestegen zijn, volgend jaar al gaan dalen.

Daarnaast hoop ik dat de evaluatie sneller wordt afgerond. Ik had altijd begrepen dat dat voor 2017 gepland was, zodat we eigenlijk vanaf januari 2018 met een gewijzigde factuur zouden kunnen beginnen. Ik begrijp nu dat u dat vooruitzicht verschuift naar 2018. We weten allemaal dat dat een verkiezingsjaar is. Ik hoop dat dat in het voordeel van de Vlamingen is en dat hun factuur wordt aangepast in de positieve zin. In het andere geval vrees ik dat er nog wijzigingen gaan gebeuren deze legislatuur.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): De timing baart me ook zorgen. U zegt dat u in 2018 wilt evalueren. Dan komt er ten vroegste in 2019 een aanpassing. Als u beseft dat er evenveel geld opgehaald moet worden, zal er een verschuiving gebeuren en dan zullen er andere mensen allicht meer betalen dan mensen die nu minder betalen.

Dat is natuurlijk wel een probleem, denk ik, want dat krijgt u moeilijk uitgelegd, zeker, zoals mijn collega aanhaalt, als we naar een verkiezingsjaar gaan.

Aanvullend wil ik zeggen dat die cijfers mij zorgen baren, zeker omdat armoede een multimodaal probleem is. Ik wil daarmee zeggen dat er waarschijnlijk heel wat 'cumuls' bestaan: mensen die én moeilijk hun elektriciteitsfactuur kunnen betalen, én moeilijk hun gas-, afval- en waterfactuur kunnen betalen.

Minister, ik kan u nu geen vraag meer stellen, maar ik zal ze zeker een volgende keer stellen. Bestaan er kruistabellen waarop men kan zien of de mensen met betalingsuitstellen of ingebrekestellingen het ook op andere parameters, zoals elektriciteit en gas, moeilijk hebben? Want dan hebben we toch wel een gigantisch groot probleem, lijkt me. Dat zijn mensen die structureel in de armoede zitten. Die gaan we er niet uit kunnen halen met een aantal maatregelen in de marge.

Ik wil wel erkennen, minister, dat de sociale correctie substantieel is wat betreft het water. Daar hebt u goed werk geleverd. Maar er moet nog heel wat werk worden verzet om de waterfactuur billijker, rechtvaardiger en menselijker te maken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het monitoren van en investeren in groenaanleg – 2602 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, minister, mijn vraag dateert eigenlijk al van juni. Ik dacht dat ik ze had omgezet naar een schriftelijke vraag, maar er is ergens iets fout gelopen. Ik zal het vandaag vooral hebben over het monitoren en niet zozeer over het investeren in groenaanleg. Ik heb daaromtrent al een aantal antwoorden gekregen op schriftelijke vragen, onder andere inzake de stadsrand- en speelbossen.

We weten dat er sowieso al een aantal investeringsprojecten lopen samen met lokale besturen, maar voor het individuele aspect is het belangrijk om het te monitoren. Ter zake hebben we het voorbeeld van Amsterdam dat als het ware een digitale kaart, namelijk de 'Monitor Agenda Groen' ter consultatie beschikbaar stelt. Daarop zien we heel duidelijk de evolutie rond bijkomende groennormen inzake ruimtelijke ordening.

Met het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, minister, hebt u enerzijds gefocust op kernversterking en verdichting, en anderzijds wordt in het kader van de beleidskaders en de actieprogramma's ook een en ander opgenomen inzake groennormen. Er staat onder andere te lezen: 'men moet focussen op een voldoende groene omgeving, een groen-blauwe dooradering; men moet voldoende rekening houden met het waterbergend vermogen; rivier- en beekvalleien moeten ruimte krijgen; infiltratie van het regenwater is van belang; bij individuele projecten is opnieuw een groennorm voor stadsontwikkeling en verkavelingen van belang; hitte-eilanden moeten worden weggewerkt'.

In het kader van dit alles vind ik een goede monitoring van groot belang. Sinds kort hebben we de Ruimtemonitor Vlaanderen, die als een centrale toegangspoort tot indicatoren ter ondersteuning van het ruimtelijk beleid voorhanden is. De doelstelling hierbij is het beschikbaar maken van wetenschappelijke en beleidsrelevante indicatoren, enerzijds ter ondersteuning van beleidsvoorbereiding en opvolging van het ruimtelijk beleid in Vlaanderen, anderzijds in functie van de maatschappelijke discussies en keuzes met betrekking tot maatschappelijke uitdagingen die op ons afkomen.

Minister, hebt u al concreet zicht op de verdere uitwerking van de beleidskaders en de actieprogramma's inzake die groennorm en het groenbeleid dat straks verder moet worden uitgewerkt?

Gaat u in die ruimtemonitor de groennorm in beeld brengen? Hebt u al zicht op de groenaanleg via het vergunningenregister?

Hoeveel van de groenaanleg, ecoducten, fietsverbindingen, buffers en spaarbekkens gerealiseerd in deze legislatuur hebben voor bijkomende groenaanleg gezorgd? Over hoeveel hectare in grootteorde praten we hier dan?

Hoe ondersteunt u vandaag de monitoring, rapportering en sensibilisering door de gemeenten inzake groenaanleg? Ik vermoed dat de groennorm teruggaat naar de beleidskaders. Ik denk alleszins dat het van belang is dat het allemaal goed wordt gemonitord zodat het kan worden geëvalueerd.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Peeters, het brengen van groen en natuur in de buurt van dichtbevolkte gebieden is een van de speerpunten van mijn natuurbeleid. Binnen het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) wordt heel hard gewerkt aan de verschillende projectoproepen. Ik denk aan 'Natuur in je Buurt', waarmee steden en gemeenten creatieve en innovatieve groenprojecten kunnen realiseren met een financiële duw in de rug. We hebben daar zelfs 750.000 euro voor uitgetrokken.

Dat is niet alles. U kent het project Pimp je speelplaats, het Interreg-project 2B Connect, dat het stimuleren van biodiversiteit op bedrijventerreinen vooropstelt, en het LIFE-project Green4Grey, waarbij we onbebouwde restructies in een verstedelijkte omgeving een nieuw veelzijdig en natuurlijk karakter geven. 'Groen in de Bouw' is ook iets nieuws waarmee we natuurtechnische milieubouw heel toegankelijk willen maken.

Het initiatief van de stad Amsterdam kan ons zeker inspireren. Dat is iets waar wij voor gewonnen zijn. Zoals u terecht zegt: in het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen hebben we samen in de regering als partners afgesproken dat er effectief een groennorm komt.

Ik wil nog verwijzen naar tal van publicaties en voorbeeldboeken die we hebben: 'Investeer in groen, winst verzekerd' van Inverde en 'Ideeën voor groenere steden en gemeenten in Vlaanderen'. Ik zal u de links van de websites doorgeven. Er is nog het Draaiboek Groenplan, waarmee lokale besturen aan de slag kunnen.

We maken ook werk van innovatieve pistes inzake cofinanciering. Op dit moment worden deze geïnventariseerd. Ze zullen ter beschikking worden gesteld van de lokale besturen.

De Ruimtemonitor bevat op vandaag geen specifieke indicatoren die de groenaanleg in beeld brengen. Een van de grote knelpunten, en dat staat zo in het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen, is dat vandaag de dag de ruimteboekhouding eigenlijk puur gebeurt op basis van bestemming. Dat is natuurlijk iets wat zijn tekortkomingen en mankementen heeft. We zijn van plan, dat staat in het witboek, om in plaats van te monitoren louter op bestemming, te monitoren op basis van de realiteit op het terrein en wat daar gebeurt. Dat zal ons een veel duidelijker beeld geven van de situatie op het terrein.

Het vergunningenregister geeft niet direct duidelijkheid over de hoeveelheid vierkante meter groen. Er zijn al een aantal pogingen ondernomen bij de Vlaamse overheid om een en ander digitaal in kaart te brengen, maar dat is niet zo evident. Er zijn altijd heel veel discussies: wat is nu groen, wat is nu bos en wat kunnen we op het terrein als dusdanig beschouwen? Ik kan u aangeven dat er onder experts al oeverloos over is gediscussieerd en dat men daar nog altijd niet uit is geraakt.

We hebben het ecoduct Kempengrens in 2014 gerealiseerd, het ecoduct Groenendaal is gepland voor 2018 en het ecoduct Konijnenpijp komt er in 2019. De essentie van ecoducten is niet te zorgen voor een bijkomende oppervlakte groen maar wel voor de juiste verbinding tussen bestaande groene gebieden.

Wat bufferbekkens en overstromingsgebieden betreft, kan ik zeggen dat ze absoluut een bijdrage leveren tot meer natuur en groen. Sigma is daarvan een typisch voorbeeld: daarmee realiseren we natuur langs de Schelde en bieden we ook direct een oplossing voor de grote wateruitdagingen waar we voor staan. Het gaat hier in totaal over 7000 hectare natuurinrichting. We richten ook nog 14.000 hectare wetlands in, die belangrijke ecosystemen kunnen leveren.

Mijn administratie heeft met de Vereniging voor Openbaar Groen een samenwerking, en zij organiseren de wedstrijd 'Bijenvriendelijkste gemeente'. Dit

gebeurt nu voor het derde jaar op rij. Op die manier willen zij iedereen warm maken voor verdere investeringen.

Er zijn heel veel voorbeelden om de openbare ruimte op een betere manier aan te leggen, zodat het onderhoud minder tijd en energie vraagt. Dat we geen pesticiden meer toelaten, kan de lokale besturen helpen, want er moet minder mankracht worden ingezet.

U vraagt ook hoe het met het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zit en met de beleidsintenties. We hebben het witboek en we hebben ondertussen een grondige consultatie gehad. In antwoord op andere vragen zal ik dat straks duidelijk maken. Wij wachten natuurlijk ook vol ongeduld op de goedkeuring door het parlement van de Codex Ruimtelijke Ordening, waar de rechtsgrond in staat voor het BRV. Als dat er is, zullen wij met veel plezier met die beleidskaders naar buiten komen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, wij kijken alleszins met veel plezier uit naar die beleidskaders en uiteraard ook naar de codex zelf. Je hebt aan ons een partner om die zo snel mogelijk goedgekeurd te krijgen in dit parlement.

Anderzijds verwijs ik naar het verhaal van Amsterdam omdat ik denk dat monitoren heel belangrijk is. Ik verwijs ook naar de commissie van enkele maanden geleden toen we het hadden over de cijfers in het kader van het witboek BRV, het verhaal van het ruimtebeslag, het verhaal van de verhardingsgraad enzovoort. Daar is inderdaad altijd heel wat discussie over. Zelf hebt u gezegd dat de monitoring van wat er vandaag effectief op het terrein is, moeilijk is. Inzake de cijfers en het ruimtebeslag gaat het er bij veel mensen nog altijd niet in dat bijvoorbeeld een groot golfterrein of een aantal voetbalterreinen worden gekwalificeerd als een ruimtebeslag, terwijl die toch ook zorgen voor open gebieden, zeker in kernen waar mensen dicht op elkaar wonen. In die zin is het wel belangrijk om dat allemaal te monitoren.

Minister, u haalt veel projecten aan en u geeft een opfrissing van zaken die de Vlaamse overheid al doet, onder andere het verhaal van Pimp je speelplaats, Natuur in je Buurt enzovoort. Er zijn inderdaad heel wat positieve initiatieven die ervoor zorgen dat er extra groen komt en die dus bijdragen aan de groennorm, waarop men wil focussen. Tegelijkertijd zitten we daartegenover met het verhaal van het ruimtebeslag, van de verhardingsgraad. Dat moet allemaal in de juiste context worden geplaatst.

Daarom is het heel belangrijk alles zeer goed te monitoren om te zien wat er effectief is op het terrein, of er voldoende groenvoorziening is, of dat al of niet onder de term ruimtebeslag valt. Het is dan ook belangrijk dat we in de toekomst focussen op die verhardingsgraad.

Minister, ik geloof dat u in de beleidskaders die eraan komen, wel een en ander zult opnemen inzake groennorm, ook voor individuele projecten. Zo staat het alleszins omschreven in het witboek. Het is dan ook belangrijk dat we daarin vooruitgang boeken zodat iedereen zo snel mogelijk weet waar men aan toe is inzake de verdere ontwikkeling van het BRV.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega Peeters, u haalt terecht het onderscheid aan tussen de inname van open ruimte en verharding. Dat is ook aangegeven in ons witboek BRV. Overall waar ik ga praten, maak ik heel duidelijk dat onderscheid. Op een bepaald moment zullen we natuurlijk de keuze moeten maken over wat wij verstaan onder al of niet ruimtegebruik. Dat is een afspraak die we

maken. We hebben ons nu geënt op de Europese definitie van ruimtebeslag. Dat is inderdaad de ruimte waar mensen op ingrijpen. Dat gaat ook over tuinen, en over golfterreinen.

Dat is een keuze die we op een bepaald moment zullen moeten maken. Blijven we die algemeen erkende, internationale definitie hanteren, of hebben we het alleen over verharding? Op zich maakt dat niet zoveel uit. Het is gewoon een kwestie van een ander uitgangspunt en hoe we daar verder mee omgaan. In het witboek BRV hebben we de keuze gemaakt om dat ruimtebeslag te definiëren zoals we dat ook hebben goedgekeurd met de officiële definitie zoals die ook internationaal wordt gebruikt. Straks kunnen we daar zeker nog op terugkomen.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Ik denk toch dat het heel belangrijk is dat dat allemaal goed wordt gemonitord. Bij onze noorderburen vinden we daar zeker een goed voorbeeld van.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Wilfried Vandaele aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de aanwezigheid van schadelijke stoffen in rivieren en kanalen – 2705 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, in opdracht van de Vlaamse Milieu-maatschappij (VMM) werden metingen gedaan naar de aanwezigheid van schadelijke stoffen – we denken aan kwik, dioxines, pesticiden en vlamvertragende stoffen – in baars en paling in elf rivieren en kanalen in Vlaanderen. Het onderzoek werd uitgevoerd door het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) in samenwerking met de Universiteit Antwerpen.

We weten dat het moeilijk is om het gehalte schadelijke stoffen in het oppervlaktewater te meten omdat ze moeilijk oplossen, maar ze stapelen zich wel op in de organismen van de aquatische voedselketen. Daarom bepaalt de kaderrichtlijn Water normen voor de aanwezigheid van die stoffen in het spierweefsel van vissen en mosselen. Uit de metingen blijkt nu dat in alle meetpunten in Vlaanderen sommige schadelijke stoffen in een te hoge concentratie in baars en paling voorkomen. Vissen kunnen natuurlijk gezondheidsproblemen krijgen, maar ook de dieren die die vissen opeten, zoals otters en reigers, kunnen gezondheidsproblemen krijgen en hun voortplantingssysteem aangetast zien. Uiteindelijk kunnen die stoffen ook in het menselijk lichaam terechtkomen.

Begin juli werd dit onderwerp in onze pers nogal uitvoerig besproken. Vandaag is dat nog steeds actueel. Overall is de kwikvervuiling groot; vooral in de Demer, de Dijle en de Dender is die problematisch. Voor fluorhoudende stoffen is het kanaal Gent-Terneuzen er dan weer het slechtst aan toe. De Bovenschelde ten slotte, kent een hoge vervuiling door vlamvertragers, die wellicht in verband te brengen zijn met de textielindustrie daar.

Uit ander onderzoek is gebleken dat er in meer dan de helft van de meetplaatsen in Vlaanderen kleurstoffen aanwezig waren in paling. Ik dacht onmiddellijk, vandaar de uitdrukking: paling in 't groen. Sommige van die kleurstoffen zijn bekend om hun kankerverwekkende eigenschappen.

Minister, welke conclusies trekt u uit het recente onderzoek die voor uw beleid relevant kunnen zijn? Het uitbaggeren en verwijderen van vervuild slib uit onze waterlopen is een mogelijkheid, maar ook een heel dure oplossing om het leefmilieu te herstellen. Welke projecten – dat is niet alleen uw verantwoordelijkheid, maar heeft ook met uw collega's te maken – waarbij de Vlaamse overheid is betrokken, worden momenteel uitgevoerd of zullen in de nabije toekomst worden uitgevoerd met betrekking tot het verwijderen van vervuild slib? Welke kostprijs hebben die projecten? Naast het verwijderen van het slib zijn er wellicht ook andere methodes mogelijk om de bodem te saneren. Af en toe horen we alternatieve manieren vernoemen. Hebt u daar een zicht op en zijn er alternatieve methodes in Vlaanderen toepasbaar?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Sinds 2015 meet de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) ook prioritaire stoffen in biota. De Europese kaderrichtlijn Water vraagt dat we twaalf vetoplosbare stoffen meten. Het gaat hierbij voornamelijk om stoffen die moeilijk meetbaar zijn in water, maar zich doorheen de voedselketen opstapelen in verschillende organismen. We meten die stoffen in baars en paling. De polycyclische aromatische koolwaterstoffen (paks) worden in zoetwatermosselen geanalyseerd. In 2015 is dat gebeurd op elf meetplaatsen. Op basis van de meetresultaten kunnen we stellen dat diverse vetoplosbare stoffen inderdaad aanwezig zijn in de Vlaamse waterlopen, en dat ze zich ook opstapelen in aquatische organismen.

Er zijn Vlaamse maatregelen geformuleerd, maar ook op het Europese niveau zijn maatregelen nodig om de aanwezigheid van die stoffen in het water op lange termijn terug te dringen.

Wat gebeurt er allemaal? De VMM voert jaarlijks meerdere slibuimingen uit op de waterlopen van eerste categorie, die tot onze bevoegdheid behoren. De onbevaarbare waterlopen van tweede en derde categorie zijn de verantwoordelijkheid van de provincies, de gemeenten en de polders en wateringen. Hierop heb ik geen zicht. Voor de bevaarbare waterlopen ligt de bevoegdheid bij de minister van Openbare Werken.

De voorbije tien jaar werd gemiddeld 140.000 kubieke meter slib per jaar verwijderd uit de onbevaarbare waterlopen. Dit komt overeen met de aangroei aan slib. De gemiddelde kostprijs bedraagt 30 euro per kubieke meter slib. Hoe sterker de verontreiniging, hoe hoger de kostprijs is. Bij een sterke verontreiniging loopt de kostprijs veelal op tot hoger dan 50 euro per kubieke meter. Aangezien een groot deel van de waterbodems verontreinigd is, wordt bij deze slibuimingen ook een deel van de historische verontreiniging verwijderd.

De voorbije jaren werd onder meer verontreinigd slib verwijderd uit de Antitankgracht, de Dijle, het Schijn, de Winge, de Bellebeek, de Heulebeek, de Houtensluisvaart, de Dommel, de Zuidlede, de Mandel en de Vliet-Grote Molenbeek. De prioriteiten van de slibuimingen voor de onbevaarbare waterlopen worden bepaald op basis van voornamelijk hydraulische en ecologische doelstellingen. Het positieve effect op de waterbodemkwaliteit blijkt onder meer uit het waterbodemetnet van de VMM. De VMM toonde op basis van de langdurige analyses in het kader van dit meetnet aan dat er een afname is van de sterk verontreinigde waterbodems van 50 naar 20 procent gedurende de voorbije tien jaar. Het aandeel van waterbodems met een matige kwaliteit nam hierdoor toe van 40 naar 60 procent.

De ruiming om ecologische redenen wordt gestart wanneer er geen toevoer van verontreiniging meer is en nadat de opwaartse trajecten gesaneerd zijn. Prioriteit wordt ook gegeven aan waterlopen waar de verwijdering van het slib belangrijk is

voor de realisatie van de goede ecologische toestand. In 2017 werd door de VMM en de OVAM de waterbodemsanering van de Winterbeek in Tessenderlo gestart. Daar wordt ook de harde bodem onder het slib en de oevers verwijderd omdat dat verder gaat dan enkel het slib dat daar dus ook aanwezig is. Die waterloop is ongeveer 17 kilometer lang. Dat gebeurt in vier trajecten. De kostprijs van de sanering van het eerste traject bedraagt 2,4 miljoen euro. In 2018 zal de VMM ook starten met de voorbereiding van de sanering van de Grote Laak. De sanering van beide waterlopen is belangrijk voor zowel de realisatie van de doelstellingen van de kaderrichtlijn Water als voor de Habitatrichtlijn.

Het is duidelijk dat de verwijdering van verontreinigd slib de meest duurzame maatregel is. Het is echter niet duidelijk dat een verwijdering steeds noodzakelijk is. In sommige gevallen kan de historische verontreiniging met bijvoorbeeld zware metalen ingekapseld liggen onder jongere, minder vervuilde lagen met als gevolg dat de impact van het verontreinigde slib op het watersysteem beperkt is. In deze gevallen is een sanering natuurlijk niet prioritair, omdat het verwijderen van slib negatiever kan zijn dan dat je het laat liggen.

De VMM wil de komende jaren inzetten op onderzoek met betrekking tot de interactie van de historische verontreiniging van de waterbodems, de waterkwaliteit en de verontreiniging van biotische elementen. Dit is noodzakelijk voor de prioritering van de saneringen en een zo kosteneffectief mogelijke aanpak want dat kost natuurlijk allemaal handenvol geld.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik begrijp dat u zegt dat er alternatieven zijn, maar dat het daar nog niet zo ver mee staat. U hebt het dan over het juridische samenspel.

Naar uw zeggen hebt u alleen gegevens over onbevaarbare waterlopen van eerste categorie, waarvoor wij verantwoordelijk zijn, en niet van de tweede en derde categorie, waarvoor de provincies en gemeenten verantwoordelijk zijn. Verder in uw antwoord hebt u het toch over cijfers voor onbevaarbare waterlopen van 140.000 kubieke meter per jaar. Geldt dat enkel voor dat ene stuk waarvoor de VMM verantwoordelijk is?

Minister Joke Schauvliege: Ja.

Wilfried Vandaele (N-VA): Minister, ik weet dat het een moeilijk probleem is. Het is zeer duur, en als je die bodems saneert, moet je ervan op aan kunnen dat er geen vervuiling bij komt. Het heeft dan wel zin, maar het is niet echt duurzaam. Uit uw antwoord begrijp ik dat op de punten waar de allergrootste problemen bestaan, er toch vooruitgang wordt geboekt. U hebt het over een afname van 50 naar 20 procent van de sterkst verontreinigde bodems. Misschien is dat toch wel een lichtpunt. Ik hoop alleen dat de wetenschappers er misschien in slagen om met andere methodes dan het ruimen straks aan de slag te kunnen gaan.

Bij bodemverontreiniging horen we ook dat het zijn gang laten gaan van de natuur in bepaalde bodems om bepaalde stoffen op termijn weg te werken, ook een oplossing kan zijn. Men moet niet altijd alles afgraven en saneren. Soms kan men bepaalde processen in situ zijn gang laten gaan. Ik hoop dat we ook voor de waterbodems methodes vinden die ons snel resultaat geven en die minder duur zijn.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ik wil erkennen dat die persistente organische en andere nauwelijks afbreekbare pollutanten zowat de grootste uitdaging zijn op het vlak van vervuiling. Dat blijft gemakkelijk

honderden jaren aanwezig in onder andere de waterbodems; het accumuleert in allerlei organismen en dieren. Het is een gigantische uitdaging om dat op te ruimen. Minister, dat erken ik, maar ik blijf toch op mijn honger zitten bij die aanpak. Al heel veel jaren is de aanpak: als de verontreiniging heel ernstig is, dan gaan we ruimen, want we moeten iets doen. We stellen vast dat die stoffen daar zitten en we blijven er beter af, want als we eraan komen, gaan we misschien bepaalde processen in gang zetten die we niet willen. Dat is een nogal minimalistische aanpak. Nogmaals, het is een aanpak die al ongeveer twintig jaar bestaat. Minister, dat is niet uw rechtstreekse verantwoordelijkheid, maar ik blijf toch op mijn honger zitten bij die aanpak.

We moeten naar een ander systeem gaan bij de aanpak van die verontreiniging. We weten dat die stoffen overal aanwezig zijn. In de ene rivier zit er misschien wat meer pcb's, in de andere wat meer vlamvertragers, maar het is overal vervuild. Het niveau van verontreiniging kan misschien wel eens veranderen, die stoffen zitten overal. Ik hoop dan ook dat we aandachtig zijn voor de nieuwe technieken om die verontreiniging echt volledig weg te werken.

Johan Danen (Groen): Minister, ik heb aandachtig naar uw antwoord geluisterd. Begrijp ik het goed dat u zegt: het enige afwegingskader inzake sanering van die bodems wordt louter een bepaalde mate van vervuilingsgraad? Of zijn er andere elementen die een rol spelen zoals kostprijs of moeilijkheid van het saneren?

U zegt dat er niet echt andere methodes zijn om de sanering van de bodems aan te pakken. Is er onderzoek naar gebeurd dat veelbelovend lijkt, of staat het nog helemaal in de kinderschoenen? Inzake het saneren van bodems met bepaalde polluenten, zijn er wel veelbelovende alternatieve toepassingen met bacteriën enzovoort. Ik ben op dat vlak geen specialist, maar ik wil horen of er op het vlak van de sanering van bodems toekomstmuziek zit in het verdere onderzoek en of er veelbelovende resultaten op stapel staan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het feit dat we stap voor stap werken, heeft een aantal oorzaken. Een daarvan is dat je financieel de zaak moet kunnen aanpakken. Als we vandaag zouden beslissen dat we binnen dit en twee jaar alle verontreinigingen in die waterbodems weghalen, dan zouden we dat kunnen, stel dat er genoeg aannemers en aanbestedingen zijn die dat kunnen doen. Dat is al de eerste randvoorwaarde. De tweede is dat we miljoenen euro's nodig hebben. Waar gaan we die halen? We moeten een prioriteit instellen en stap voor stap te werk gaan. Het is een combinatie waarbinnen die prioriteit gebeurt. De VMM gaat er natuurlijk van uit dat ze eerst te werk gaan waar het niet veilig is en er het meeste risico is voor mens en natuur. Dat is logisch. Op basis daarvan wordt een prioriteit opgemaakt en wordt daar werk van gemaakt.

Ik heb nu niet direct de informatie bij me welk verder onderzoek er gebeurt en wat daar de laatste stand van zaken is. Ik zal het opvragen bij onze diensten. Onze diensten maar ook heel wat onderzoeksinstellingen kennende, zal daar zeker verder werk van worden gemaakt en zullen er misschien ook wel al resultaten zijn, maar ik heb die niet bij mij. Ik zal ze opvragen en aan u allen bezorgen als we daar de antwoorden op hebben.

De voorzitter: Er is dus het voorstel van de minister om aan de commissie de gegevens te bezorgen.

De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Stefaan Sintobin aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de interpretatie van de omzendbrief over de principes van het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) voor vergunningsverleners
– 2709 (2016-2017)**

**VRAAG OM UITLEG van Lydia Peeters aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de omzendbrief Ruimtelijke Transitie
– 2711 (2016-2017)**

**VRAAG OM UITLEG van Axel Ronse aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de reikwijdte van de nieuwe omzendbrief inzake een gedifferentieerd ruimtelijk transformatiebeleid
– 2733 (2016-2017)**

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, mijn uiteenzetting zal een samenvatting zijn van de schriftelijke neerslag van mijn ingediende vraag. De aanleiding van de vraag is het versturen van de omzendbrief naar vergunningverlenende overheden en diensten van het gewest, provincies, steden en gemeenten en het versturen in augustus van een handleiding bij deze omzendbrief. De bedoeling was blijkbaar om een ongerustheid weg te nemen.

Wat de omzendbrief zelf betreft, was het de bedoeling om nieuwe principes en uitgangspunten op te lijsten die moeten gelden bij de opmaak van ruimtelijke plannen en bij de beoordeling van vergunningsaanvragen. De leidraad voor iedereen zijn uiteraard de principes van het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

In de omzendbrief maakt u een onderscheid tussen bebouwd en onbebouwd gebied en worden de richtlijnen opgesomd die de vergunningsverleners moeten hanteren. Wat betreft de beschrijving en de richtlijnen bebouwd en onbebouwd gebied, veronderstel ik dat de collega's die dit dossier volgen en straks het woord zullen nemen, dit gelezen hebben. Er zijn toch een aantal conclusies of misschien gevolgen verbonden aan deze omzendbrief.

Er zijn tal van reacties geweest. Ik som er enkele op. In plaats van verduidelijking zorgde deze omzendbrief vooral voor verwarring en onbegrip bij diverse actoren. Er waren scherpe reacties van ruimtelijke planners, lokale besturen en diverse andere actoren zoals de Vlaamse Confederatie Bouw, de Verenigde Eigenaars en Voka. Er was de kritiek dat er rechtsonzekerheid werd gecreëerd voor eigenaars van gronden. Er was de kritiek dat er een waardedaling zou zijn voor gronden. Er is vaagheid en onduidelijkheid over de begrippen bebouwd en onbebouwd. Er is de vraag over de wettelijkheid van de omzendbrief omdat er nieuwe juridische termen in worden gebruikt zonder dat er een decretale grondslag is.

Deze omzendbrief is in feite ook een nieuwe regeling voor bestemmingen van gronden ten aanzien van de gewestplannen uit de jaren 70. De kritiek is ook dat de omzendbrief de voorraad bouwgrond drastisch zal beperken, waardoor de prijzen sterk zullen stijgen. Dit is het alom gekende vraag- en aanbodprincipe. Er is veel verwarring over het al dan niet uitvoeren van een vooraf grondig onderbouwde behoefte- en voorzieningsstudie: wie, waar, wanneer? Er is ook ongenoegen over de eventuele bijkomende kosten van een woonbehoeftestudie. Dit is een opsomming van een aantal kritieken die er gekomen zijn na het versturen van de omzendbrief.

Minister, er is niet alleen de kritiek vanuit diverse belangengroepen, er is ook de kritiek van uw coalitiepartners. Ik weet, en u weet, dat u al drie jaar lang de favoriete schietschijf bent van Open Vld en zeker ook van de N-VA. Ik hoef niet te verwijzen, collega Vandaele, naar de dossiers over de instandhoudingsdoelstellingen, over de poldergraslanden en over de boskaart. Zo zijn er nog een aantal. Nu hebben we dit opnieuw.

Om dit te staven, wil ik een paar citaten geven van enkele collega's. Collega Ronse: "Haar aanpak van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen is tragisch te noemen (...)." "De omzendbrief van de minister staat haaks op de politieke consensus die wij hebben." Mevrouw Peeters: "Het is toch vreemd dat er een handleiding komt bij een omzendbrief (...)." "Er staan nieuwe juridische termen in die brief (...). Dat mag niet daarvoor is wetgeving nodig. De minister moet toegeven dat dit een slechte omzendbrief is en dat hij opnieuw moet worden geschreven." Collega Ronse: "We geven haar nog de kans om te argumenteren, maar zouden liever zien dat het initiële traject naar het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen zou worden gevolgd." Dat zijn maar een paar citaten van enkele collega's, meestal dezelfde, uit uw meerderheid, die u toch wel hard aanpakken.

Niet toevallig vandaag bent u naar de pers gestapt met een aantal voorstellen om de kritiek te counteren. Eigenlijk is dat niet zo fair ten aanzien van ons, vraagstellers, minister. Maar dat is natuurlijk het politieke spel.

Minister, bent u het ermee eens dat over deze omzendbrief bij diverse actoren verwarring en onduidelijkheid is ontstaan? Heeft deze omzendbrief inderdaad opnieuw voor rechtsonzekerheid gezorgd? Kunt u de begrippen 'bebouwd' en 'onbebouwd' verduidelijken? Wat bedoelt u met 'aaneengesloten' en 'niet-aaneengesloten' omgeving? Wat is de juridische waarde van deze omzendbrief? Is deze omzendbrief wettelijk of niet? Hoe reageert u op de kritiek van de Verenigde Eigenaars, Voka en de Vlaamse Confederatie Bouw? Wat was de uiteindelijke bedoeling van de handleiding bij de omzendbrief, verstuurd in augustus? Een omzendbrief is eigenlijk bedoeld om een interpretatie van de wet toe te laten. Met het versturen van een handleiding in augustus geeft u dus eigenlijk toe dat uw omzendbrief niet zo duidelijk was. Een politieke vraag: is er voorafgaand overleg geweest met de coalitiepartners over deze omzendbrief? Hoe reageert u trouwens op de forse kritiek van uw coalitiepartners? Algemeen: minister, hoe gaat u persoonlijk om met het reeds drie jaar lang gebash ten aanzien van uw persoon door uw coalitiepartners? Met andere woorden, voelt u zich als minister nog gesteund door uw coalitiepartners?

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Voorzitter, collega's, in tegenstelling tot de heer Sintobin ga ik geen bloemlezing geven van kritieken, noch de minister benoemen als een schietschijf. We mogen in deze commissie in alle openheid discussiëren over zaken die deze commissie aanbelangen. Daarom heb ik eveneens een vraag om uitleg ingediend rond de omzendbrief Ruimtelijke Transitie zoals die op 7 juli ter kennisgeving werd meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

Minister, ik steek niet onder stoelen of banken dat ik heel wat vragen heb bij deze omzendbrief. Daarom komt hij ook aan bod in deze commissie. U hebt zelf op uw website aangegeven dat deze omzendbrief de principes van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen moet verduidelijken aan vergunningverleners.

U zegt ook: "In de aanloop naar de definitieve goedkeuring van het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen wil ik de wetgeving ruimtelijke ordening door een heden-daagse bril laten lezen." We weten allemaal dat een omzendbrief geen nieuwe juridische begrippen kan introduceren, dat een omzendbrief geen decreten kan wijzigen en dat een omzendbrief geen nieuwe begrippen en rechtsgevolgen kan

introduceren. Daarvoor moet er nog altijd eerst een voorafgaand werk gebeuren. U geeft zelf aan dat de omzendbrief een interpretatief en een geleid, sturend karakter heeft. Ik moet wel meegeven dat over de definities van bebouwd gebied zoals ze zijn opgenomen in deze omzendbrief – ik denk toch dat het belangrijk is dat we deze even meegeven – we lezen: “Een bebouwd gebied is een voldoende compact en samenhangend geheel van gebouwen voor wonen en werken en van infrastructures, dat duidelijk identificeerbaar is in de ruimte en dat een hoge leefkwaliteit biedt door de eenvoudige aansluiting of aansluitbaarheid op maatschappelijke functies.” Bebouwd gebied bestaat uiteraard in de stad maar evenzeer in de dorpskernen in landelijke omgevingen.

Verder lezen we dat alle andere gebieden gecategoriseerd worden als onbebouwd gebied. We lezen dan dat geïsoleerde, versnipperde en uitwaaiende bebouwingsvormen die geen compact of samenhangend geheel uitmaken, niet verhinderen dat het gebied waarin deze gelegen zijn, als onbebouwd gedefinieerd kunnen worden. Dat staat met zoveel woorden in deze omzendbrief. Nadien worden in de omzendbrief ook rechtsgevolgen gekoppeld aan de differentiatie tussen enerzijds onbebouwd gebied en anderzijds bebouwd gebied. Voor onbebouwd gebied moet er voorafgaandelijk een voorzieningen- en behoeftestudie worden opgemaakt.

Nu kom ik tot de kern van het probleem. In de reacties in de pers hebt u aangegeven dat onbebouwd gebied alleen datgene is wat natuur- of landbouwgebied is. Als men daar iets wil ontwikkelen, moet er voorafgaandelijk een studie worden opgemaakt, zo las ik het alleszins in de persberichten. Maar als ik dan opnieuw kijk naar de definitie van onbebouwd gebied, dan wordt alles wat buiten een stedelijk gebied ligt, wat buiten een kern ligt die al dan niet moet worden geselecteerd door een lokaal bestuur, wat buiten een overige woonconcentratie ligt, beschouwd als onbebouwd gebied.

Ik bekijk dat nu specifiek naar mijn eigen gemeente. Wij hebben bij de opmaak van ons eigen structuurplan heel duidelijk een aantal woonkernen geselecteerd. Maar ik kan u ook meegeven dat ik buiten deze woonkernen heel wat woongebieden heb liggen. Ik heb ook een aantal bedrijventerreinen liggen buiten de bestemming ‘bedrijven’, maar die zijn nadien door een ruimtelijk uitvoeringsplan via een planologisch attest geregulariseerd. Al die dingen vallen volgens deze definitie in onbebouwd gebied. Als ik daar straks een braakliggende kavel heb liggen, dan zou ik voorafgaandelijk, opnieuw volgens deze omzendbrief, een grondige behoefte- en voorzieningenstudie moeten maken. Ik blijf van oordeel dat dit niet kan en dat men geen bijkomende rechtsfiguren kan creëren met een omzendbrief. Mijn vraag aan u is dan ook heel duidelijk: wilt u met deze omzendbrief echt een volledige differentiatie doorvoeren tussen enerzijds onbebouwd gebied en anderzijds bebouwd gebied? Vallen daarmee alle bestemmingen zoals ze zijn opgenomen in het gewestplan, weg? Want in het onbebouwd gebied kan zowel woongebied als industriegebied als recreatiegebied liggen. Dat laat de definitie alleszins toe.

Ik heb begrepen via de nieuwsbrief van de VVSG dat er nadien een onderhoud is geweest met de VVSG en dat u aan de VVSG zou hebben meegedeeld dat er een handleiding komt op deze omzendbrief. Op zich vind ik dat ook wel vreemd. Volgens de heer Sintobin zou die handleiding al verschenen zijn. Ik denk niet dat die er al is, maar alleszins dient een omzendbrief om een decreet te verduidelijken. Het is toch vreemd dat er op iets dat iets moet verduidelijken, met name die omzendbrief, nadien nog eens een verduidelijking moet komen, en wel via een handleiding.

Minister, u zult straks wel meer kunnen zeggen over wat die handleiding precies inhoudt.

Verder wil ik me aansluiten bij wat de heer Sintobin zegt in verband met de opmerkingen die zijn gemaakt door de Verenigde Eigenaars, de Vlaamse

Confederatie Bouw (VCB) en Voka, die heel wat bedenkingen hebben rond deze omzendbrief.

Minister, ik kom tot mijn vragen. U verwijst in deze omzendbrief naar het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen (BRV) en naar de codextrein: twee elementen die nog niet zijn goedgekeurd in het Vlaams Parlement en dus eigenlijk niet de wettigheid van deze omzendbrief kunnen ondersteunen. Brengt dit de wettelijkheid niet in het gedrang? Omdat een aantal experts twijfels hebben over de wettigheid van deze omzendbrief, stel ik u de vraag of u denkt dat deze nieuwe omzendbrief de wettigheidstoets bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad van State kan doorstaan.

Waar haalt u het, alleszins in de citaten die in de pers zijn opgenomen, dat deze omzendbrief inzake onbebouwd gebied zich beperkt tot natuur- of landbouwgebieden, terwijl de definitie toch een andere omschrijving geeft? Waarom kwam deze omzendbrief er, terwijl het eigenlijk wachten was op de beleidskaders en op de aanpassingen aan de Codex Ruimtelijke Ordening? Wil dit nu zeggen dat die beleidskaders er niet moeten komen en dat die omzendbrief er in de plaats is gekomen? Ik hoop alleszins van niet.

Inzake zonevreemde constructies houdt u een pleidooi voor een strenge beoordeling rond nieuwe bedrijfsmatige functies in landbouwloodsen en geeft u aan dat verkrotte constructies niet in aanmerking komen voor hergebruik. Dat komt alleszins naar voren alsof er een strengere definitie komt rond zonevreemde constructies, waarbij we ons opnieuw de vraag stellen of dit kan buiten het decreet om. Gezien de kritieken van de VVSG, VCB en de Verenigde Eigenaars stel ik me de vraag of er voorafgaandelijk advies werd ingewonnen bij de VVSG, bij de Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening - Onroerend Erfgoed (SARO) en eventueel ook bij de Vlaamse Bouwmeester en of er ook adviezen voorhanden zijn van de administratie van het Departement Omgeving.

Een volgende vraag heeft specifiek betrekking op de handleiding zoals ze werd aangekondigd in de nieuwsbrief van de VVSG, of de RNET. Daarin zegt men dat er een handleiding komt om een en ander te verduidelijken. Wat wil men dan specifiek in die handleiding opnemen? Wanneer mogen we deze verwachten?

Er is een rondvraag gebeurd bij een aantal gemeentebesturen over de toepassing van deze omzendbrief, want deze omzendbrief is natuurlijk wel bindend voor vergunningverlenende overheden zoals lokale besturen, provinciale besturen en de Vlaamse overheid. Wordt deze op dit ogenblik toegepast? Hoe zult u er in de toekomst voor zorgen dat er een correcte informatie komt naar de bevolking en ook naar de lokale besturen om zodoende rechtsonzekerheid tegen te gaan?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, dank aan de collega's om mijn vraag al wat te duiden en in te leiden. Voorzitter, minister, we zijn al een heel traject aan het afleggen met deze commissie op Vlaams niveau rond ruimtelijke ordening via dat fameuze witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Het BRV is een magisch plan, is een ambitieus plan, is een programma waar wij als fractie helemaal achter staan en waar we al bijna 50.000 hectare aan harde bestemming omvormen in zachte bestemming, waar we onze open ruimte mee vrijwaren en waar we ingaan op verdichting en zo meer. Daar staan wij heel hard achter.

We hebben deze legislatuur wel al gemerkt in verschillende dossiers dat het een porseleinwinkel is. Elke uitspraak, elke stap die wordt gezet rond dat dossier, wordt door heel veel geledingen gezien als: 'ze gaan onze grond afpakken', 'ze gaan onze waarde afpakken'. Elke stap die u zet in de commissie is al zwaar becommentarieerd geweest en zwaar bediscussieerd geweest.

We moeten hier zeer omzichtig mee omgaan. In die zin heb ik de omzendbrief een beetje tragisch genoemd. Het gaat om wat in de omzendbrief staat. Het metaverhaal van de omzendbrief betreft het bebouwd gebied en het onbebouwd gebied. Dat is de filosofie die in het BRV staat. Ik vermoed en hoop dat heel de commissie zich achter deze filosofie schaart. Gezien de reacties die hij heeft teweeggebracht, is de vraag dan natuurlijk of de omzendbrief nodig was.

Mevrouw Peeters en de heer Sintobin hebben al gevraagd of dit echt juridische termen zijn. Kunnen de ruimtelijke planners op basis van verwijzingen naar bebouwd en onbebouwd gebied beslissen of er een behoeftestudie moet komen? Kan dat worden aangevochten? Biedt dit rechtszekerheid?

Verder wekt de omzendbrief op zijn minst de indruk dat door de omzendbrief de rechten van de eigenaars van bepaalde terreinen met harde bestemmingen, zeker in onbebouwde gebieden, zouden kunnen worden beperkt. De omzendbrief kan die indruk wekken. De vraag is of we niet beter op het Instrumentendecreet zouden wachten. Dat decreet zal voorzien in alle compensaties. Er is een brede politieke consensus om alles wat we met betrekking tot het BRV doen, te doen op basis van een breed gedragen kader met betrekking tot de compensaties. Dit kader is het Instrumentendecreet, dat vandaag toevallig in de pers is aangekondigd.

Minister, wat mijn fractie betreft, luidt de conclusie dat de filosofie van de omzendbrief goed is. Het metaverhaal sluit hierbij aan. De vraag is echter of de omzendbrief niet het tegenovergesteld effect zal hebben van wat wordt beoogd. Kunnen we niet beter ten gronde kijken naar het traject dat u vandaag hebt gelanceerd, namelijk het Instrumentendecreet, om na te gaan hoe we dit kunnen invullen en hoe we kunnen herbestemmen? Dat is eigenlijk mijn centrale vraag, maar ik heb die vraag in vijf deelvragen opgesplitst.

Ten eerste, op welke wijze is de omzendbrief tot stand gekomen? We hebben enkel weet van een kennisname door de Vlaamse Regering. Hoe is dat gebeurd? Binnen welk kader moeten we dit bekijken? Is het uw bedoeling om, in afwachting van het BRV, al een deel van het beleid te realiseren?

Ten tweede, ik wil dezelfde vraag stellen als de andere vraagstellers. Zijn de begrippen 'bebouwd' en 'onbebouwd' duidelijk genoeg om lokale bestuurders en investeerders een rechtszeker kader te bieden? Zijn die begrippen juridisch voldoende afgedekt?

Ten derde, wat is de verhouding tussen de nieuwe omzendbrief en de bestaande omzendbrief met betrekking tot de gewestplannen?

Ten vierde, is de omzendbrief in overeenstemming met de bepalingen in het RSV, dat nu nog steeds de referentie voor het Vlaams ruimtelijk beleid vormt?

Ten vijfde, hoe rijmt u de omzendbrief met de vernieuwde ruimtelijke principes met betrekking tot verweving, verdichting en multifunctionaliteit in het witboek? Die laatste vraag is uiteraard een binnenkoppertje.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sintobin, om uw bezorgdheid weg te nemen, zal ik een aantal zaken verduidelijken. U hoeft zich geen zorgen te maken om mijn mentale gezondheid. De Vlaamse Regering heeft het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen goedgekeurd. Ik voel me helemaal gesterkt door de coalitiepartner. Ik ben ervan overtuigd dat het iedereen in de meerderheid menens is om iets te doen aan de verdere inname van de open ruimte. We moeten iets doen aan het feit dat elke dag zes hectare wordt ingenomen. Dat zit snor.

Ik stel tevens vast dat de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening in het Vlaams Parlement al in een vergevorderd stadium zit. Die codex bevat een aantal zeer belangrijke kapstukken om het beleid op het terrein te kunnen invullen. Het bevat tevens de juridische basis om het BRV nadien definitief te kunnen goedkeuren.

Mijnheer Sintobin, ik maak me geen zorgen om de omzendbrief. Volgens u zijn de andere partijen het hiermee niet eens. De omzendbrief is echter, zoals het ook moet, in alle transparantie aan de Vlaamse Regering meegedeeld. Er zijn geen opmerkingen geformuleerd. Alle leden van de meerderheid in de Vlaamse Regering hebben er kennis van kunnen nemen.

Ondertussen hebben we uiteraard niet stilgezeten. We maken werk van de beleidskaders in het BRV. We wachten natuurlijk ook op de rechtsgrond. Het Instrumentendecreet ligt eveneens op tafel. Ik heb al vaak gehoord dat iedereen binnen de meerderheid er absoluut mee akkoord gaat dat met betrekking tot de ruimtelijke ordening de grote strategische beleidskaders op het niveau van de Vlaamse overheid worden uitgetekend, maar dat we ook vertrouwen hebben in en heel wat verantwoordelijkheid geven aan de lokale besturen. Zij moeten de goede plaatselijke ruimtelijke ordening toetsen.

Volgens mij gaan sommigen voorbij aan dit aspect. We moeten vertrouwen hebben in de lokale besturen. Zij hebben bepaalde inzichten en kunnen op dat vlak flexibel zijn. Ze kunnen invulling schenken aan een aantal bepalingen. Het is in die zin dat de omzendbrief moet worden gelezen.

De bedoeling van de omzendbrief is de lokale besturen binnen het bestaande juridische kader een aantal kapstukken aan te reiken. Indien ze aan de slag willen gaan, kunnen we de open ruimte nu al gedeeltelijk vrijwaren. Dat is de filosofie achter de omzendbrief. Er zijn veel mensen die achter het principe staan dat we iets moeten doen aan de inname van 6 hectare open ruimte per dag. Tegen 2040 moet dit nul worden. Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat we daar nu al een begin mee moeten maken. Het is een goede zaak dat we een kader aanreiken.

Er is me tevens gevraagd wie de omzendbrief heeft opgesteld en hoe de omzendbrief tot stand is gekomen. Het departement heeft een expert aangesteld. De heer Francis Charlier heeft op alle niveaus bijzonder veel expertise op het terrein. Hij heeft de pen vastgehouden. Natuurlijk is er binnen de verschillende diensten heel wat overleg hierover gepleegd.

Wat de bedoeling van de omzendbrief betreft, heb ik net al vermeld dat we de vergunningenverleners binnen het bestaande kader kapstukken willen aanreiken. Indien ze dit graag doen, kunnen ze hiermee aan de slag gaan.

Het betreft een interpretatieve omzendbrief waarin geen nieuwe regelgeving is opgenomen. Een omzendbrief bevat instructies over de wijze waarop de bestaande regelgeving wordt gehanteerd, toegepast en geïnterpreteerd. Zoals steeds in het geval van de verlening van vergunningen, is er altijd nog wat ruimte om hier lokaal mee aan de slag te gaan.

Dit betekent uiteraard dat de bestaande woongebieden blijven. Ook de bestaande industriegebieden behouden hun bestemming voor bedrijvigheid. De omzendbrief gaat uit van het principe van de duurzame ruimtelijke ordening. Dat staat trouwens ook verwoord in het RSV en in het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. Het gaat om een bundeling en concentratie van wonen en werken. We creëren ruimtelijke condities voor de verbetering van het collectief vervoer. Er komt een gedeconcentreerde bundeling. De omzendbrief bevat handvatten om de beleidskeuzes die in het RSV vermeld staan, te realiseren. Zoals iedereen in

de meerderheid collectief heeft onderschreven, gaat het om rendement, verweving, verdichting en multifunctionaliteit.

De omzendbrief bevat een verwijzing naar het witboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen en naar de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Die verwijzingen geven de context weer. Het spreekt voor zich dat dit nog geen bindend regelgevend kader is. Een omzendbrief kan de wet- of regelgeving niet veranderen. Dat is nooit de bedoeling geweest.

Het gedifferentieerd beleid dat in de omzendbrief omschreven staat, vindt zijn juridische verankering in het principe dat in de bestaande Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening vervat zit. Artikel 1.1.4. heeft betrekking op de duurzame ruimtelijke ontwikkeling. De omzendbrief geeft een richting aan om te voorkomen dat natuur- en landbouwgebied nog verder voor woningen en voor bedrijven wordt aangesneden.

Ik heb net toegelicht hoe de omzendbrief tot stand is gekomen. De omzendbrief is aan de Vlaamse Regering meegedeeld. Mijn diensten hebben met de Vlaamse Bouwmeester overlegd. Ik weet dat hij achter de omzendbrief staat. Hij is niet officieel om een advies gevraagd, maar hij is het hier absoluut mee eens.

Na de mededeling van de omzendbrief is tevens overleg gepleegd met Voka, de Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO), de Vlaamse Confederatie Bouw (VCB) en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Ik heb de ruime sector gisteren nog gesproken. Er is enthousiasme over de omzendbrief.

Het is natuurlijk zo dat vrij snel een bepaalde sfeerschepping is ontstaan. Een aantal organisaties zijn daarop gesprongen. Nu ze de omzendbrief allemaal grondig hebben gelezen, heb ik de indruk dat er op dit ogenblik tevredenheid is. De omzendbrief biedt heel wat oplossingen voor wat op het terrein kan gebeuren.

Dan is er de hele discussie over het onbebouwd gebied en het bebouwd gebied. De term 'onbebouwd gebied' slaat op het idee dat gebieden niet verder worden bebouwd om de open ruimte te vrijwaren. Dit houdt niet in dat er geen gebouwen zijn, maar wel dat deze de aaneengesloten open ruimte versnipperen in een gebied waar we de open ruimte net centraal willen stellen. De concrete invulling hiervan gebeurt natuurlijk gedeeltelijk lokaal. Het is net de bedoeling van de ruimtelijke ordening en van de vergunningverlening dat de lokale besturen dit zelf invullen. Ze moeten de situatie bekijken en daarmee aan de slag gaan. Goedgekeurde verkavelingen en individuele kavels in woongebieden die in onbebouwd gebied gelegen zijn, worden niet gevat door de vereisten inzake behoefte- en voorzieningenstudies. Ze vallen immers niet onder het begrip 'nieuwe ontwikkelingen'.

Zoals onderzoek heeft aangetoond, leiden een aantal elementen van de huidige omgang met de wetgeving inzake zonevreemde constructies tot een verdere versnippering van de open ruimte. Dit staat haaks op de principes van het RSV en van het witboek. Om de nodige ruimte te bieden aan natuur, landbouw en water is het belangrijk dat we de onbebouwde gebieden in Vlaanderen zo veel mogelijk vrijwaren.

Iemand heeft me gevraagd hoeveel landbouwloodsen en verkrotte constructies er zijn. Die gegevens heb ik niet. Er is geen systematische lijst. Ik kan daar geen antwoord op formuleren.

Wat de voortoets en de passende beoordeling betreft, wil de bepaling in de omzendbrief uitvoering geven aan het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Dit staat natuurlijk los van de omzendbrief uit 2015 die het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie kent. Hierin wordt gevraagd om, los van de speciale beschermingszones, bij de behandeling van vergunningsaanvragen

voor wonen en werken aandacht voor de natuur te hebben. Dit is geen verzwaaring van de aanvraagprocedure.

Sinds de invoering van de zorgplicht in artikel 16 van het decreet betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, waarover we in deze commissie al een paar keer hebben gediscussieerd, is het de taak van de vergunningverlenende overheid om in het licht hiervan voldoende aan te geven waarom ze bij het verlenen van de vergunning van oordeel is dat geen vermijdbare schade aan de natuurwaarde kan ontstaan. Aangezien in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening een artikel 4.3.3. is opgenomen, geldt dit hier ook. Indien uit een verplicht in te winnen advies blijkt dat de vergunning strijdig is met de direct werkende normen in andere beleidsvelden, kan de vergunning door dit artikel worden gevat.

Wat de relatie betreft tussen de nieuwe omzendbrief en de bestaande omzendbrief over de gewestplannen, is in de omzendbrief over de gewestplannen geen gebiedsgerichte differentiatie opgenomen. In deze omzendbrief is dit wel het geval. Volgens mij is een dergelijke gebiedsgerichte differentiatie essentieel indien we willen voldoen aan artikel 1.1.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en aan de visie die in het RSV en in het toekomstig BRV wordt geformuleerd.

Een aantal mensen blijven refereren aan de onduidelijkheid. Ik herhaal dat we verder bouwen op de bestaande regelgeving. Ik heb al een paar keer artikel 1.1.4. van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening aangehaald. De begrippen 'bebouwd' en 'onbebouwd' moeten uiteraard geval per geval worden beoordeeld. Daarbij moet rekening worden gehouden met omgevingsfactoren. In de eerste plaats geldt dat het begrip 'bebouwd gebied' termen als 'stedelijk gebied' en 'buitengebied' overstijgt. Zowel in stedelijke gemeenten als in landelijke gemeenten kan een bebouwde context bestaan.

In de bebouwde gebieden worden tal van mogelijkheden verduidelijkt. In alle bebouwde gebieden kan binnen een flexibel kader worden gewerkt. Kwalitatieve en duurzame maatschappelijke of pps-ontwikkelingen kunnen afwijken van belemmerende voorschriften die nu, bijvoorbeeld, de verdichting niet toelaten. Daar is zeer veel vraag naar. Hier is veel tevredenheid over. Ik heb gisteren uitgebreid overleg gepleegd. De ruime sector is zeer tevreden dat de omzendbrief die mogelijkheden vervat.

Zo kan, bijvoorbeeld, worden afgeweken van belemmerende voorschriften ten behoeve van een nieuwe complex voor woonzorgassistentiewoningen, voor sportvoorzieningen, voor educatieve voorzieningen, voor culturele activiteiten en voor de pps-reconversie van oude bedrijventerreinen. De omzendbrief bulkt van de mogelijkheden om op een creatieve wijze met de ruimte om te gaan. In de bebouwde gebieden moet geen behoeftestudie worden uitgevoerd voor, bijvoorbeeld, de planologische omzetting van een verouderd bedrijventerrein of een oud schoolterrein naar een zone voor gemengde ontwikkeling. Dit zijn slechts enkele voorbeelden van de kansen die hierin zitten.

In de onbebouwde gebieden willen we natuurlijk verstandig omspringen met de schaarse open ruimte in Vlaanderen. Nieuwe harde ontwikkelingen voor woon- en werkfuncties in agrarisch of groen gebied door middel van een RUP of slecht gelegen woonuitbreidingsgebieden zijn in de context van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening nu al niet evident. Ze voldoen niet aan de vooropgestelde duurzame ruimtelijke ontwikkeling. Dat betekent dat alternatieven moeten worden overwogen. Volgens mij zit dat eigenlijk al vervat in de regelgeving met betrekking tot de milieu-effectenrapportage.

Rechtszekerheid en eigendomsrechten zijn zeker niet in tegenspraak met wat ik daarnet heb geschetst. De omzendbrief voorziet zelfs in een belangrijke soepelheid en in een lokale toets.

Wat de communicatie van de VVSG betreft, denk ik dat er wat verwarring is ontstaan. Er is overleg met de VVSG geweest. De VVSG heeft eigenlijk in positieve zin gecommuniceerd en heeft verklaard dat op de website verduidelijking zou verschijnen. De context die ik hier heb geschetst, zal op de website komen. Eigenlijk is het de bedoeling om op de website concrete lokale voorbeelden te geven van manieren om met de omzendbrief aan de slag te gaan. Dat is ook zo met de VVSG afgesproken. Door middel van concrete cases kunnen we van elkaar leren. Dat is wat met de VVSG is afgesproken. Het lijkt me een zeer goede zaak daar op deze wijze mee om te gaan.

Indien we een nieuwe stap zetten in de afremming van de verdere inname van de open ruimte, komt er altijd veel reactie. Dat ligt gevoelig. We willen de open ruimte beschermen en we zullen daar iets aan doen. We moeten dan ook de moed hebben binnen de bestaande mogelijkheden zo snel mogelijk een aantal belangrijke stappen te zetten. De omzendbrief moet in die zin worden gelezen. Nogmaals, het betreft geen aanpassing of wijziging van de bestaande regelgeving. Binnen de bestaande context bieden we de lokale besturen en de andere vergunningverlenende instanties handvaten en mogelijkheden aan hiermee op het terrein om te gaan.

Dit bevat zeer veel kansen. Het zou jammer zijn dat al die mogelijkheden op het terrein zouden verdwijnen door een bepaalde sfeerschepping of door het creëren van een flou artistique. Ik ben er dan ook van overtuigd dat het een goede zaak is dat de omzendbrief er is.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mevrouw Peeters, ik heb absoluut geen probleem met een grondig debat in de commissie. U zult het met me eens zijn dat u en de heer Ronse enkele zaken op het scherp van de snee hebben verteld.

Mijnheer Ronse, u hebt over een porseleinwinkel gesproken. Ik heb soms de indruk dat u de olifant bent, maar dat laat ik even buiten beschouwing.

Minister, ik ben blij dat het goed gaat met uw geestelijke gezondheid. Tijdens uw antwoord heb ik geprobeerd op de lichaamshouding van de twee andere vraagstellers te letten. U hebt gesteld dat de coalitiepartners in de Vlaamse Regering op de hoogte waren van de verzending en de inhoud van de omzendbrief, maar dat hierop geen enkele opmerking is gekomen.

Misschien kunnen de collega's daar straks op reageren.

Ik stel ook vast dat u, en misschien terecht, wat verantwoordelijkheid legt bij het lokale niveau en dat men case per case moet bekijken. Dat is een goede zaak. De filosofie is dat er kapstukken worden aangereikt aan de lokale vergunningsverleners.

Er is overleg geweest met de diverse actoren: met Voka, met de Vlaamse Confederatie Bouw en de VVSG. Misschien is het een suggestie, ik weet niet of het eventueel mogelijk is, om zo'n omzendbrief, en zeker zo'n delicate, vooraf te toetsen met die diverse actoren. Dan vermijdt u een zekere sfeerschepping.

Algemeen denk ik – ik vermoed dat de collega's het eens zijn met de uitgangspunten – dat er een stop moet komen op de inname van de open ruimte en op verharding. De discussie zal in de toekomst ongetwijfeld nog worden voortgezet. Veel van de discussies hier en de plenaire vergadering over dit dossier en over het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen hebben te maken met de communicatie van de minister naar de buitenwereld. Ik denk dat een betere communicatie en verduidelijkingen vooraf vele discussies zouden kunnen voorkomen. Ook betere afspraken

met de coalitiepartners zouden daartoe kunnen bijdragen. Dat is ook maar een suggestie.

Het belangrijkste is natuurlijk dat met dergelijke zaken de mensen altijd schrik worden aangejaagd over hun eigendom en hun grond en de waardedaling. We hebben het net allemaal gezegd, dat moet het uitgangspunt zijn: een goede communicatie.

De voorzitter: Mevrouw Peeters heeft het woord.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, enerzijds moet ik u danken voor uw antwoord, anderzijds moet ik u meegeven dat mijn ongerustheid over de toepassing van deze omzendbrief niet is weggenomen.

Ik heb nog bijkomende vragen. U zegt dat u recent nog overleg hebt gehad met de VCB en Voka en dat zij enthousiast waren over de besprekingen. Kunt u dat iets meer toelichten?

U zegt dat er niet echt een handleiding komt zoals de VVSG heeft aangekondigd, er komen op de website wel een aantal casussen om de omzendbrief te verduidelijken. Moet ik daar dan toch uit afleiden dat de omzendbrief zoals hij nu voorligt onduidelijk is?

Nog een derde bedenking, en dan ga ik naar de opdracht die u gegeven hebt en waarbij u een en ander verteld hebt. U zegt dat de bestaande gewestplannen niet zorgen voor een gebiedsgerichte differentiatie, dat ze niet het onderscheid maken tussen bebouwd en onbebouwd gebied. U wilt daar in de toekomst toch verder naartoe werken.

Als ik dan de opdracht lees zoals die door het departement Omgeving gegeven is, dan begrijp ik dat een niet-onbelangrijk aspect in het herontwikkelen van de gebieden de juridische voorraad aan harde bestemmingszones is. Dan kom ik eigenlijk tot de kern van de zaak. De omzendbrief geeft een definitie van bebouwd versus onbebouwd gebied. De opdracht was een differentiatie door te voeren onbebouwd/bebouwd om het juridische aanbod dat er vandaag is aan harde bestemmingszones – zeg maar woon-, industrie- en recreatiegebied. Dat alles baart mij zorgen.

Opnieuw, ik heb de definitie van bebouwd gebied gelezen, een woord dat alleen voorkomt in deze omzendbrief, een woord dat nergens terug te vinden is in de Codex Ruimtelijke Ordening, die toch de basis is van alles, dat ook niet terug te vinden is in onze gewestplannen, die een juridische basis zijn, en daar staat het volgende. "... dat de bebouwde gebieden samenvallen met de stedelijke gebieden, geselecteerde kernen en overige woonconcentraties en de bedrijventerreinen, met uitsluiting van geïsoleerde bedrijfssites, zoals bijvoorbeeld deze die voortkomen uit een BPA of RUP 'zonevreemde bedrijven'."

Al de rest is onbebouwd gebied. Dus in dat onbebouwd gebied zit volgens deze definitie wel degelijk woongebied, bedrijventerreinen die conform een RUP als zonevreemd bestempeld zijn en recreatiegebieden. Ik ben blij u vandaag expliciet te horen zeggen dat woongebieden woongebied blijven en dat industriegebieden industriegebied blijven. Wel, ik hoop dat u dat dan ook echt meent en dat in die zin die omzendbrief toch minstens inzake de definitie onbebouwd/bebouwd gebied wordt aangepast. Ik wil daarop blijven hameren en zeker omdat ik opnieuw in de opdracht voor deze omzendbrief lees dat men het bestaande juridische aanbod aan harde bestemmingszones wil terugdringen. Als dat het opzet is, blijf ik me heel veel zorgen maken.

Nogmaals, ik ben blij dat u zegt dat bestaande woongebieden woongebied blijven, maar ik vind dat dit ook verankerd moet worden in deze omzendbrief,

anders is er geen drempel, of is er geen enkel item dat de ongerustheid wegneemt. Opnieuw mijn vraag: pas die definitie aan. Dan zijn we allemaal gerustgesteld en kan de omzendbrief perfect worden toegepast. Qua bebouwd gebied ben ik zeer tevreden over deze omzendbrief en biedt die heel wat mogelijkheden, maar qua onbebouwd gebied vind ik dat er op dit ogenblik een te groot risico wordt gecreëerd voor een aantal harde bestemmingen.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Ik kamp toch ook wat met een aantal onduidelijkheden. Die ruimtelijke ordening, dat is verschrikkelijk qua terminologie. Men goochelt daar met termen en die hebben allemaal een zekere juridische betekenis die een vrij grote impact heeft op de gebruikers, eigenaars en beoordelaars. We hebben percelen en gebieden met een harde bestemming. We hebben stedelijke gebieden, een buitengebied, verharding, bebouwing en ruimtebeslag. Nu hebben we in de omzendbrief ook nog bebouwd en onbebouwd.

Zoals ik zei, die begrippen hebben allemaal een uiteenlopende betekenis, en toch een enorme impact. Om het in bouwmarkttaal te zeggen, er staat in de omzendbrief: 'Wees soepel en flexibel in bebouwd gebied, wees wat omzichtiger in onbebouwd gebied'. Dat is leuk, de gemeenten krijgen vrijheid, daar geloof ik ook in, maar je zult maar een bouwgrond of woning hebben net in zo'n onbebouwd gebied dat naar mijn bescheiden mening nog onvoldoende juridisch gefundeerd is. Ja, hoe gaan we dan uitleggen dat wij als Vlaamse Regering de gemeenten oproepen om strenger te controleren of daar nog kan worden gebouwd of verbouwd? Dat is de vraag. Dat men daar strenger en omzichtiger mee moet omgaan, daar zijn we het denk ik allemaal over eens. Maar, we hebben altijd gedacht dat politieke consensus... Eerst wat vanmorgen gelanceerd werd, namelijk een goed duidelijk plan om te compenseren, dat is een beetje ons punt.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp-a): Minister, het is misschien een afwijkende manier om het seizoen te beginnen, maar ik ben bijna geneigd om u steun vanuit de oppositie aan te bieden. U moet dat misschien niet gewoon worden, maar ik vind dit toch een redelijk bizar schouwspel dat we hier meemaken. En ik heb de indruk dat er binnen de meerderheidscoalitie toch wel nood is aan enige geestelijke ordening. *(Opmerkingen)*

Niet alleen is die omzendbrief, als ik u mag geloven – en ik geloof u in dezen ten volle – goedgekeurd door de regering en door alle partijen waar de collega's deel van uitmaken, bovendien is wat hierin staat al meermaals door de collega's van alle partijen hier in deze commissiezaal mee bepleit. U zegt dat het bestaande juridisch aanbod aan harde bestemming moet worden teruggedrongen. Mevrouw Peeters wordt er zenuwachtig van, maar ze heeft dat allemaal mee goedgekeurd. Het is bijna een jaar geleden dat we die klimaatresolutie met de betonstop of hoe u het ook wilt noemen – men kan er een beter woord voor vinden – goedgekeurd hebben. Het logische gevolg van uw stem, mevrouw Peeters, is dat duizenden hectare juridisch aanbod harde bestemming inderdaad niet zullen worden gerealiseerd. Dat is zo, daar is iedereen hier het over eens. Zelfs collega Ronse is het daarmee eens, alleen wordt ook hij blijkbaar zenuwachtig als daar zelfs maar een klein voorzichtig begin van uitvoering aan wordt gegeven.

Het is inderdaad een moeilijke materie. Het gaat over eigendom, gewoonten, zaken waarover men in de jaren zeventig al beloftes heeft gemaakt, en die we nu misschien beter niet waarmaken omdat ze negatieve gevolgen hebben. Onrust zaaien, en dat doen sommigen, ten onrechte trouwens inzake die omzendbrief, is echt niet de beste manier om uw zelfverklaarde doelstellingen waar te maken. Ik wil de collega's binnen de meerderheid oproepen om te stoppen met de zelfgecreëerde, bewuste desinformatie waarmee u alleen maar mensen op de

kast wilt jagen. Stop met die grote verklaringen die u toch niet wilt waarmaken. Het is het één of het ander. Het ene zeggen en het vervolgens niet doen, dat is geen politiek, dat is geen beleid, dat is zelfs gewoon niet verantwoordelijk. Het effect zal gewoon zijn dat u door de feiten wordt ingehaald.

Als er vandaag enthousiasme bestaat voor een aantal mogelijkheden om binnen bebouwd gebied, hoe u dat ook moge omschrijven, meer af te wijken van de bestemming in het kader van de verdichting, dan is het omdat daar vraag naar is. Dan is het omdat projectontwikkelaars die vraag zien, omdat bouwers die vraag zien en omdat gemeenten en steden die vraag zien. Ze ligt bovendien perfect in de lijn met wat u zelf zegt dat u wilt nastreven.

Collega's, ik wil hier toch graag oproepen tot enige consequentheid in wat u zegt en doet en verdedigt vervolgens. Het is een beetje simpel om het goed te keuren en dan een brave minister, maar dat ga ik ook maar één keer zeggen, te beladen met alle zonden van Israël bij de eerste kleinste geringste voorzichtige poging om dat een klein beetje in praktijk te brengen. Dat is niet echt serieus als politieke stellingname.

Ik heb nog een kleine concrete aanvullende vraag, minister. We gaan er nog op terugkomen, maar ik heb vandaag ook de aankondiging, en het past perfect hierin, van het instrumentendecreet rond de nieuwe planschaderegeling gezien. Ik kan me nog wel vinden in een nieuwe regeling, maar ik mag er toch vanuit gaan dat u bij dezen niet aan het beslissen bent dat al de gemeentebesturen voor die kosten gaan opdraaien? We weten allemaal wie de planschade betaalt vandaag de dag. Dat bent niet u, dat is iemand anders. Dat is niet de Vlaamse Regering, dat zijn de besturen die de wijzigingen doen. Als u naar 100 procent wilt gaan, en voor mij niet gelaten, hoe gaat u dat dan doen? Op wiens kosten wilt u dat financieren? Dat heeft namelijk ook hier een bijzondere impact op.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Van zodra de theorie in de praktijk wordt omgezet, ontstaat heel veel kritiek. Dit is natuurlijk een constante, zeker in de politiek.

Ik ben het eens met de heer Tobback. Ik hoop dat inderdaad de theoretische ambities die al zo vaak in het parlement zijn aangehaald, worden omgezet in de praktijk.

Ik heb twee bezorgdheden rond elementen die ik hier regelmatig hoor terugkeren. Een eerste is het geloof in de lokale autonomie. Dat geloof is sterk aanwezig bij heel veel parlementsleden. Ik stel me daar vragen bij. Ik geloof natuurlijk ook in het concept lokale autonomie. Maar als dat betekent: 'lokale besturen, trek uw plan, doe wat u wilt, we hebben wat handvaten en that's it', dan vraag ik me af of we er gaan komen tegen 2040. Ik betwijfel het.

Twee, wat is het nut van nieuwe terminologie? Ik ben niet a priori tegen, maar ik moet eerlijk zeggen toen ik voor de eerste keer de omschrijvingen van bebouwd en onbebouwd gebied las, dacht ik toch: 'oei, dit kan wel heel breed worden ingevuld'. Daarmee kan ik weer de link leggen met lokale autonomie. Een lokaal bestuur kan daarmee doen wat het wil. Dus, nogmaals, gaan we er op die manier geraken, minister? Ik hoop eigenlijk dat u nog veel verder gaat dan wat u in die omzendbrief hebt uitgeschreven.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, collega's, sta me toe dat ik me een beetje zorgen begin te maken als de heer Tobback de loftrumpet steekt over minister Schauvliege.

Ik wil gewoon het volgende zeggen. Vanuit onze fractie hebben we er ook altijd op gewezen dat het heel belangrijk is om het instrumentendecreet zo snel mogelijk te realiseren. Dat is de korte boodschap die ik wil geven, ook aan de minister, om daar heel snel en hard werk van te maken. Ik denk dat dit ook de oproep is van de heer Ronse. Ik hoop dat daar heel snel binnen de regering een consensus voor wordt gevonden om daar snel iets op tafel te leggen dat de zorgen kan wegnemen.

De voorzitter: Mevrouw Pira heeft het woord.

Ingrid Pira (Groen): Ik wil me graag aansluiten. Het is al lang duidelijk dat vanaf het moment dat de principes rond het BRV werden gelanceerd, zich binnen de meerderheid altijd hetzelfde patroon afspeelt. Vooral Open Vld verzet zich daartegen, bij de N-VA ligt het wat moeilijker. Er is een heel grote onenigheid binnen de coalitie over de uitvoering van de nieuwe principes. Dat is duidelijk, daarin heeft de heer Tobback gelijk.

Waar u ook gelijk in hebt, minister, is dat men inderdaad de moed moet hebben om een beleid uit te voeren waar iedereen achter staat. Vorig jaar in december bestond er kamerbreed eensgezindheid over de nieuwe principes van het BRV. Om een beleid dat al jarenlang vastzit, uit te voeren, is inderdaad moed nodig.

Dat betekent nog niet dat u het krediet dat u krijgt, moet verspelen. U verspeelt dat volgens mij door de manier waarop u het beleid uitvoert en door uw communicatie. Ik zou willen dat u dat ernstig neemt, minister. Het gaat niet enkel over die nieuwe omzendbrief die hier vandaag ter sprake komt. Het gaat ook over de altijd opschuivende datum van de omgevingsvergunning. Het gaat over die omzendbrief rond de positieve en negatieve lijst waar u oorspronkelijk de gemeenten een maand de tijd voor gaf, waar ook veel commotie rond was, waar u dan weer op terug bent gekomen.

Dan is er deze omzendbrief, en ik kan me voorstellen dat die verwarring creëert, ten eerste omdat hij nieuwe principes installeert en ten tweede omdat het zo'n uitgebreide brief is. Als lokale bestuurder zou ik me afvragen wat er gebeurd is op Vlaams niveau dat ik zo'n uitgebreide brief krijg. Is het BRV misschien al goedgekeurd? Of iets anders? Of is de codextrein al uitgevoerd? Dat lijkt op een heel belangrijke beslissing met nieuwe categorieën en toch komt die eigenlijk uit de lucht vallen. Die komt voor mij als politicus die de ruimtelijke ordening van heel dichtbij opvolgt, echt uit de lucht vallen.

Ik heb nog vragen, minister, waarop u nog geen antwoord hebt gegeven, al was uw antwoord heel uitgebreid. Waarom hebt u niet gewacht tot ten minste de codextrein goedgekeurd was om deze omzendbrief te versturen? Waar komt deze omzendbrief eigenlijk vandaan? Ik begrijp het niet. Ik begrijp zeer goed dat er verwarring is.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het is de eerste keer dat ik vanuit de oppositie de vraag krijg waarom ik zo snel heb gewerkt. *(Gelach)*

Dat is genoteerd, mevrouw Pira.

Ik wil nog eens heel duidelijk herhalen, collega's, dat bebouwd en onbebouwd gebied geen nieuwe juridische begrippen zijn. Het gaat over een beoordelingskader waarmee men aan de slag kan gaan als vergunningverlener binnen het bestaande artikel met de goede ruimtelijke ordening. Het zijn geen nieuwe juridische begrippen die hier geïntroduceerd worden. Het gaat wel over bouwdichtheid, over het ruimtegebruik in het kader van de goede ruimtelijke ordening.

Ik wil het nog eens herhalen om zeker te zijn dat iedereen dat ook goed weet heeft.

Een en ander wordt wat door elkaar gehaald, misschien bewust misschien onbewust. Het is een technische materie. Men moet een onderscheid maken tussen ruimtelijke uitvoeringsplannen die men maakt maar dan op het niveau van vergunningverlening. Beide zijn anders. Het zijn voornamelijk handvatten die we aangrijpen wanneer we aan de slag gaan voor het al dan niet verlenen van vergunningen en voor het beoordelingskader dat de lokale bestuurder of andere vergunningverlener daarvoor hanteert. Dat is de filosofie die achter deze omzendbrief zit.

Zoals ik al zei, we werken op verschillende fronten. We hebben de codex die natuurlijk door tal van omstandigheden wat langer op zich heeft laten wachten. Wel, ik hoop dat in oktober het parlement daar een positief antwoord op kan geven. Daar zitten heel belangrijke aspecten in die op dit moment ook een antwoord kunnen bieden op het terrein.

Dan is er de omzendbrief, de handvatten die we aanreiken voor de lokale besturen. Dat heb ik net uitgelegd.

Eenmaal we de rechtsgrond hebben, kunnen we ook met de beleidskaders richting regering gaan wat betreft het definitieve Beleidsplan Ruimte Vlaanderen. En er is het Instrumentendecreet waar we hier al vaak de context van hebben geschetst. We werken dus tegelijk op verschillende fronten.

Sommigen zeggen dat de Confederatie Bouw enthousiast is over de omzendbrief. Mevrouw Peeters zegt ook dat ze eigenlijk enthousiast is, maar dat ze zich zorgen maakt over de definitie van bebouwd en onbebouwd gebied.

In het overleg dat we hebben gehad, hebben we een en ander gehoord. Men is tevreden dat die omzendbrief er is, en dat hij veel antwoorden biedt op concrete vragen van het terrein om met vernieuwende wooninitiatieven vooruit te gaan, waarin de verdichting effectief gestalte krijgt. Men maakt zich inderdaad wat zorgen en dat blijft zo, over die ene bepaling wat bebouwd en wat onbebouwd is. Ik heb de uitleg gegeven die daarnet hier is geformuleerd. Toevallig of niet hebben we deze ochtend van de Confederatie Bouw een voorstel ontvangen om een kleine wijziging te doen aan de omzendbrief, om die ongerustheid op het terrein weg te nemen. We moeten dat nog bekijken en we zullen zien of we daar al of niet aan tegemoet kunnen komen. Dat is ook het enige. Het is een kleine passage die men wil verduidelijken om zeker te zijn dat het niet in een andere richting wordt geïnterpreteerd.

Aan de omzendbrief is er heel zorgvuldig gewerkt. Het was een expertenopdracht. Een expert heeft eraan gewerkt om de juiste context te vinden. Ik neem daar ook mijn verantwoordelijkheid in. We hebben die teksten uiteraard zelf nagekeken, maar dit komt niet zomaar uit de lucht vallen. Er is aan gewerkt door experts op het terrein. We kunnen er dan ook van uitgaan dat er voldoende duidelijkheid over bestaat, maar blijkbaar is er heel wat vrees over de interpretatie. Juristen verstaan altijd verschillende zaken onder teksten. Ik mag dat zeggen omdat ik zelf een jurist ben. Je kunt dat inderdaad in verschillende richtingen interpreteren, dat is eigen aan juridische teksten of interpretatieve omzendbrieven.

Soms is het de bedoeling dat je er als lokaal bestuur zelf mee aan de slag kunt gaan en dat er wat marge is tot interpretatie, afhankelijk van de goede ruimtelijke ordening. Na het overleg dat we hebben gehad met de VVSG zullen we niet alleen de goede praktijken van de verschillende gemeenten en steden op de website plaatsen. Onze diensten zullen ook op stap gaan, ze zullen infovergaderingen

geven over hoe daarmee aan de slag te gaan als lokaal bestuur. Het is niet zo dat dat in het vakje van de lokale besturen komt en voor de rest trekken we ons er niets van aan. Neen, we hebben ook atrie en de overlegmomenten, dus zullen we vanuit ons departement naar de lokale besturen en de vergunningverlenende overheden stappen om hen daar nog wat meer wegwijs in te maken.

Ik ben wel tevreden te horen dat men kamerbreed achter de principes blijft staan, dat we iets moeten doen aan de inname van de open ruimte – die 6 hectare per dag – en dat we dat op verschillende fronten moeten doen. Dat stemt mij bijzonder positief. Uit de tussenkomsten van de oppositie zou kunnen blijken dat het niet vooruitgaat, maar ik ben niet negatief. Ik heb hier iedereen in de commissie horen zeggen dat men achter die principes staat en dat men daarvoor wil gaan en er alle steun aan geeft. Dat is het positieve aan de bespreking die we hier vandaag hebben gehad. Dat moet ons ook sterken in de verdere aanpak en de weg die we verder moeten inslaan.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, we hebben een goede toelichting gekregen. Een aantal standpunten zijn bijgeschaafd. Het was een goed debat, maar ik veronderstel dat dit dossier en de discussie erover en de invulling ervan zeker nog terugkomen.

Lydia Peeters (Open Vld): Aan de oppositie wil ik zeggen dat onze fractie wel degelijk zowel de principes van de klimaatresolutie, als het witboek BRV onderschrijft. Om die principes waar te maken, moeten we de juiste instrumenten gebruiken. Daarvoor kijken we naar de aanpassingen op de Codex Ruimtelijke Ordening, naar het Instrumentendecreet, naar de beleidskaders. Wat dat betreft, minister, was ik vandaag zeer tevreden toen ik vanmorgen in het nieuws hoorde dat u inzake planschade werkt aan een volwaardige compensatie, iets waar wij altijd vragende partij voor zijn geweest.

Minister, naast de principes van de klimaatresolutie en van het witboek BRV, is voor ons ook het principe van de bescherming van eigendomsrechten van zeer groot belang. Daarom ben ik blij dat u vandaag aankondigt dat u werkt aan een volwaardige compensatie.

Met de omzendbrief als zodanig ben ik nog wat ongelukkig. U zegt zelf dat men dat als jurist misschien anders leest en dat het op verschillende wijzen kan worden geïnterpreteerd. Ik hoor dat heel wat mensen en specialisten ter zake er toch bedenkingen bij hebben. Anderzijds laat u de opening dat er misschien toch een kleine aanpassing komt om zodoende de definitie van onbebouwd gebied te verduidelijken. Ik zou dat alleszins zeer appreciëren.

Minister, het is heel belangrijk dat u vandaag duidelijk aangeeft dat woongebied wel degelijk woongebied blijft, dat bedrijventerreinen wel degelijk bedrijventerrein blijven. Ik lees dat niet in de definitie zoals ze vandaag voorligt. Mocht dat in die zin worden aangepast, dan ben ik er zeker gerust in.

Axel Ronse (N-VA): Mijnheer Sintobin, ik had u nog een dier beloofd. Wel, ik heb gezocht op totemnamen, en het dier dat het meest bij uw eigenschappen hoort, is een agoeti of boskonijn. Eén eigenschap is niet van toepassing op u. Ik lees even de beschrijving: "Dit slanke knaagdier is grappig en bedrijvig, het is onvermoeibaar. Deze brutale rakker is helemaal niet bang. Onder soortgenoten kan de agoeti soms onverdraagzaam zijn." Collega Sintobin, ik zal u een foto doorsturen.

Collega Tobback, ik ben het van de eerste tot de laatste letter van uw betoog roerend met u eens. Alleen voel ik me niet aangesproken door uw oproep. We hebben nooit paniek of wat dan ook gezaaid over die omzendbrief. Onze grote

bezorgdheid is dat ons traject naar de verdichting en het behoud van de open ruimte niet overhoop wordt gehaald door zaken die met juridisch minder sluitende concepten werken, zoals 'bebouwd' en 'onbebouwd'. Collega Sanctorum vroeg ook wat er met 'bebouwd' en 'onbebouwd' allemaal wordt bedoeld. Dat is onze enige bezorgdheid. Als effectief blijkt dat dit verhaal werkt en dat daardoor geen draagvlak verloren gaat, dan kan dat voor ons zeker doorgaan.

Collega Dochy sloeg de nagel op de kop, dit is de kern van ons betoog: alles begint en eindigt met een deftig Instrumentendecreet. Vandaar dat we deze morgen tevreden waren dat op zijn minst al wordt aangekondigd dat het er komt en dat de debatten over hoe het er moet uitzien, kunnen beginnen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het digitaal vrijgeven van de Vlaamse jachtplannen via geopunt.be – 2713 (2016-2017)

Voorzitter: de heer Bart Nevens

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik zal kort schetsen waarover het gaat. Jachtplannen en de discussie daarover hebben ons al geregeld beziggehouden. We dringen al lang aan op een zo groot mogelijke transparantie van die jachtplannen zodat iedereen voor zichzelf kan vaststellen of zijn eigendom al dan niet deel uitmaakt van een jachtplan en of hij daar al dan niet ooit instemming voor heeft gegeven.

Tegen die achtergrond, minister, beloofde u een inspanning te doen. U hebt daarvoor uw administratie aangesproken en we kwamen samen tot de vaststelling dat een eerste poging om met pdf-kaarten te werken eigenlijk geen bevredigend antwoord gaf. Ze waren om te beginnen allesbehalve gebiedsdekkend. De ene provincie was daarin actiever geweest dan de andere, en ze waren ook niet uniform. Voor de ene provincie betekende rood op de kaart iets anders dan voor een andere provincie. Met andere woorden: daar schoten we niets mee op.

Minister, u beaamde dat een tweede inspanning moest worden geleverd om tot een transparant systeem te komen dat op uniforme wijze voor heel Vlaanderen zou aantonen welk perceel was opgenomen in een jachtgebied. U kwam uw belofte na, waarvoor dank, en tegen de zomer bestond de mogelijkheid om voor heel Vlaanderen na te gaan of een perceel is opgenomen in een jachtgebied. Het is toch wel een verrassing dat twee uiteenlopende organisaties, Vogelbescherming Vlaanderen en Hubertusvereniging Vlaanderen bij het lanceren van de digitale jachtplannen, de komst ervan hebben toegejuicht. Hun finaliteit mag dan sterk uiteenlopen, de transparantie van goede jachtplannen onderschrijven ze beide als een waardevol principe. Daar hebben ze ook allebei gelijk in.

We hebben deze zaak al even aangekaart tijdens de plenaire vergadering van 28 maart 2017. Toen kwamen we samen tot de vaststelling dat gebruiken uit het verleden zoals het niet moeten uitkleuren op een papieren kaart van een gebied kleiner dan 1 hectare, in het digitale tijdperk anno 2017 niet meer te handhaven was, en dat dus die onvolmaaktheden uit de jachtplannen dienden te verdwijnen.

Als we de jachtplannen van het voorbije jachtseizoen die digitaal werden ontsloten, bekijken op geopunt.be, dan stellen we toch opnieuw vast dat er nogal wat onnauwkeurigheden op voorkomen. Ik noem het heel bewust onnauwkeurigheden, zonder daar een intentieproces aan te koppelen. De vraag blijft wel

wat we kunnen en gaan doen, en wat de minister wil doen om die onnauwkeurigheden er zo spoedig mogelijk uit te halen.

Minister, hoe evalueert u de eerste reacties op de digitaal vrijgegeven jachtplannen? Bestaan er al cijfers over het aantal keren dat de kaarten werden geraadpleegd? De kaarten die momenteel worden opgeladen, zijn de jachtplannen van jachtseizoen 2016-2017. Wanneer mogen we de jachtplannen van het jachtseizoen 2017-2018 verwachten?

Mijn volgende vragen zijn gericht op een verdere communicatie die nodig is vanuit de administratie, namelijk over de betekenis van de jachtplannen. Nu interpreteren nogal wat mensen het ingelijfd zijn in een jachtgebied ook meteen als een mogelijkheid voor een jager om daar te verschijnen. Dat is natuurlijk niet zo. Er is nog andere regelgeving die moet worden gerespecteerd, zoals respect voor iemands eigendom, nabijheid van woningen waar niet mag worden gejaagd. Met andere woorden, de interpretatie dat jagers in iemands tuin kunnen verschijnen omdat hij is ingekleurd, al dan niet gewenst, in een jachtplan, moet worden gecorrigeerd. Daar is een taak weggelegd voor de administratie om wat meer duiding te geven.

We zien heel wat eigenaren van percelen die niet wensen dat hun perceel langer blijft opgenomen in een jachtplan. De procedure waarbij arrondissementscommissarissen over moeten gaan tot uitkleuring, is een goede procedure. Het aannemen van die anomalieën, fouten en onvolmaaktheden is nogal omslachtig. Ook wat dat betreft leven we in 2017, het digitale tijdperk. Kan de administratie geen gemakkelijker, transparanter en eenvoudiger manier van aanvragen vinden om percelen uit jachtplannen te laten schrappen?

– *Tinne Rombouts treedt als voorzitter op.*

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Bruyn, ik probeer een heel kort antwoord te geven en ik zal de uitgebreide neerslag bezorgen aan het secretariaat zodat u ook de achtergrond krijgt. De bedoeling van die digitale jachtplannen is geweest om een soort van continu openbaar onderzoek te organiseren, waar mensen een transparante toegang toe hebben en waar ze kunnen vragen om de zaken aan te passen. Het is een groot succes. We zien dat de jachtplannen vorige week bijvoorbeeld gemiddeld 8000 keer per dag zijn bevroegd. U ziet dat er massaal gebruik wordt van gemaakt. Het werkt dus wel om dat op die manier open te stellen.

Er zijn heel veel problemen geweest. Ik zal die niet allemaal overlopen. Het heeft bloed, zweet en tranen gekost om de arrondissementscommissarissen in alle verschillende Vlaamse overheidsdiensten op één lijn te krijgen. Het is een zeer omslachtige procedure geweest en daarom wil ik daar in de toekomst komaf mee maken. Ik heb aan het Agentschap voor Natuur en Bos gevraagd dit najaar een eigen platform te ontwikkelen op een e-loket waar de bevoegde arrondissementscommissarissen de aanpassingen kunnen doen. Dat zal dan veel meer uniform zijn en ook veel eenvoudiger. Het is een belangrijke stap die we zetten en die ervoor kan zorgen dat het nog beter kan verlopen.

De goedkeuring van de jachtplannen is een exclusieve bevoegdheid van de arrondissementscommissarissen. Ik zal bij hen aandringen nog meer informatie en duiding te geven bij de jachtplannen. U weet dat ze niet rechtstreeks onder mijn bevoegdheid vallen, ik kan ze dan ook niet rechtstreeks aansturen, maar ik zal blijven aandringen. Natuurlijk zullen wij vanuit onze eigen diensten het ANB de opdracht geven om die communicatie nog ruimer en objectiever aan te pakken.

Alle informatie om een eigendom of jachtrecht te laten schrappen, is ter beschikking via de website van het ANB, www.natuurenbos.be/jachtplannen, inclusief

het daartoe bestemde formulier. Ook via Geopunt is deze link rechtstreeks bereikbaar.

Dit is een heel bondig antwoord omdat ik besef dat er nog heel wat werk op de plank ligt. Als u me toestaat, ik weet niet of het gangbaar is, maar ik zal de meer uitgebreide neerslag overmaken aan het secretariaat zodat u dat ook ter beschikking krijgt.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, dank u voor uw bondigheid en voor de duidelijkheid van uw antwoord. Het is een zeer goede zaak dat het agentschap een eigen platform zal aanbieden in het najaar. Ik veronderstel dat dat ook voor de jachtplannen van het jachtseizoen 2017-18 zal zijn. Dat is zonder enige twijfel een goede zaak.

Het klopt dat het aan de arrondissementscommissarissen is om jachtplannen goed te keuren, maar voor het verspreiden van informatie over hoe ze moeten worden geïnterpreteerd, is – zo hebt u gezegd – uw administratie mee verantwoordelijk. Ik aarzel nog een beetje om even optimistisch te zijn over de verwijzing naar de informatie over het uitkleuren, zoals dat dan heet. Die staat inderdaad op de website, maar ik vind dat die niet bepaald gemakkelijk is te vinden.

Als we dan toch naar dat nieuwe platform gaan, doe ik een oproep om dat zo goed mogelijk digitaal te laten doen, niet exclusief, want dat moet ook op andere manieren kunnen. Niet alleen het downloaden van het formulier, maar ook het doorsturen van de aanvraag met opgave van perceelnummers en alle informatie die men moet geven, moet zo sterk mogelijk worden gedigitaliseerd.

Verder zal ik met veel interesse naar het uitgebreidere antwoord kijken.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): De heer De Bruyn heeft het in zijn inleiding over fouten en onnauwkeurigheden die in de plannen zaten en nog zitten. Minister, hebt u indicaties dat, als uw eigen administratie naar een e-loket gaat, die fouten en onnauwkeurigheden er zo veel mogelijk uit zullen zijn? Het is niet de eerste keer dat er plannen of digitale kaarten worden vrijgegeven waarin fouten zitten. Voor de duidelijkheid en het sérieux van de jachtkaarten is het belangrijk dat er zo weinig mogelijk fouten in zitten.

Ik wil ook mijn bezorgdheid uitdrukken over het schrappen van een eigendom uit de jachtplannen. Vandaag de dag moet het toch gemakkelijk zijn om met één of twee klikken aan te geven dat je je locatie of eigendom geschrapt wilt zien uit de jachtplannen. Dat moet toch gemakkelijker kunnen verlopen dan vandaag het geval is.

Lydia Peeters (Open Vld): Minister, u zegt dat er heel veel problemen zijn geweest in het verleden en dat u daarom overgaat naar een eigen e-loket via het Agentschap voor Natuur en Bos. Misschien was en is het beter om de sector zelf – ik denk aan de Hubertusvereniging – daar ten volle bij te betrekken. Misschien had men op die manier heel wat problemen kunnen voorkomen.

Vandaag de dag, zeker in onze contreien, tieren de everzwijnen welig. Daarom, al te veel uitkleuren beperkt soms de jacht als dusdanig. Jacht is bij ons nog altijd een beheersjacht, en ook daar moeten we zeker rekening mee houden.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ik ben het eens met wat collega Peeters daarnet zei, maar het is ook wel een liberale gedachte dat als

je vindt dat je gebied niet thuishoort in een jachtplan, je dan ook het recht hebt om dat te schrappen.

Ik denk dat het belangrijkste aandachtspunt vandaag nog altijd is dat je digitaal nog niet kunt uitkleuren. Minister, ik hoop dat dat kan worden gedigitaliseerd. Het is nog te omslachtig om, als je je gebied uit het jachtplan wenst te verwijderen, dat ook daadwerkelijk te doen. Ik hoop dat dat op korte termijn digitaal kan gebeuren. Ik hoop dat u hiertoe een engagement neemt in deze commissie.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: De sector is daar absoluut bij betrokken, nu al. Er is zelfs heel hard meegewerkt en getrokken door de Hubertus Vereniging Vlaanderen om dat op een correcte manier te laten verlopen. Ik wil hier ook wel eens zeggen dat zij heel hard hebben meegewerkt aan die digitalisering en die transparantie.

Waar we weten dat er onnauwkeurigheden of fouten zijn, zullen die uiteraard meegenomen worden. Maar we kunnen dat niet altijd weten. De eerste bevoegdheid zit bij de arrondissementscommissarissen die daar hun werk moeten doen. Als we daar kennis van hebben, zal dat uiteraard in dat loket worden meegenomen.

Ik hoor hier ook de vraag om te zorgen dat het iets duidelijker is om uit te kleuren en de aanvraag te doen, en dat het ook wat gemakkelijker kan. Dat nemen we mee. We bekijken hoe we daar een antwoord op kunnen formuleren en of we het nog iets duidelijker kunnen aangeven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gwenny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over mistoestanden bij het slachten van runderen – 2864 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de wanpraktijken in slachthuizen – 2865 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Els Robeyns aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de controles op dierenwelzijn in slachthuizen – 2886 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Voorzitter, minister, de dierenrechtenorganisatie Animal Rights pakt andermaal uit met choquerende beelden over het niet respecteren van dierenwelzijn. Dit keer werden de beelden in het slachthuis Verbist van Izegem gemaakt. De beelden tonen dat dieren behandeld worden met elektrische prikkelaars, die eigenlijk verboden zijn. Daarnaast wordt er hardhandig gebruikgemaakt van stokken. Het zijn echt heel choquerende beelden. Andere beelden gaven de stellige indruk dat er runderen onvoldoende werden verdoofd voor het slachten.

Volgens Animal Rights worden er in het slachthuis in Izegem ook zieke, gewonde of zelfs zwangere dieren aangeboden. Wettelijk gezien mogen die niet worden

getransporteerd. Hierbij rijzen vragen over het toezicht op het dierenwelzijn door de dierenartsen van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen (FAVV), die sowieso aanwezig moeten zijn en middels het convenant tussen Dierenwelzijn en het FAVV ook moeten toezien op het respecteren van de regels inzake dierenwelzijn. Inmiddels heeft zich tussen het FAVV en de minister een geanimeerd debat afgespeeld over wie nu precies verantwoordelijk is op het vlak van dierenwelzijn. Vanuit de dierenartsen met opdracht (DMO's) zijn bovendien klachten te horen over het feit dat ze geen zicht hebben over de opvolging van hun meldingen aan Dierenwelzijn. De minister zelf heeft al aangegeven zelf Vlaamse controleurs te willen inzetten op de slachtvloeren.

De dierenrechtenorganisatie vroeg de onmiddellijke sluiting en ging ook een klacht indienen. De minister heeft dezelfde dag nog een controle gestuurd waarna het slachthuis voorlopig werd gesloten. Het slachthuis zelf heeft prioritair een audit aangevraagd.

Delhaize heeft geen enkel onderzoek afgewacht en meteen de samenwerking met het betreffende slachthuis stopgezet. Ook Colruyt bevroor meteen de samenwerking. Tegelijkertijd is echter het verwijt te horen aan de supermarktketens dat zij de slachthuizen dermate onder druk zetten om hun prijzen zo laag mogelijk te houden dat ze daardoor het slachtproces moeten intensiveren en de werknemers onder toenemende stress komen te staan, wat op zijn beurt ten koste kan gaan van het respecteren van de dierenwelzijnsnormen.

Het is niet de eerste keer dat er ophef is ontstaan rond toestanden in slachthuizen. In maart werden beelden openbaar gemaakt uit het varkensslachthuis in Tielt. Inmiddels werd eind april een convenant afgesloten tussen Dierenwelzijn en de Federatie van het Belgisch Vlees (FEBEV), de sectorfederatie, over de aanpak ter bevordering van het dierenwelzijn in de slachthuizen. Sommige media beweren dat het convenant, dat al maanden geleden werd afgesloten, nog niet heeft geleid tot beterschap. Het slachthuis in Tielt toont echter een heel ander beeld. Samen met professor Jos Van Thielen van de KU Leuven werd een actieplan dierenwelzijn gemaakt, met zeer verregaande maatregelen inzake het respecteren van het dierenwelzijn en werd bovendien een zeer transparant beleid op stapel gezet. Gedurende de hele maand kon zelfs het grote publiek komen kijken in het slachthuis.

Zoals dat vaak gaat met dit soort crisissen, vormen ze de aanleiding voor allerhande politieke en publieke acties. Zo werd inzake dit dossier het proces gemaakt van het model van grootschalige dierhouderij en ook werden de bekwaamheid en ethiek van buitenlandse- en interimkrachten, die, voor alle duidelijkheid, in Izegem niet eens aan het werk waren, in vraag gesteld.

Minister, van wanneer precies dateren de beelden uit het slachthuis van Izegem? We horen dat ze eventueel al zouden kunnen zijn gemaakt voor het sluiten van het convenant. Klopt dat? Klopt dat niet? Weet u daar meer over? Kon de uitrol van het afgesloten convenant tussen FEBEV en Dierenwelzijn in de periode tussen het afsluiten ervan en de vaststelling van de feiten al geleid hebben tot concrete maatregelen? Zo ja, welke maatregelen werden inmiddels al genomen in het bewuste slachthuis?

In welke omstandigheden werden de beelden gemaakt? Hebt u daar een zicht op? Wat was de functie en rol van de persoon die Animal Rights de gelegenheid gaf om de beelden te schieten?

Hoeveel meldingen over het schenden van het dierenwelzijn in het bewuste slachthuis ontving Dierenwelzijn via vaststellingen van dierenartsen met opdracht van het FAVV de afgelopen twee jaar? Waren bij deze vaststellingen ook overtredingen rond het aanbieden van zieke, gewonde of zwangere dieren? Welke

opvolging werd hieraan gegeven? Werden die dieren ook daadwerkelijk geslacht? Werd het gebruik van elektrische prikkelaars gerapporteerd aan Dierenwelzijn door de DMO's van het FAVV of hebben de controleurs van Dierenwelzijn dit vastgesteld bij eventuele controles die ze zelf uitvoerden?

Wat is de stand van zaken van de uitvoering van het convenant dat in april werd afgesloten met FEBEV in alle Vlaamse slachthuizen? Hoe schat u het initiatief van het Exportslachthuis in Tielt in? Klopt het dat DMO's geen feedback krijgen van hun vaststellingen vanuit Dierenwelzijn en ze daardoor gefrustreerd en zelf ontmoedigd geraken om nog verder meldingen van overtredingen rond Dierenwelzijn door te geven?

Blijkt dat ook uit het aantal meldingen dat de afgelopen maanden werd doorgegeven aan Dierenwelzijn? Is daar met andere woorden een daling te constateren? Is er op korte termijn samengezeten met het FAVV om de precieze rol van de DMO's rond dierenwelzijn af te bakenen? Bent u van oordeel dat er speciale maatregelen moeten worden genomen voor de inzet van buitenlandse en interimkrachten? Blijkt met andere woorden uit de praktijk dat zij een minder uitgesproken ethiek rond dierenwelzijn zouden hebben?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Voorzitter, minister, collega's, of je nu vlees eet of niet, iedereen is het er wel over eens dat dieren niet gruwelijk mogen lijden. Of je nu vlees eet, vegetariër bent of veganist, niemand wenst gruwelijk leed. Ik denk dat we het er evenzeer over eens zijn dat de beelden van het slachthuis in Izegem die gruwel laten zien. De enige vaststelling die we kunnen maken, collega's, net zoals de vorige keer spijtig genoeg, is dat de controle en de handhaving gewoon niet voldoen. Dat is de eenvoudige vaststelling. We weten dat nu al geruime tijd. Er worden processen-verbaal opgemaakt. We hebben dat ook gezien in Tielt. Er worden wel vaststellingen gedaan, maar finaal heeft dat blijkbaar weinig impact op wat er in die slachthuizen gebeurt. Daarom hebt u ook die doorlichting aangekondigd. Dat was in maart. We zijn nu september, en wat blijkt? Die doorlichting bleek nog altijd niet opgestart te zijn omdat er gesprekken moesten gebeuren met de sector over de specifieke context, de modaliteiten en zo meer.

Minister, ik maak me wel grote zorgen. Ik denk dat ik niet alleen ben met die stelling. Wanneer zal de doorlichting starten? Is die intussen gestart? Wanneer zult u de resultaten voorleggen, en ik hoop dat het ook ten aanzien van het parlement zal zijn. Ik heb in de media gehoord dat u zei dat tegen het einde van dit jaar die resultaten bekend moeten zijn. Goed, maar dan hoop ik dat u voor het kerstreces dan ook met die resultaten van die doorlichting naar het parlement komt.

Ik kan me niet van de indruk ontdoen dat het toch een beetje vreemd is dat er wordt onderhandeld met de sector over die doorlichting. Er heeft blijkbaar verschillende keren een gesprek daarrond plaatsgevonden. Hoe kun je eigenlijk een onafhankelijke doorlichting uitvoeren als je met de sector aan tafel zit? Ik stel me daar vragen bij. Misschien hebt u daar een goede uitleg bij. Wel, dan zou ik graag willen weten wat nu precies die afspraken en modaliteiten zijn die werden vastgelegd met de sector.

U weet dat ik al geruime tijd voorstander ben van een doorlichting, maar liefst breder dan alleen van de slachthuizen. Nu is opnieuw een slachthuis in diskrediet gebracht. Nog niet zo lang geleden was het een broeierij in Tielt. Minister, bent u het eens dat we die doorlichting beter breder, voor de hele vleesketen doorvoeren? Dat zal wel meer tijd vergen. Misschien ronden we dit nu beter af wat betreft de slachthuizen, maar dat er op korte termijn ook een bredere doorlichting mag gebeuren.

Wat zijn meer algemeen de maatregelen die aan de slachthuizen kunnen worden opgelegd in geval van niet-naleving van de wetgeving rond dierenwelzijn? Er zijn duidelijke inbreuken die zichtbaar zijn op de beelden, ook in Izegem dus. Dat is het minste wat we kunnen stellen. Ik vraag me ook af wat er verder gaat gebeuren met Izegem. Om eerlijk te zijn valt het mij op dat er een groot verschil is tussen Tielt en Izegem qua commotie in de dagen nadien. Tielt bleef geruime tijd aanwezig, zowel in de media als in de communicatie, omdat er een actieplan moest worden opgesteld. Er werd gecommuniceerd dat het actieplan nog niet voldoende was en dat er verder moest worden gewerkt. Voor Izegem is dat voor mij althans veel minder duidelijk. Wordt er bijvoorbeeld een juridische procedure ingezet? Wordt er ook een actieplan opgesteld voor het specifieke slachthuis? Dat zijn allemaal vragen rond de concrete case die u ongetwijfeld kunt beantwoorden.

In de nasleep van de ontdekkingen rond het slachthuis van Izegem liet u optekenen dat u meer vereisten en meer inspectie zult opleggen aan hen die zich niet aan de regels houden. Ik denk dat u letterlijk hebt gezegd in het filmpje: "Wie niet luistert, zal het voelen." Wat betekent dat concreet? Welke extra vereisten en inspectie hebt u voor ogen? Kunnen er ook extra voorwaarden worden opgelegd aan de slachthuizen waarvoor misschien een doorlichting op termijn een negatief rapport zal opleveren?

Minister, ik heb nog een vraag die niet in de schriftelijke versie stond maar die naderhand wel aan bod is gekomen, over de juridische basis, zonder dat op de spits te willen drijven. Ik denk dat we het zekere voor het onzekere moeten nemen en dat heel de juridische basis van dierenwelzijn, en zeker de handhaving, honderd procent solide moet zijn. Ik hoop dat u het daarmee eens bent en dat u elke mogelijke ondubbelzinnigheid uit de weg wilt ruimen. Ik hoop dat u het daarmee eens bent. Bent u van plan om ter zake stappen te zetten?

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp-a): Ik ga niet herhalen wat de collega's allemaal al hebben gezegd. Ik sluit me aan bij hun vragen. Het klopt natuurlijk wel dat al voor de derde keer op rij undercoverbeelden wantoestanden op het vlak van dierenwelzijn aantonen. Iedere keer als die beelden er geweest zijn, bent u altijd heel kordaat opgetreden en hebt u een aantal initiatieven aangekondigd die in de toekomst dat soort toestanden zouden moeten vermijden, zoals een doorlichting van de slachthuizen. U hebt ook gezegd dat u werk zou maken van een bijzonder beschermd statuut voor de DMO's, bijkomende inspecteurs en ook het convenant tussen Dierenwelzijn en de sectorfederatie.

De eerste vraag is hoever het staat met die bijkomende initiatieven die u hebt aangekondigd. Minister, denkt u dat die initiatieven zullen volstaan om ervoor te zorgen dat er in de toekomst niet weer opnieuw wantoestanden via undercoverbeelden naar boven komen? Ik denk dat het toch de bedoeling moet zijn dat we niet elke keer hier opnieuw in de commissie en in het parlement vragen gaan stellen naar aanleiding van undercoverbeelden. Het kan geen reeks zijn die zich iedere keer opnieuw voortzet, het mag geen symptoom zijn. We moeten daar een einde aan kunnen stellen.

In die zin heb ik een bijkomende vraag: zijn er misschien andere, bijkomende maatregelen nodig? Dierenrechtenorganisatie GAIA heeft een aantal concrete vragen gesteld, onder andere of het niet noodzakelijk is om het maximum aantal dieren dat in slachthuizen kan worden geslacht, te bepalen, zonder dat dierenwelzijn in gevaar kan worden gebracht. Er zijn ook vragen wat betreft opleiding van personeel in de slachthuizen en camera's. Ik weet dat camera's niet alle heil betekenen, maar om paal en perk te stellen aan wantoestanden zouden ze misschien een oplossing kunnen bieden, natuurlijk op voorwaarde dat alle stappen in het proces worden gefilmd en dat die beelden ook worden gemonitord en geanalyseerd.

Minister, ik heb eigenlijk heel algemeen de vraag hoever u staat met die bijkomende initiatieven die u hebt aangekondigd. Denkt u dat die volstaan of zijn er nog bijkomende maatregelen noodzakelijk, zoals GAIA vraagt?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil eerst schetsen hoe vandaag de controle en de inspectie worden georganiseerd. In sommige kranten lees je dat er honderden miljoenen slachtingen zijn en 22 inspecteurs. Dat is natuurlijk de waarheid een beetje geweld aandoen.

Los van de zelfcontrole met wat wij een 'animal welfare officer' (AWO) noemen, iemand in het bedrijf zelf die verantwoordelijk is voor het dierenwelzijn, – ik kom daar later op terug – heb je qua externe controle drie niveaus. Ten eerste is er het niveau van de dierenarts met opdracht, afgekort DMO. Tegenwoordig is dat 'BMO', 'belast met opdracht'. Het FAVV heeft de titulatuur gewijzigd. Ten tweede zijn er de inspecties door het FAVV. Ten derde is er daarbovenop de Inspectiedienst Dierenwelzijn.

Wat het eerste punt betreft, voert de DMO op elk dier een keuring ante mortem uit. De DMO's hangen af van het FAVV en zijn altijd aanwezig. Zonder de aanwezigheid van een DMO kan niet worden geslacht. Ze houden niet enkel toezicht op het slachtproces na het kelen, maar ook op de aanvoer van de dieren, op het verblijf in de wachthokken en op het slachten zelf. Tweewekelijks stellen ze een verslag op waarin eventuele algemene opmerkingen worden gemaakt. Daarnaast kunnen ze ook steeds problemen melden. Die meldingen zijn zeer uiteenlopend. Meestal gaat het om kleine zaken. De problemen kunnen zwaarwichtig zijn, maar gelukkig gaat het in de meeste gevallen om de melding van kleine problemen die ze hebben vastgesteld.

Wat het tweede punt betreft, inspecteren de inspecteurs van het FAVV tweemaal per jaar het slachthuis. Indien ze problemen inzake het dierenwelzijn vaststellen, wordt van hen verwacht dat ze dit melden.

Beide groepen, de DMO's en de inspecteurs van het FAVV, leggen natuurlijk, voor alle duidelijkheid, de focus op de voedselveiligheid. Dat is hun eerste opdracht. Op basis van een samenwerkingsprotocol is de afspraak gemaakt dat ze melding maken van de problemen inzake het dierenwelzijn die ze vaststellen.

Wat het derde punt betreft, is er de Inspectiedienst Dierenwelzijn. Vroeger voerde deze dienst geen inspecties uit, maar dankzij de versterking van het inspectieteam gebeurt dat sinds dit jaar wel. Dit jaar zijn al 28 slachthuizen geïnspecteerd. Het streefdoel is alle slachthuizen jaarlijks te controleren. De meldingen door de DMO's of door het FAVV en de eigen vaststellingen van overtredingen kunnen natuurlijk ook tot bijkomende controles leiden. Dat is evident.

Tijdens de controles inspecteert de Inspectiedienst Dierenwelzijn de aanvoer en de huisvesting, het drijven, de fixatie, de verdoving en het kelen van de dieren. Daarnaast is er ook een administratieve inspectie. Er is controle op de boekhouding, de standaardwerkwijze, de getuigschriften van vakbekwaamheid van het personeel, het getuigschrift van de functionaris voor dierenwelzijn, het onderhoudsregister van de apparatuur voor fixatie en bedwelming, de monitoringprocedure voor de controle op de bedwelming en het register met de maatregelen die de functionaris voor dierenwelzijn heeft genomen om het dierenwelzijn in het slachthuis te verbeteren.

Indien de Inspectiedienst Dierenwelzijn overtredingen van de regels inzake dierenwelzijn vaststelt, kan dit, afhankelijk van de aard en de ernst van de overtredingen, leiden tot een proces-verbaal van waarschuwing of tot een regulier proces-verbaal. Hierbij worden natuurlijk ook steeds maatregelen opgelegd om

de overtredingen weg te werken. Het gaat niet enkel om het opleggen van een boete. In enkele gevallen kan de procedure worden vertraagd of stilgelegd.

De dienst Dierenwelzijn pleegt ongeveer viermaandelijks overleg met het FAVV. De rol van de DMO's en de samenwerking met de Inspectiedienst Dierenwelzijn vormen natuurlijk een weerkerend gespreksonderwerp. De dienst Dierenwelzijn werkt actief aan een verbetering van de relatie met de DMO's.

Er zijn meldingen geweest van een gebrekkige terugkoppeling. Sinds dit jaar gebeurt dit wel. Het is nog niet allemaal formeel geregeld, maar er is recent een uitgebreide terugkoppeling geweest van de dienst Dierenwelzijn naar de DMO's. De dienst Dierenwelzijn heeft zelfs volledige inzage gekregen in de totaliteit van de werking van de DMO's, niet enkel in hun eigen slachthuis, maar in heel Vlaanderen. Dat is van start gegaan.

Desondanks stel ik vast dat de inspecteurs van het FAVV en de DMO's de focus nogal eenzijdig op de volksgezondheid leggen. Dat is geen verwijt. Het is hun hoofdtaak, en dierenwelzijn is slechts een bijkomende taak. Het lijkt me dan ook verstandig een eigen dienst te organiseren.

Ik heb een onafhankelijke externe expert de opdracht gegeven ter zake, al dan niet in combinatie met de DMO's of wie dan ook, enkele scenario's naar voren te schuiven. We moeten er alleszins voor zorgen dat de Vlaamse inspecteurs op vrij regelmatige basis meer kunnen controleren en inspecteren. De expertise en het rapport moeten dit uitwijzen. De Inspectiedienst Dierenwelzijn moet dit aansturen. Dat is het doel dat we willen realiseren.

Wat de zogenaamde frustratie bij de DMO's over de gebrekkige meldingen betreft, heb ik net vermeld dat de meldingen zijn gestart. De frustratie valt niet af te leiden uit het aantal meldingen. Voor zover dit een criterium kan zijn, is het aantal meldingen net toegenomen.

Er zijn op een jaar tijd 420 meldingen binnengelopen. Voor 71 slachthuizen lijkt dit veel, maar dit moet enigszins worden genuanceerd in verhouding tot het aantal slachtingen in zijn totaliteit.

Het is vooral belangrijk dat het merendeel van de meldingen betrekking heeft op het vervoer. Ongeveer 97 procent van de meldingen heeft betrekking op het vervoer en op problemen die worden vastgesteld wanneer de dieren toekomen. Indien de vervoerder of de houder het dier niet had mogen transporteren, bijvoorbeeld omdat het dier gewond is, wat meestal concreet het geval is, kan het slachthuis niets anders doen dan het dier te slachten eenmaal het in het slachthuis is toegekomen. Het aantal meldingen van overtredingen in het slachthuis zelf is veel beperkter dan het aantal meldingen van problemen met betrekking tot het transport.

Wat de concrete casus in Izegem betreft, spreekt het voor zich dat de beelden onaanvaardbaar zijn. Ik heb de Inspectiedienst Dierenwelzijn onmiddellijk laten uitrukken. 's Morgens stonden de inspecteurs aan de deur om een inspectieverslag op te stellen. Op basis daarvan is onmiddellijk besloten het slachthuis te sluiten.

Wat het tijdstip betreft waarop de beelden zijn gemaakt, kan ik enkel voortgaan op wat de actiegroep Animal Rights heeft verklaard. Dat is in de tweede helft van juli 2017 gebeurd. Ik kan dat niet verifiëren. Blijkbaar zijn op meerdere locaties verborgen camera's geplaatst om het drijven, fixeren, kelen en uitbloeden te filmen. Mijns inziens, speelt het, althans vanuit mijn bevoegdheid, geen rol wie toegang heeft verschaft. De beelden spreken voor zich.

In 2015 heeft de Inspectiedienst Dierenwelzijn negen informatieformulieren in verband met het betrokken slachthuis ontvangen. In één geval ging het om de melding van een overtreding door het slachthuispersoneel. In de andere acht gevallen ging het om overtredingen begaan door de houder of de vervoerder. Het is een gelijkaardige typologie. Er zijn vijf processen-verbaal en een waarschuwing opgesteld. In 2016 ging het om acht informatieformulieren, allemaal gebaseerd op problemen met het vervoer. In drie gevallen ging het om houders en vervoerders die in het Waalse Gewest zijn gevestigd. Die meldingen zijn naar de Waalse collega's doorgestuurd. Verder zijn twee processen-verbaal en een waarschuwing opgesteld.

Er is geen melding gemaakt van misbruik van de elektrische prikkelaar. Dergelijke prikkelaars zijn, voor alle duidelijkheid, niet verboden. In uitzonderlijke gevallen is het gebruik toegestaan, enkel op de achterhand van volwassen runderen en varkens en maximaal gedurende een periode van 1 seconde. Dit is trouwens op de Europese regelgeving gebaseerd.

Het slachthuis van Izegem is gedurende de afgelopen jaren door een DMO gecontroleerd. Hij was permanent aanwezig en heeft tot 2014 aan het FAVV gerapporteerd. Sinds 2015 rapporteert hij ook aan de Inspectiedienst Dierenwelzijn. Daarnaast heeft het FAVV in elk slachthuis, dus ook in Izegem, een controle uitgevoerd. De problemen die eventueel worden opgemerkt, worden sinds 2015 aan de Inspectiedienst Dierenwelzijn gemeld. De afgelopen jaren hebben de inspecteurs van het FAVV echter geen enkele melding gedaan.

Na de problematiek in Tielt hebben we een convenant afgesloten dat de slachthuissector zeer concrete engagementen oplegt. Ik heb gesprekken gevoerd met de Federatie Belgisch Vlees (Febev). De uitvoering van het convenant zit op schema. Zoals afgesproken, moeten de nodige aanpassingen aan de slachthuizen tegen het einde van dit jaar worden voltrokken. Ik overloop even wat hier deel van uitmaakt.

Ten eerste zijn afspraken gemaakt met betrekking tot camerabewaking. De camerabewaking wordt versterkt. Meer bepaald moet er camerabewaking zijn op vijf cruciale punten in het slachthuis, namelijk bij het lossen, in de stalomgeving, bij de drijfgang, bij de verdoving en bij het kelen. Dat zijn de vijf cruciale punten waarop camerabewaking moet worden georganiseerd.

Ondertussen is het cameratoezicht in 90 procent van de betrokken slachthuizen geïnstalleerd. In 67 procent van de slachthuizen hangen al camera's op de vijf plaatsen. Ik kan hier geen exact getal op plakken. Concreet betekent dit dat er veertig tot vijftig camera's bij zijn gekomen. Tegen het einde van dit jaar zullen er nog meer hangen.

Ten tweede hebben we voor de doorlichting protocollen opgesteld. Indien we het dierenwelzijn per slachthuis in kaart willen brengen, moeten we per diersoort een protocol opstellen. We hebben een algemeen 'welfare quality protocol' dat algemeen gangbaar is. Wat de slachthuizen betreft, blijft dit echter beperkt tot de grote diersoorten. Voor specifieke diersoorten, bijvoorbeeld reforme koeien of zeugen, hebben we een specifiek protocol moeten opstellen. Ik zal het even oneerbiedig uitdrukken. Dit betekent dat we voor elke soort een scoremethode vaststellen op basis waarvan in kaart kan worden gebracht wat de toestand inzake dierenwelzijn in elk slachthuis is. Dat is het rationale. Voor traditionele slachtdieren, zoals vleesvarkens of vleesrunderen, bestond dat al. Voor andere dieren, zoals reforme koeien of zeugen, moesten we dat nog ontwikkelen. Dat is ondertussen gebeurd.

De welfare quality control werkt vooral op basis van observaties die worden geregistreerd. De controle wordt met een camera opgenomen om als didactisch

materiaal te dienen tijdens de dialoog met de slachthuizen zelf. We duiden heel concreet welke problemen er desgevallend zijn.

Naast een evaluatie op basis van het protocol gaan we natuurlijk ook na in welke mate de betrokken slachthuizen het convenant ondertussen geïmplementeerd hebben. Dat is de werkwijze die samen met Febev is opgesteld. Febev betaalt hier overigens ook voor.

De federatie is zich, voor alle duidelijkheid, goed bewust van het feit dat de sector met een probleem zit. De casus in Izegem heeft aangetoond dat het probleem niet enkel een probleem inzake dierenwelzijn is. Het is ook onmiddellijk een commercieel probleem voor de betrokkenen. Ik denk dat 90 procent van de klandizie van het slachthuis in Izegem is verdwenen.

De inspecties worden trouwens niet uitgevoerd door de federatie, maar door de hogeschool Thomas More. Een team van een tiental mensen is hiermee bezig. Ik ga natuurlijk uit van de onafhankelijkheid van de betrokken hogeschool. De hogeschool Thomas More bepaalt de criteria en de werkwijze. Daarbovenop kijkt ook de dienst Dierenwelzijn toe. Er is een participatie van de dienst Dierenwelzijn.

De doorlichting is vorige week van start gegaan. Zoals afgesproken, moeten tegen het einde van dit jaar alle slachthuizen bezocht zijn. Normaal gezien, zal het finale overzichtsrapport in maart 2018 beschikbaar zijn en openbaar worden gemaakt. Er zijn tevens individuele rapporten per slachthuis. Die rapporten worden niet publiek gemaakt, maar de Inspectiedienst Dierenwelzijn heeft hier vanzelfsprekend wel toegang toe. Indien zou blijken dat een slachthuis niet aan de geldende regelgeving voldoet, zal worden opgetreden.

Ten derde is er de animal welfare officer. Dat is een personeelslid dat specifiek belast is met het toezicht op het dierenwelzijn in het slachthuis. Het probleem was dat het betrokken personeelslid eigenlijk gewoon verantwoording moest afleggen aan de eigen directie. Hij stond helemaal niet in een onafhankelijke positie ten opzichte van zijn werkgever. We hebben in dit verband twee beslissingen genomen.

Dit wordt een staffunctie. Bovendien krijgt hij een onafhankelijk statuut. Ik heb het altijd een beetje vergeleken met een klokkenluidersstatuut. Indien de betrokkene een overtreding inzake dierenwelzijn meldt, kan zijn werkgever geen disciplinaire maatregelen treffen. In het decreet betreffende het onverdoofd slachten hebben we in een decretale basis voorzien. We hebben dat toegevoegd om de regelgeving inzake dierenwelzijn met dit decreet te wijzigen. Dat is ondertussen goedgekeurd. Aangezien dit decreet pas in 2019 in werking treedt, werken we nu aan een decretale basis voor de overgangperiode. Ondertussen is de functie van animal welfare officer in 80 procent van de slachthuizen een staffunctie geworden. Hij rapporteert rechtstreeks aan de bedrijfsleiding.

Vroeger werd de opleiding tot animal welfare officer slechts eenmaal per jaar georganiseerd. Ondertussen hebben we die frequentie tot viermaal per jaar verhoogd. We hebben tevens de voorwaarden voor het voorlopig getuigschrift verscherpt. Een tijdelijk getuigschrift wordt enkel nog afgeleverd indien vaststaat dat de aanvrager onder het direct toezicht staat van iemand die al een definitief getuigschrift heeft. Het gaat dus nooit om de enige inspecteur.

Ten vierde heeft het convenant ook betrekking op de opleiding van het personeel. Momenteel lopen nog gesprekken met de verschillende partners over de organisatie van periodieke opfriscursussen. Het spreekt voor zich dat iedereen al opgeleid moet zijn, maar we voorzien ook in opfriscursussen. De periodiciteit van de trainingen staat eveneens op de agenda. Ondertussen heb ik vastgesteld dat verschillende slachthuizen bijkomende opleidingen hebben georganiseerd.

Ten vijfde zijn concrete afspraken gemaakt om het vervoer van levende dieren aan te bieden als een module voor de bijscholing vakbekwaamheid voor vrachtwagenchauffeurs. Dat is niet onbelangrijk. Het streefjaar is 2018. Ondertussen is de zoektocht begonnen naar docenten die een dergelijke specifieke opleiding zouden kunnen geven.

Er is me gevraagd hoe het met andere sectoren zit. Ik ken natuurlijk het zeer goede initiatief van de Boerenbond, waarvoor ik applaudiseer. De Boerenbond heeft een initiatief genomen om het dierenwelzijn op landbouwbedrijven te evalueren en om de landbouwers te coachen. Dit staat, voor alle duidelijkheid, los van de problematiek in de slachthuissector. Het gaat hier om landbouwbedrijven. Dit toont aan dat het besef met betrekking tot dierenwelzijn in de landbouwsector de afgelopen jaren absoluut is toegenomen. Alle acties, het beleid en de aandacht in de media hebben tot een groter bewustzijn inzake dierenwelzijn geleid.

Tot slot heeft GAIA zes maatregelen voorgesteld, die ik nu even zal overlopen.

Ten eerste wil GAIA een permanent overheidstoezicht gedurende een bepaalde periode. Dat bestaat al. Ik heb geschetst welk toezicht er is en wat ik daaraan wil veranderen.

Twee, er is een verbod op het gebruik van de elektrische prikkelaar en elk voorwerp waarmee dieren gestoken kunnen worden. Er wordt op toegezien dat in het actieplan dat het slachthuis moet voorleggen, voldoende garanties geboden worden om misbruik van de elektrische prikkelaar te voorkomen. Dat wil concreet zeggen, en het is zinvol om die praxis uit te breiden naar andere slachthuizen, dat die prikkelaar enkel kan worden gebruikt door of onder de auspiciën van de 'animal welfare officer' (AWO) die bevoegd is voor het dierenwelzijn.

Drie, een goede fixatie van de dieren opleggen, is meegenomen in het actieplan. Vier is een intensieve opleiding en regelmatige evaluatie en bijscholing van het personeel. Het personeel krijgt of heeft intussen al een eerste intensieve bijscholing door de Thomas More Hogeschool gehad. We hebben die daar onmiddellijk op gezet. Dat is en blijft altijd en overal een 'neuralgiek' punt. Het is het meest kwetsbare punt. Alles staat en valt altijd met het personeel en de opleiding ervan.

GAIA vroeg ook om twee algemene maatregelen: dat alle slachthuizen effectief camera's plaatsen, daar heb ik al op geantwoord; en dat er een taskforce komt die camerabeelden kan opvragen en analyseren en eventuele verbeteringen kan voorstellen. Daar zitten we met de weerkerende problematiek van de privacywetgeving. Ik zal het daar bij de volgende vragen ook over hebben.

Wel werk ik op dit moment aan een ontwerp van decreet dat de Inspectiedienst Dierenwelzijn expliciet toestemming zal geven om camerabeelden op te vragen en te bekijken zodat zij deze te allen tijde kunnen gebruiken bij hun controle-taken. We hebben daarvoor een decretale grondslag nodig. Dat zal de hele procedure van de Privacycommissie moeten doorlopen. Ik zal dat ontwerp van decreet indienen om ervoor te zorgen dat we ook op die manier meer dierenwelzijn bereiken.

Tot slot, was er de vraag naar de bevoegdheid. Ik ken nu ook wel iets van institutioneel recht en bevoegdheidsoverdrachten. Wanneer een bevoegdheid wordt overgedragen, wordt ook de controle en handhaving mee overgedragen. Dat is de logica zelve. Op dat vlak is er dus geen probleem. Het is enkel zo dat we om de regelgevende teksten wat te verschonen, een decretaal initiatief zullen nemen, maar om een juridische grondslag te hebben voor de uitoefening van de controle is dat geen noodzaak. We doen dat sowieso wel, gewoon in functie van de duidelijkheid en om de teksten aan te passen. Nu staat er dat de inspectie

gedaan wordt door het FAVV of andere federale diensten. Dat wordt vervangen door de notie van de Vlaamse Inspectiedienst Dierenwelzijn.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Dank u voor uw uitgebreide antwoord, minister.

Het is het derde schandaal eigenlijk inzake dieren in zes maanden tijd. In april hadden we de varkens, dan de kuikens en nu recent in september de runderen. Ik herhaal mijn pleidooi dat ik hier op 21 juni al gehouden heb naar aanleiding van een vorige gelijkaardige discussie. Het is belangrijk om meer onaangekondigde controles te doen en niet alleen in de drie sectoren die nu getroffen zijn door een schandaal, maar uiteraard breder dan die sectoren. U hebt zelf gezegd dat er ondertussen 28 controles uitgevoerd zijn in de slachthuizen. Dat is uiteraard een goede zaak. Het is belangrijk dat die telkens onaangekondigd gebeuren. U hebt ook gezegd dat het uw bedoeling is om dit jaarlijks te gaan doen. Dat is zeer zeker een goede zaak.

Verder hebt u verwezen naar uw inspectiedienst. Ik had al begrepen uit de vorige vragen dat die inderdaad grondig uitgebreid is en dat u nieuwe personeelsleden een opleiding zou laten volgen. Ondertussen zijn er al nieuwe opleidingen gebeurd en het is uw bedoeling om deze periodiek te laten plaatsvinden. Er zijn mensen net in dienst genomen vanaf 1 juli en vanaf eind augustus. Wanneer krijgen zij een opleiding?

Wat betreft het convenant, daar hebt u zelf al een heel uitgebreide stand van zaken gegeven over het cameratoezicht en de percentages en dergelijke. Het is belangrijk om dat verder goed op te volgen. Het is belangrijk om daar in deze commissie op regelmatige basis op terug te komen.

Wat betreft dit dossier, minister, werd door Animal Rights gesignaleerd dat er overtredingen zouden zijn rond het aanbieden van zieke, gewonde of zwangere dieren. U hebt op deze vraag van mij niet gereageerd, ofwel heb ik dat gemist. Als dat het geval zou zijn, gaan de DMO's toch zwaar in de fout. Dan mogen we dat toch wel zeggen hier? Misschien kunt u daar nog iets meer op ingaan. Dat is toch zeker iets wat niet mag en dat gesignaleerd werd. U hebt daarnet gemeld dat door de DMO die daar aanwezig was geen enkele melding werd gedaan.

In de lastenboeken van de slachthuizen staat dierenwelzijn niet altijd ingeschreven. Ook dat wil ik toch nog eens even benadrukken, omdat het toch wel belangrijk is dat dit wordt verwezenlijkt. Wat is de stand van zaken van het overleg? Wat is de stand van zaken van eventuele wijzigingen of verbeteringen wat dat betreft? Als in alle slachthuizen dierenwelzijn hoger op de agenda zou staan, zouden we een grote stap vooruit zetten.

Voorzitter, ik heb nog een vraag, ook aan u, namelijk om ter zake een hoorzitting te houden. Dat kunnen we wellicht straks nog bespreken bij de regeling van de werkzaamheden. Het lijkt me heel goed om de problematiek hier in de commissie verder te bespreken, meer bepaald met de CEO van het slachthuis in Tielt. Ik zou hem willen vragen om het actieplan dat toch vergaander is dan het convenant dat werd goedgekeurd in april hier te komen voorstellen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, ik heb zeker een aantal positieve elementen gehoord. Onder meer het feit dat er een decretale basis zal worden gelegd voor inspecteurs om camerabeelden op te vragen. Het verbaast me eigenlijk dat dat nog niet kan, maar goed, dat probleem zal worden verholpen.

Er stoort me wel iets in uw betoog, en u hebt het minder communautair verwoord in deze commissie dan in de media, maar het was wel even een pingpong-spelletje tussen u en het FAVV over die bevoegdheid. Het is nochtans heel duidelijk: Dierenwelzijn is een Vlaamse bevoegdheid. Als het FAVV een opdracht krijgt via een protocol om ter plaatse te controleren of er zaken mislopen, dan komt die opdracht toch van u? Of van de Inspectie Dierenwelzijn op Vlaams niveau?

Het is heel duidelijk: Vlaanderen is bevoegd. Als het daar misloopt, is dat onze verantwoordelijkheid en niet de verantwoordelijkheid van het FAVV of toch niet als federale instelling, maar dan wel van als opdrachthouder van een opdracht die u hebt gegeven aan het FAVV. Dat is een belangrijke nuance. U mag er geen communautair spel van maken. Als het misloopt, is het onze verantwoordelijkheid, en dan heeft dat niets met het federale niveau te maken. Toevallig is het FAVV een federale instelling, maar dat is in dezen zelfs onbelangrijk.

De uitbreiding van de Inspectie Dierenwelzijn, ik heb het in het verleden al eens gezegd, is een goede zaak. U hebt het net zelf gezegd: het streefdoel van eenmaal per jaar langs te gaan in een slachthuis, dat is, vrees ik, wel wat weinig. Ik weet dat al die inspecteurs ook bezig zijn met het beantwoorden van klachten van particulieren enzovoort. Daar kruipt allemaal heel veel tijd in, ik begrijp dat, dat is belangrijk.

Als dat slechts het streefdoel is, dan vrees ik dat we op korte termijn weinig impact zullen hebben op wat er in de slachthuizen gebeurt. Die controle zal niet volstaan op korte termijn.

U sprak ook over de inbreuken of vaststellingen – ik weet niet meer welke term u gebruikte – inzake Izegem en 97 procent ging over het vervoer. Ik ben nu even de exacte context kwijt. (*Opmerkingen van minister Ben Weyts*)

Het gaat over het geheel dus. 97 procent van de inbreuken gaat dus over het vervoer. Dat sterkt me in mijn overtuiging dat die doorlichting het best breder gebeurt dan wat er specifiek in de slachthuizen gebeurt. Het gaat over transport, het gaat over het opladen vanuit het primaire bedrijf enzovoort. Er zijn heel veel onderdelen waar het mis kan gaan op het vlak van dierenwelzijn. Nogmaals, ik zou het na deze doorlichting ook eens vanuit een breder perspectief bekijken. Er zal nog op veel andere punten vooruitgang mogelijk zijn op het vlak van dierenwelzijn.

Wat Izegem concreet betreft, is het nog altijd niet helemaal duidelijk wat daar gebeurt. U zei dat ze daar 's morgens aan de deur stonden. De inspectieverslagen moet u nog eens inkijken. In Tielt waren er ook al tekenen aan de wand dat het daar misliep en het slachthuis is pas gesloten toen de undercoverbeelden naar buiten kwamen. Ik vrees dat het hier zo'n beetje gelijkaardig is verlopen. Maar goed, we gaan de inspectieverslagen dan kunnen inkijken. Ik vraag me af wat er nu concreet gebeurt. Wordt dat daar nu onderzocht? Moet het slachthuis een actieplan opstellen? Wanneer moet dat klaar zijn?

Wat de doorlichting betreft, moesten er protocollen worden opgemaakt over bepaalde diersoorten waar nog geen protocol over bestond, namelijk over een bepaald type koe en over de zeugen. Dat is toch iets dat met deskundigen wordt overlegd? Dus ik begrijp nog altijd niet goed wat de sector zelf precies zei op de radio. Ze hadden samengezeten met de dienst Dierenwelzijn over de modaliteiten van de doorlichting. Het is mij totaal niet duidelijk wat de sector daar heeft in te brengen eerlijk gezegd, bij die doorlichting. Ik zou graag weten wat er precies aan bod is gekomen.

Dan is er de bevoegdheid. Ik ben blij dat u zegt dat we het beter decretaal aanpassen. Minister, ik betwijfel niet dat controle en handhaving een Vlaamse

bevoegdheid zijn. Dat is zo klaar als een klontje en daarover ben ik het volledig met u eens. Alleen is de juridische uitwerking, en het gaat over een aantal details, niet gebeurd. In Wallonië en Brussel is dat wel gebeurd. U zei daarnet: we kuisen dat beter op in de dierenwelzijnswet. Daarvoor hebt u mijn steun, dat vind ik een goede zaak.

De hoorzitting die mevrouw De Vroe suggereert, lijkt mij een goed idee. Dat lijkt me op zijn plaats.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (sp·a): Voorzitter, minister, ik wil u bedanken voor uw uitgebreid antwoord. U hebt heel gedetailleerd het hele controlesysteem toegelicht. Natuurlijk is het jammer dat we moeten vaststellen dat het vandaag nog altijd niet sluitend werkt, anders zouden die beelden niet telkens opduiken. De doelstelling moet zijn dat we dat in de toekomst vermijden.

Ik had een specifieke vraag over de dierenartsen met opdracht. Als ik het goed heb begrepen doen zij een controle voor en een controle na de slacht. Is er een vast aantal dierenartsen per slachthuis? Klopt het dat de verhouding tussen de controle voor en de controle na helemaal niet in evenwicht is? Klopt het dat er veel meer controles door die dierenartsen gebeuren na de slacht? Dat is misschien wel gelinkt aan het feit dat zij zich meer toespitsen op voedselveiligheid. Op dat vlak is misschien enige bijsturing mogelijk en wenselijk.

Wat ik nog altijd een beetje mis in het debat en de maatregelen die worden voorgesteld – het is natuurlijk beter als het niet nodig is – zijn de sancties bij niet-naleving. Moeten we niet eens kijken of we daar ook geen tandje moeten bijsteken? Of we strengere sancties moeten opleggen?

Er gebeuren wanpraktijken. Eigenlijk mogen ze niet. De wet is heel duidelijk. Maar als de sanctie streng genoeg is... Ik wil de sector niet in zijn geheel viseren. Misschien moeten we een goeie stok achter de deur hebben.

Als ik me niet vergis, hebt u niet geantwoord op de bedenking of het niet wenselijk zou zijn om het aantal dieren dat mag worden geslacht in een slachthuis te beperken.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Net als iedereen was ik enorm ontzet door de beelden die we gezien hebben. We hadden een les gekregen met het slachthuis in Tielt. Ik ben samen met verschillende collega's op de opendeurdag geweest in Tielt. Aan de hand daarvan kan men iedereen overtuigen dat het ook op een andere manier kan. Het kan ook op een behoorlijke manier, met respect voor het dierenwelzijn. Dat is ook een belangrijke boodschap. Men moet in de sector niet zeggen dat het niet kan als men zelf rekening moet houden met het dierenwelzijn. Ik denk dat men op vele andere plaatsen – vandaag zelfs over heel Vlaanderen – bewijst dat het op een diervriendelijke manier kan.

Ik heb in het verleden al verschillende slachthuizen bezocht: varkens-, pluimvee- en runderslachthuizen. Ik heb nooit gezien wat die beelden tonen. Ik ben ervan overtuigd dat wat we te zien kregen de uitzondering is en zeker niet de regel. Daarmee wil ik absoluut niet zeggen dat we niet alles moeten doen om te voorkomen dat dit nog gebeurt.

Ik ben dan ook blij dat u een maatregelenpakket voorstelt, maar ik ben natuurlijk wel ontgoocheld dat zoiets naar boven is gekomen door undercoverbeelden en niet door de eigen controlediensten. Er zijn een aantal extra controleurs aangeworven,

maar ik begrijp dat alles nog op punt moet worden gesteld. Ik weet ook dat u nog maar drie jaar minister van Dierenwelzijn bent. Niet alles kan worden geregeld in die korte periode.

Ik neem aan dat dat er problemen kunnen zijn in de afspraken met het voedsel-agentschap. Ik was wel een beetje ontgoocheld, minister. Ik was ontgoocheld in het feit dat u in de media de discussie wilde voeren over de bevoegdheid Dierenwelzijn. Ik wil dat nog eens herhalen. Misschien hebt u spijt van die discussie, dat kan zijn, dan moet u dat zeggen. Wij steunen de maatregelen die worden genomen om te voorkomen wat hier gebeurd is. Laat ons daar heel duidelijk over zijn. Wij steunen die maatregelen. Aan de discussie over de bevoegdheid in dezen had eigenlijk niemand een boodschap, zeker niet de dieren, en ook niet de landbouwers, ook niet de veehouders die in dezen wat gevisieerd worden, en ook niet de slachthuizen die goed werken, hun directies en medewerkers. Ik betreur dat een beetje. Ik zeg het nog eens: wij steunen alle maatregelen die kunnen voorkomen dat dit nog voorvalt, maar die discussie was eigenlijk toch wel absoluut overbodig.

De voorzitter: De heer Engelbosch heeft het woord.

Jelle Engelbosch (N-VA): Er is heel wat gezegd, er zijn heel wat analyses gemaakt. Alle betrokkenen van de sector hebben hun zegje gedaan. Er zijn heel wat actieplannen die worden uitgerold. Minister, ik denk dat iedereen het erover eens is dat er vandaag effectief heel wat gebeurt op het terrein. Ik denk dat de sector wakker geschud is. Ik denk dat u verder moet gaan op de ingeslagen weg.

Ik wil wel aansluiten bij de opmerking van de heer Sanctorum. We zijn allemaal verontwaardigd, en terecht, voor alle duidelijkheid, over die slachthuizen. Maar de landbouwsector en de vleesproductie houden veel meer in dan die laatste fase van het leven van een dier. Ik denk dat er ook overleg moet worden gepleegd met de brede landbouwsector over heel het proces van de vleesproductie.

Daarom ben ik ook heel blij, en ik was verrast toen ik dat zondag las, met het initiatief van de Boerenbond. Ze gaan zelf een dierenwelzijnsscan doorvoeren. Ik hoop en ben ervan overtuigd dat ze dat menen en dat ze met alle betrokkenen inzake Dierenwelzijn rond de tafel gaan zitten om te bekijken wat er eigenlijk voor de slacht komt. Daar zullen ook wel aspecten zijn die kunnen worden verbeterd. Ik ben ook daar hoopvol in. Ook op dat vlak kan de nodige vooruitgang worden gerealiseerd.

Minister, ik ben ook hoopvol voor het volgende. Ik las vorige week in de krant dat de Vlaamse Regering 150 miljoen euro uit te delen heeft onder de ministers. Ik verneem uit de kranten dat de coalitiepartners de maatregelen en controles steunen. Binnen de regering mag u dus geen enkel probleem hebben om voor Dierenwelzijn een grote hap van dat budget te krijgen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Engelbosch, Gwendolyn Rutten heeft een stuk van de taart genomen door te zeggen dat we het gaan investeren in onderwijs. Ik weet dus niet of er nog een grote hap zal overblijven.

Voorzitter, ik wil mijn collega Chris Janssens verontschuldigen. Natuurlijk veroordeel ook ik deze barbaarse praktijken. Natuurlijk kan dat niet in onze slachthuizen. Het is alleen jammer dat sommigen misbruik maken van de situatie om een hele sector in een slecht daglicht te stellen en om iedereen te veroordelen die actief is in de landbouwsector. Landbouwers en landbouworganisaties, veehouders en varkenshouders zeggen dat ook zij begaan zijn met dierenwelzijn, maar dan misschien vanuit een ander perspectief, omdat ook zij gebaat zijn met het toepassen van dierenwelzijn. Het is dan ook een beetje te gemakkelijk om alles en iedereen mee te sleuren.

Ik wil gerust de discussie voeren op een ander moment en in een andere commissie, over het economisch model van onze landbouw. Het is al te simplistisch om te zeggen dat we van grootschalige landbouw terug naar kleinschalige landbouw moeten. We moeten ons voorstellen wat dat betekent voor de economie en voor de export. Dat debat wil ik in ieder geval voeren.

Nogmaals, voor alle duidelijkheid – want ik wil niet misbegrepen worden –, ik veroordeel dit ten zeerste, en mijn partij en fractie ook. Wie dit niet veroordeelt, moet van een andere planeet zijn. Maar er mogen ook een aantal taboes in de discussie worden doorbroken. Met alle respect voor de mensen van Animal Rights, u weet net zo goed als ik, collega's, dat de ultieme bedoeling van Animal Rights is om vleesconsumptie uit de maatschappij te bannen. Dat mag ook eens worden gezegd, los van de barbaarse praktijken in slachthuizen. Net zoals de collega's en de minister ben ik er ook van overtuigd dat dit de uitzondering is en niet de regel.

Minister, ik heb nog enkele vragen en opmerkingen over het concrete dossier. Tot voor enkele maanden woonde ik op 500 meter van het bewuste slachthuis Verbist, dat ik dan ook heel goed ken. U hebt beslist om over te gaan tot de sluiting van het bedrijf in Izegem. Waarschijnlijk weet u dat dat bedrijf ook nog drie bijhuizen heeft. Dat bedrijf wordt stopgezet, 90 procent van de klandizie verdwijnt, maar wat gebeurt er met dieren die worden aangevoerd naar filialen van dit bedrijf? Het bedrijf kan dieren die niet meer mogen worden aangevoerd, gemakkelijk naar bijvoorbeeld Bastenaken sturen, waar er een bijhuis is.

Minister, u hebt het ook over een opfrissing van cursussen bij personeel, maar misschien moet u beginnen met basiscursussen. Ik heb de evolutie van het bedrijf in Izegem meegemaakt. Ik ken mensen die werden ontslagen om te worden vervangen door mensen uit Noord-Frankrijk. Ik ben blij dat het taboe eindelijk wordt doorbroken over het gebrek aan dierenwelzijnsbesef bij die mensen. Waarschijnlijk haal ik mij hiermee de woede op de hals van sommige collega's, maar ik heb voldoende gezien – het bleek ook uit de berichtgeving, en zeker uit de regionale berichtgeving – dat een groot aantal personeelsleden uit het noorden van Frankrijk komt en van allochtone afkomst is. Iedereen is het erover eens dat bij die groep mensen dierenwelzijn niet hoog op de agenda staat.

Minister, u zegt dat u een kaderfunctie zult maken van de animal welfare officer (AWO), maar daarmee is het personeel dat daar wordt tewerkgesteld, niet opgeleid. De mensen op de werkvloer, de mensen uit Noord-Frankrijk en de Polen die daar werken, spreken zelfs geen Nederlands. U begrijpt dat het toch wel moeilijk is om zo te communiceren op de werkvloer. Misschien moet u eens nadenken in hoeverre u slachthuizen kunt verplichten om tijdens de werkuren aandacht te besteden aan dierenwelzijn.

Nogmaals, ik veroordeel alles ten strengste, maar we moeten alles met de nodige ratio bekijken. Die beelden zijn inderdaad choquerend, dat vindt iedereen, maar er mogen toch ook bepaalde taboes worden doorbroken.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, zoals iedereen al heeft gezegd, is het duidelijk dat wat we op de beelden hebben gezien, niet oké is. We gaan ervan uit, zoals u trouwens ook in het verleden hebt gezegd, dat dit niet de regel is maar een uitzondering in onze slachthuizen.

Minister, er is al heel wat gezegd, maar er zijn enkele dingen blijven hangen waarover ik heel bezorgd ben en vragen heb. Ik heb het gevoel dat de Vlaamse en federale overheden een kat-en-muisspel spelen. Minister, u zegt dat u een eigen dierenwelzijnsdienst wil hebben omdat dat de oplossing zal zijn. Dat geeft me het gevoel dat er vandaag geen afspraken zijn, of dat de afspraken die er zijn, totaal niet worden gerespecteerd. Wij als volksvertegenwoordigers maar ook als burgers stellen ons daar heel veel vragen bij.

Minister, u hebt gezegd dat er vier controlepunten zijn. Ik denk dat er ook nog een vijfde is. Er zijn de AWO's, de dierenartsen met opdracht (DMO's), de inspecties van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), de inspecties vanuit Dierenwelzijn, en dan hebt u de controles in het kader van de lastenboeken nog niet vernoemd. Met andere woorden, er zijn in een slachthuis ongelooflijk veel ogen die het doel hebben controle uit te oefenen, ook op dierenwelzijn. Ik stel vast dat die inspectiediensten niet allemaal dezelfde opleiding hebben genoten. Ik hoor – maar misschien kunt u dat tegenspreken – dat onze eigen dierenwelzijnsinspectie dat redelijk administratief benadert. De specifieke opleidingen dierenwelzijn gericht op slachthuizen, gebeuren niet. Bijscholingen die in het verleden wel gebeurden, zijn er ook niet. Het personeel moet toch dezelfde opleidingen krijgen om elkaar goed te verstaan op de werkvloer. Ook voor controlediensten is dat natuurlijk zo. Als je vijf controlepunten hebt met heel veel ogen, dan hebben we heel veel potentieel om die allemaal op dezelfde manier op te leiden en ook goede afspraken te maken om met elkaar te communiceren en elkaars signalen goed te begrijpen en terug te koppelen.

Een viermaandelijks overleg tussen de diensten is goed, het is goed om een structureel overleg in te bouwen. Die mensen moeten elkaar zo goed kennen en aanvoelen dat ze heel kort op de bal kunnen spelen en elkaar op een goede manier begrijpen. Minister, ik heb het gevoel dat daar nog potentieel voor verbetering is. Uit alle reacties die ik krijg, ben ik een beetje teleurgesteld en ik had in de afgelopen zes maanden gehoopt dat daar heel sterk op zou worden gefocust. Dat die beelden naar buiten werden gebracht door anderen dan onze eigen controlediensten, stelt mij teleur. Vooral omdat heel de keten wordt belast met iets waarvan wij zeggen dat we het moeten kunnen capteren met controle en goede afspraken. We werken met dieren, we werken met een systeem, we werken met mensen, dat moet kunnen worden opgevangen in een controlesysteem.

Minister, ik geloof niet dat met het installeren van onze eigen dierenwelzijnsinspectiediensten het probleem is opgelost. Het gaat over heel veel ogen die we hebben en die we op een goede manier moeten benutten. Daar zit nog een schakel los.

Minister, u hebt daarnet een overzicht gegeven van de inspanningen die al geleverd zijn inzake het convenant. Dank u wel daarvoor. Ik ben zeer benieuwd – ik heb er trouwens ook een schriftelijke vraag over ingediend – naar welke stappen allemaal al zijn gezet op het moment dat het convenant is afgesloten. Er zitten heel veel verschillende dingen in dat convenant, en er worden ook engagementen gevraagd van u en van de Vlaamse Regering. Daarin stond ook het verhaal van het vervoer, waarvan wordt aangevoeld dat het een zwakke schakel is, en er wordt gevraagd hoe we dat kunnen verbeteren. U hebt gezegd 'opleiding', want dat was een van de engagementen. Eveneens was er een engagement uitgesproken om met de sector te bekijken hoe we dat verhaal nog kunnen verbeteren. Het is niet alleen opgelost met opleiding. Op het moment dat een dier ziek of gekwetst is, zelfs al gebeurde dat tijdens het vervoer, rijst de vraag wat je doet met het dier op het moment dat het aankomt in het slachthuis. U zegt dat het dier moet worden geslacht, maar de vraag is hoe, waar en op welke manier en welke keuzes je maakt op dat moment. Over dat aspect zijn er nog vragen en discussies. Zijn er op dat vlak ook al stappen ondernomen of staat dat nog in uw planning?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw De Vroe, ik ben het volledig met u eens als u vraagt naar meer onafhankelijke controles. We zijn daar nu al mee gestart. Er zijn er 28, maar ik denk dat dat niet voldoende zal zijn. Vandaar mijn pleidooi om meer te kunnen werken met een eigen Vlaamse inspectiedienst. Als we discussiëren over de

bevoegdheid, dan vind ik het een flauwe poging tot framing door te zeggen dat de N-VA-minister dit reduceert tot een bevoegdheidsprobleem. Dat heb ik helemaal niet gedaan. Samen met u stel ik alleen vast dat het FAVV en de dierenartsen met opdracht in onze opdracht werken. Maar blijkbaar volstaat het niet. Daar bent u het toch mee eens? Blijkbaar volstaat het niet, en daarom zeg ik dat we daar een eigen Vlaamse inspectiedienst op moeten zetten. That's it. Dat heb ik toen ook gezegd, maar u hoort wat u wilt horen. Noteer dit en vergeet het dan niet meer.

Sinds wanneer was er een uitbreiding van het personeel? De nieuwe mensen zijn mondjesmaat in juli en augustus ingelopen en die opleiding duurt meestal drie maanden. Er zitten ondertussen 32 mensen bij de dienst Dierenwelzijn. Er zijn 22 inspecteurs en dan is er nog een afdeling Beleid en nog wat administratie.

De vraag over de melding van gewonde dieren begreep ik niet zo goed. Voor alle duidelijkheid, DMO's hebben dat gedaan. Dat zijn de meldingen die gebeurd zijn van gewonde dieren die werden getransporteerd. De dierenartsen moeten bij aankomst vaststellen dat er dieren werden getransporteerd die niet mochten worden getransporteerd. Als ze zijn aangekomen in het slachthuis, moeten ze dan wel worden geslacht.

De lastenboeken van de slachthuizen, dat is een contractuele relatie. Een lastenboek is een contractuele relatie tussen het slachthuis en de afnemer. Daar zitten aspecten van dierenwelzijn in vervat maar het is afhankelijk van wat de klant verwacht of oplegt. Bijvoorbeeld inzake biggencastratie legt Colruyt specifieke vereisten op.

Izegem dan. Momenteel is onze dienst Dierenwelzijn in gesprek over een actieplan dat moet worden opgesteld door het betrokken slachthuis voor het opnieuw kan opengaan. Die gesprekken zijn momenteel lopende. Het slachthuis zal alleszins deze week niet opengaan omdat het actieplan voor dierenwelzijn dat is voorgelegd, niet volstaat.

Het slachthuis kan enkel en alleen opengaan indien er garanties zijn met betrekking tot dierenwelzijn. Ondertussen is de Thomas More-hogeschool al bezig met een opleiding voor personeel. Maar als dat slachthuis weer opengaat, dan zal dat sowieso zijn met garanties voor dierenwelzijn en zal dat ook onder toezicht zijn van niet alleen mijn Inspectiedienst Dierenwelzijn maar ook van een team van de Thomas More-hogeschool om te bekijken hoe het slachtproces in zijn werk gaat. Nu heeft men dat niet kunnen controleren omdat we het gesloten hebben en omdat op het moment van sluiting het geen dag was waarop werd geslacht.

Met strengere straffen ben ik het volledig eens. We gaan op dat vlak ook decretaal optreden. Binnen nu en enkele maanden zullen we met een ontwerp van decreet inzake de verstrenging van de straffen naar de regering kunnen gaan. Mijn bekommernis daar is vooral om het recidivisme te kunnen aanpakken. We stellen vast dat sommige dierenverwaarlozers onverbeterlijk zijn. We hebben een concrete casus in het Pajottenland, waar iemand keer op keer wordt veroordeeld en uiteindelijk toch altijd hervalt. We moeten daartegen kunnen optreden zodat we dergelijke mensen achter slot en grendel kunnen steken. Momenteel zijn de straffen van dien aard dat er in de praktijk wel celstraffen worden uitgesproken maar niet worden uitgevoerd omdat de maximale termijn bij mijn weten zes maanden is, wat onvoldoende is. Dan moet je in de praktijk gewoon niet zitten.

De inspectie post mortem is geen zaak van dierenwelzijn meer, dat is de eigenlijke vleeskeuring. Die gebeurt door het FAVV en dus in concreto door de dierenarts met opdracht.

150 miljoen euro, ja, ik zie daar al een discussie. Men maakt dan enige abstractie van het feit dat dat geen recurrente middelen zijn. Dat wordt nog wel een

discussie, maar die zal ik voeren in de schoot van de regering. Ik zal mijn mannetje staan.

Tot slot wat betreft het personeel en de opleiding, los van de afkomst: men moet een getuigschrift vakbekwaamheid hebben, want anders kun je niet aan de slag. Dierenwelzijn is volgens onze vereisten een absoluut aandachtspunt en een focus om dat getuigschrift van vakbekwaamheid te kunnen krijgen. Anderzijds moet ik erkennen dat in een Europa met een vrij verkeer van goederen en diensten, wij ook bepaalde getuigschriften vanuit het buitenland moeten erkennen. Juridisch kunnen wij niet anders. Als we die moeten erkennen, dan zou je op Europese schaal toch ook enkele minimale voorwaarden moeten kunnen uitspreken. Er zitten wel wat voorwaarden vervat in de verordening met betrekking tot de slachthuizen, maar die zijn vrij minimaal. Wij gaan in Vlaanderen ter zake verder dan wat wordt opgelegd op Europees niveau. Een Europese upgrade op dat vlak zou zeer welgekomen zijn.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Ik heb begrepen dat de minister om half zes weg moet. Ik zal het dus kort houden. Ik ga kort even in op wat collega Sintobin daarnet heeft gezegd over de landbouw. Uiteraard zijn wij namens onze fractie heel tevreden met het initiatief van de Boerenbond betreffende de dierenwelzijns-scan. Wat mij betreft, mag de hoorzitting die ik daarnet heb gevraagd, breder worden getrokken naar de vleesconsumptieketen in het algemeen.

De voorzitter: Collega's, bij dezen rond ik het debat af. Aangezien er een aantal engagementen zijn, ga ik ervan uit dat wij die opvolgen. Op een later moment komen wij er ongetwijfeld nog op terug.

De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Gweny De Vroe aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de centrale databank voor katten – 2856 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Tinne Rombouts aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over het ontbreken van een centrale databank voor katten – 2872 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Hermes Sanctorum-Vandevoorde aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over de verplichte registratie van katten – 2874 (2016-2017)

VRAAG OM UITLEG van Sabine Vermeulen aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over nieuwe databanken voor de identificatie en registratie van honden en katten – 2900 (2016-2017)

Voorzitter: mevrouw Tinne Rombouts

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gweny De Vroe (Open Vld): Minister, in het Radio 2-programma 'De Inspecteur' hebt u uw ongenoegen laten blijken over het uitblijven van een advies van

de Privacycommissie over de centrale databank waarin alle gegevens van gechipte en geregistreerde katten moeten worden verzameld.

U bestempelde de maatregel als een flop en zit blijkbaar verveeld met de situatie omdat u katteneigenaars mee aangespoord hebt om hun kat te laten chippen, met de bedoeling dat er vanaf 2016 een centrale databank in werking zou treden waar al die gegevens gecentraliseerd zouden worden.

De timing wordt doorkruist door het uitblijven van het advies van de Privacycommissie. Het cynische gevolg is dat katteneigenaars, dierenartsen en asielen die de voorbije jaren massaal gevolg hebben gegeven aan die verplichting, dreigen te moeten opdraaien voor de rekening. Het zit er immers aan te komen dat alle eigenaars van een gechipte kat een nieuwe afspraak bij de dierenarts zullen moeten maken om daar het huiswerk nog eens over te doen. In antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 1085 van 4 april 2017 antwoordde u nog dat er met verschillende bestaande databanken bekeken zou worden op welke manier hun gegevens zouden kunnen worden overgenomen. U voegde er nog aan toe dat waar dit niet mogelijk is, u ervan zou uitgaan dat de gegevens bewaard en consulteerbaar zouden blijven.

Minister, hebt u al contact gehad met de Privacycommissie om u te informeren over de reden van het uitblijven van een advies over die databank? Zo ja, wat is de oorzaak van de vertraging? Zo neen, zult u de Privacycommissie hierover nog bevragen? Hoeveel katten zijn er momenteel al gechipt en geregistreerd? Is er ondanks het uitblijven van een uniforme databank een meerwaarde aan die inspanningen? Kunnen de gegevens van reeds gechipte katten worden geïntegreerd in de beoogde centrale databank? Zo neen, waarom niet? Zo ja, zal er worden uitgezocht om de reeds bestaande gegevens van gechipte katten kosteloos voor de eigenaars van de dieren te integreren in de centrale databank? Hoeveel dreigt de extra kost voor eigenaars van reeds gechipte katten te zijn indien deze mensen genoodzaakt worden om naar de dierenarts te gaan om hun kat te laten registreren? Wat zal er gebeuren indien mensen met een reeds gechipte kat weigeren om dat nog eens te laten doen voor de centrale databank?

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik sluit me graag aan bij de inleiding van collega De Vroe. Het is niet de eerste keer dat wij hier spreken over de centrale databank voor katten. Het is een thema dat u al bezighoudt vanaf het begin van uw bevoegdheid en uw intrede als minister. U hebt vanaf het begin duidelijk de boodschap uitgedrukt dat u graag zou hebben dat eigenaars van katten zouden overgaan tot het chippen van de katten. Ik herhaal wat u in oktober aangaf. U uitte terecht duidelijk uw bezorgdheid: 'Tot op vandaag houdt geen kat de identificatie en registratie van katten bij.'

In de pers van afgelopen weken lazen we dan weer over een kat-en-muisspel tussen de minister enerzijds en de Privacycommissie anderzijds. U zei dat u wacht op een goedkeuring van de Privacycommissie. De Privacycommissie zegt dat ze tot eind augustus moest wachten tot ze alle gegevens van uw kabinet had ontvangen om de aanvraag te kunnen beoordelen.

Bovendien dragen al heel wat katten een chip en worden hun baasjes ongerust omdat er onduidelijkheid bestaat of de gegevens van die chips in niet-officiële databanken gerecupereerd kunnen worden of dat de katten opnieuw gechipt moeten worden.

Bij deze onduidelijkheid is letterlijk en figuurlijk geen kat gebaat. Daarom had ik graag aan u enkele vragen gesteld.

De centrale databank kan pas in werking treden als er toestemming is van de Privacycommissie om de rijksregisternummers van de eigenaars te linken aan de

registratie. Om duidelijkheid in de hele communicatie te krijgen, is mijn vraag: wanneer werd deze aanvraag ingediend en volledig verklaard? Wat zijn de volgende stappen in deze aanvraag en welke timing is daaraan verbonden? Wanneer wilt u die databank effectief operationeel hebben?

Omwille van efficiëntiewinsten op verschillende domeinen is het het meest interessant om met de andere gewesten te komen tot een centrale databank voor België, voor zowel honden als katten. Hoe wilt u de aanbesteding voor de bestaande databank voor honden en de op te richten databank voor katten laten verlopen? Wat zijn de stappen en de timing hierbij?

U sprak in het verleden over retributies om het systeem zelfbedruipend te maken. Hoeveel mensen zijn nodig om de databank voor katten te laten werken? Hoeveel middelen zijn daarvoor nodig en van waar komen deze middelen? Is dat volledig uit retributies? Hoe ziet die financiering eruit?

De gegevens van katten die vandaag al een chip hebben, zitten verspreid in niet-officiële databanken. De hamvraag is: kunnen deze gegevens gerecupereerd en overgezet worden naar de nieuwe officiële databank? Zo ja, hoe zal dat verlopen? Zo nee, moeten katten dan effectief opnieuw naar de dierenarts voor een chip, en wie zal die dan betalen?

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Ik ga de hele inleiding niet herhalen. Het is in elk geval een beetje van gruwel naar absurditeit als we van de slachthuizen naar de katten gaan.

Ik vat het samen. We wachten op een advies van de Privacycommissie. Dat duurt nu al acht maanden. Vreemd. Blijkbaar is de oude databank niet compatibel met de databank die wordt opgestart. Dat blijkt uit het mailverkeer dat de mensen van ID Chips hebben verstuurd. Ze hebben ook het mailverkeer met de Waalse diensten verstuurd, die dan blijkbaar ook voor Vlaanderen over deze zaak hebben onderhandeld. Er wordt constant melding gemaakt van het feit dat het over heel veel katten gaat, enkele honderdduizenden. Die kunnen niet worden getransfereerd naar een nieuwe databank. Vreemd, heel vreemd. Als ik het goed begrijp, zou het resultaat dan zijn dat mensen die al een kat hebben laten chippen en registreren in de oude databank, nu opnieuw hun kat moeten laten registreren voor de nieuwe databank, en dat er wat discussie is over welke katten dat zouden zijn, waarschijnlijk niet de oudere katten maar de katten die vanaf 2014 gechipt zijn.

Minister, dit is echt wel een heel absurde discussie. Wat is ervan aan? Ik zie u reageren van: 'Dat klopt allemaal niet, die incompatibiliteit van de databanken.' Wanneer gaat de databank op punt staan? Hoe gaat u de problemen van de eventuele incompatibiliteit oplossen?

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Minister, ik stel enkel de vragen die nog niet zijn gesteld. Voor de aanbesteding van de databank waren er twee inschrijvers voor het perceel katten. De opdracht werd uiteindelijk toegewezen aan Zetes nv. De andere inschrijver ging hier tegen in beroep. Zijn er op dit moment nog procedures aanhangig bij het administratief rechtcollege of bij de burgerlijke rechtbank? Hebben deze eventuele procedures een invloed op de inwerkingtreding van de databank voor katten? Stokt het ook wegens eventuele gerechtelijke procedures die nog zouden lopen?

Het bedrijf Zetes nv vatte de uitvoeringstermijn voor de opdracht beheer van databank van registratie en identificatie van honden aan op 1 maart 2017. Die

nieuwe databank loopt al. Zal men in de toekomst ook de registratie van honden koppelen aan het rijksregisternummer van de eigenaar? Zo ja, tegen wanneer? Zo neen, waar niet?

Indien de Privacycommissie een machtiging geeft voor het gebruik van het rijksregisternummer, geldt deze dan ook bij de registratie en identificatie van honden? Met andere woorden: zal men in de toekomst ook de registratie van honden koppelen aan het rijksregisternummer van de eigenaar? Zo ja, tegen wanneer? Zo niet, waarom niet?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, om te beginnen, zal ik het over de bevoegdheid hebben. *(Opmerkingen. Gelach)*

Ik denk dan meer bepaald aan het probleem dat de toen nog bevoegde Federale Regering heeft besloten de verplichting tot registratie en chippen in te voeren, maar niet de consequente volgende stap te zetten om een databank op te richten en te erkennen. Om een of andere reden is dat gestaakt. *(Opmerkingen)*

Vanwege een of andere interne discussie is die stap niet gezet. Bijgevolg zijn we, in dit geval de drie gewesten, geconfronteerd met de overdracht van de bevoegdheid en de regelgeving. We hebben besloten gezamenlijk een databank in de markt te zetten en namens de drie gewesten een offerte uit te schrijven. Er is dan een discussie gevoerd over de desiderata waaraan de databank moet beantwoorden. We zijn daaruit geraakt en hebben vervolgens een markt-bevraging georganiseerd en de databank toegewezen. Dit is gegund aan een firma, maar een andere firma die al een eigen databank heeft en naast de offerte heeft geprezen, vond dat niet leuk. Daar voelen we de naweën nu nog van.

Wat was het probleem met betrekking tot de Privacycommissie? Na de goedkeuring door de Vlaamse Regering en het advies van de Raad van State heb ik de Privacycommissie al om een advies moeten vragen. Dat advies was, net als het advies van de Raad van State, positief. Aangezien het besluit ook voorziet in de registratie van het rijksregister moet de Privacycommissie echter nog een specifieke machtiging verlenen zodra de commissie zicht heeft op het bedrijf dat de databank zal beheeren. Dit betekent dat de machtigingsaanvraag pas kan worden ingediend na de afronding van de procedure voor de toewijzing van het beheer van de databank.

De kandidaat die niet is geselecteerd, heeft beroep aangetekend tegen de toewijzingsbeslissing voor de databank. In januari 2017 is dat beroep verworpen. Er zijn geen andere juridische procedures geweest.

Het Vlaamse Gewest heeft de machtigingsaanvraag voor de drie gewesten bij de Privacycommissie ingediend. Dat is een technische zaak, waarvoor onder meer ook bij de dienstverlener heel wat gegevens moeten worden verzameld. De aanvraag is rond 1 april 2017 ingediend. Sindsdien heeft de Privacycommissie verschillende vragen gesteld, die steeds zo snel mogelijk zijn beantwoord. Het laatste contact was een out-of-officemelding op 20 juli 2017. Gelukkig heeft de Privacycommissie na de aandacht in de media op 11 september 2017 zelf weer contact opgenomen. Er zijn nog bijkomende vragen gesteld, die momenteel worden beantwoord. De Privacycommissie heeft laten weten dat de aanvraag na de ontvangst van die antwoorden zal worden geagendeerd. Er is licht aan het einde van de tunnel.

Zolang de centrale databank niet operationeel is, betekent de registratie enkel dat de gegevens van de kat en van de eigenaar ergens worden genoteerd. Sommigen zijn in dat gat gesprongen zonder dat enige offerte of erkenning had

plaatsgevonden. Ze hebben zich voorgedaan als de databank bij wie mensen hun dieren moesten registreren. Dat kan een vrij consulteerbare private databank zijn, maar we hebben vastgesteld dat het ook om de administratie of de computer van een dierenarts kan gaan. Een dierenarts kan mensen vertellen dat ze hun dieren bij hem kunnen registreren. Lang voor de verplichting is ingevoerd, werd dat al door dierenartsen en anderen gedaan. Hierdoor is het onmogelijk te zeggen hoeveel katten al zijn gechipt of geregistreerd. Het gaat immers om verschillende private initiatieven.

Het is niet zomaar mogelijk op een bestaand systeem voort te bouwen. De structuur van een databank is op zich immers eigendom van de persoon die de databank heeft ontworpen. We lopen het risico onmiddellijk al een aantal handicaps in te bouwen. Om die reden zijn we op zoek gegaan naar het meest efficiënte systeem dat de grootste kwaliteit biedt inzake de kwaliteit van de gegevens en het vermijden van fraude.

Vanwege de accuratesse hebben we vooropgesteld dat we met de elektronische identiteitskaart zouden werken. Het volstaat dat een cijfertje verkeerd wordt ingevuld en een kat komt niet bij de eigenaar terecht. In de praktijk zijn al veel problemen vastgesteld met het manueel overschrijven van allerhande nummers. Aangezien er op die manier fouten in sluipen, hebben we geoordeeld dat we een volgende stap zouden zetten en dat we met de elektronische identiteitskaart zouden werken.

Dit garandeert dat geen fouten worden gemaakt. Het is tevens ook fraudebestendig. Het is niet mogelijk zomaar de gegevens van een kat te wijzigen. Bij het gebruik van gewillig papier ligt dat natuurlijk anders.

Dit systeem vereist wel dat het rijksregisternummer in de databank wordt opgenomen. De gegevens in de databank moeten ook exact overeenkomen met de gegevens op de elektronische identiteitskaart. Dit betekent dan weer dat de gegevens die eventueel van andere databanken worden overgenomen, aan andere eisen moeten voldoen. Dat is in concreto niet het geval.

We streven ernaar de bestaande gegevens zo maximaal mogelijk te gebruiken. Er zijn de gegevens in de private databank van de concurrentie die naast het contract heeft gegrepen. Volgens onze inschatting zijn de overgrote meerderheid van de katten hier geregistreerd. Die databank kan worden geconsulteerd. We zullen ervoor zorgen dat bij het opzoeken van een chipnummer ook in die databank wordt gezocht. Indien een kat verloren is gelopen, zullen we ervoor zorgen dat beide databanken worden geconsulteerd. Op dat vlak stelt zich geen probleem. Die katten zullen bij hun rechtmatige eigenaar terechtkomen.

Ik moet vermelden dat in het registratiesysteem van de concurrentie niet is voorzien in de opname van een rijksregisternummer. Op dat vlak is de databank niet compatibel. We zullen ervoor zorgen dat beide databanken kunnen worden geconsulteerd indien een kat verloren is gelopen.

Wat de registratie in de centrale databank betreft, heb ik gemerkt dat mensen zich zorgen maken. Ze denken dat ze na de eerste registratie in de databank van de concurrentie, de officieuze databank, opnieuw tot een registratie zullen worden verplicht. Dat is, voor alle duidelijkheid, niet waar. Dit geldt enkel voor katten die na de inwerkingtreding moeten worden geregistreerd. Voor de bestaande katten is dat niet nodig. Indien de eigenaar de gegevens in de databank nadien wil wijzigen omdat hij verhuist of omdat hij de kat weggeeft, geldt wel de verplichting in het nieuwe systeem in te treden. Dat kost 3 euro. Ik denk dan ook dat de volkswaarde beperkt mag blijven. Indien een kat al is geregistreerd, is er geen probleem als ze wegloopt. Het zal mogelijk zijn de twee databanken te consulteren. Eigenaars zijn niet verplicht katten opnieuw te laten registreren. Dit

geldt enkel voor nieuwe katten, tenzij de omstandigheden natuurlijk wijzigen. Indien een eigenaar zijn kat weggeeft of verkoopt of indien een eigenaar verhuist, moet sowieso een aanpassing worden doorgevoerd. Op dat ogenblik vragen we in te stappen in het nieuw systeem, dat veel fraudebestendiger en kwalitatief hoogstaander is.

De prijs is 3 euro. Het systeem is volledig zelfbedruipend en wordt door de dienstverlener geprefinancierd. Hij recupereert de kosten door de inning van de retributies die de katteneigenaars betalen. De kostprijs van de werking van de databank is de kostprijs in de offerte. Het gaat om 3 euro, met ongetwijfeld een kleine winstmarge, voor de registratie. De dienstverlener int de retributies zelf. Wij doen dat niet. Voor de Vlaamse overheid zijn er geen inkomsten, want er zijn ook geen uitgaven. Hoeveel personeel daarvoor nodig is, is een zaak van de dienstverlener. Hij moet dat zelf organiseren.

Naast een machtiging om het rijksregister te gebruiken voor de registratie van katten is eenzelfde machtiging aangevraagd voor de databank van honden. Dat is belangrijk omdat we op termijn naar dat systeem zouden willen overstappen. Bij het overschrijven van gegevens en dergelijke stellen we vast dat het eenvoudiger zou zijn hier ook met hetzelfde systeem te werken. Door de elektronische identiteitskaart en het rijksregisternummer te gebruiken, kunnen we fouten en fraude uitsluiten. Op dit ogenblik is dit voor honden niet in de regelgeving opgenomen. We onderzoeken de mogelijkheid om na te gaan welke aanpassingen we moeten doorvoeren. We hebben vastgesteld dat hiervoor technische aanpassingen nodig zijn. Dat zal enige tijd vergen. Het is evenwel de bedoeling voor honden die stap vooruit te zetten. We moeten zorgen voor een systeem dat het mogelijk maakt honden beter terug te vinden. Ik zeg niet dat dit systeem fouten zal uitsluiten, maar het zal het aantal fouten ernstig verminderen en het zal de fraudegevoeligheid ernstig aanpakken.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Zeker wat de eventuele risico's betreft, vind ik het nu een stuk helderder. Ik stel vast dat het pas sinds januari 2017 mogelijk was de adviesvraag te stellen. Eerst moest een toewijzing plaatsvinden, wat in april 2017 is gebeurd. Dan zijn nog wat bijkomende vragen gesteld. Het kost wat tijd voor u effectief een antwoord ontvangt.

Hoewel de kostprijs zeer beperkt is, is het natuurlijk spijtig dat bepaalde zaken onduidelijk zijn en dat burgers zich een beetje ongerust maken, maar u hebt de omstandigheden natuurlijk niet helemaal in de hand gehad. Indien we dit enigszins zouden kunnen vermijden, zou het natuurlijk nog beter zijn. Volgens mij hebt u met uw antwoord wat duidelijkheid gebracht.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Onafhankelijke): Minister, het is nu inderdaad een stuk helderder dan op basis van de optredens in de media het geval was. Eerlijk gezegd, vind ik het een vreemd verhaal. Uw verwijt ten aanzien van de vzw is me echter niet helemaal duidelijk. Volgens u is de vzw gewoon op zichzelf begonnen en heeft ze gedaan alsof haar databank de officiële was. Zo stelt u het bijna. Ik heb begrepen dat die vzw al sinds 1990 actief huisdieren registreert. Dat is een gebruik dat is gegroeid. Ik begrijp het verwijt dan ook niet goed.

Het is natuurlijk een verbetering dat mensen die thuis gewoon een kat hebben, dat dier niet opnieuw moeten laten registreren omdat een nieuwe databank wordt opgesteld. Dat is al goed nieuws. Alleen zullen natuurlijk nog altijd twee databanken naast elkaar blijven bestaan. De dieren die in het officieuze systeem zijn geregistreerd, worden niet in het nieuw systeem opgenomen. Ik neem aan dat het werken met de elektronische identiteitskaart een praktische belemmering vormt om het ene naar het andere over te brengen. Dat kan ik met mijn

bepaalde informaticakennis wel inschatten. Er zijn twee databanken. Ik neem aan dat de ene databank geleidelijk verouderd zal geraken en waarschijnlijk moeilijker raadpleegbaar zal worden. Dat lijkt me geen ideale situatie.

Eerlijk gezegd, is dit al een verbetering ten opzichte van het ogenblik waarop ik naar hier kwam.

De voorzitter: Mevrouw Vermeulen heeft het woord.

Sabine Vermeulen (N-VA): Dank u voor uw antwoord, minister.

Ik heb dezelfde bedenking als collega Sanctorum. Als ik het goed begrijp, komt er een overgangsmaatregel waarbij er twee of meer databanken naast elkaar zullen bestaan. Dat is volgens mij een overgangsmaatregel van ongeveer 15 jaar, de levensduur van een kat die nog maar net geregistreerd is in het oude systeem. Gezien de lage kostprijs zou ik ten eerste willen aanmoedigen om de dierenartsen aan te sporen om elke patiënt die ze ontvangen, te registreren in het nieuwe systeem. Misschien kunt u hun een brief sturen om hen aan te sporen om elke poes onmiddellijk – als de nieuwe databank in werking treedt – te registreren om geen levensduur van 15 jaar te hebben tegen dat de nieuwe databank optimaal is.

Voor mij is een databank die niet gelinkt is aan een registratienummer van een persoon of organisatie altijd een halve oplossing geweest. Dan doel ik vooral op de hondendatabank. Ik heb daarnet gehoord dat u dat voor de honden ook zou willen doen, waarvoor mijn zeer grote dank. Ik hoop dat u dat ook snel kunt realiseren.

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Minister, het is misschien een detail, maar het kan van veel mensen een inspanning vergen die misschien toch wel overbodig is. Als iemand zijn kat verkoopt of weggeeft, moet dat worden geregistreerd. Dat lijkt me vrij logisch, want er is dan een nieuwe eID gekoppeld aan de kat.

Maar als iemand verhuist, dan blijft in principe die kat verbonden aan diezelfde eigenaar en eID. Is in dat geval ook een nieuwe registratie noodzakelijk? Normaal wordt, denk ik, het toch op het rijksregister van de eigenaar geregistreerd. De eigenaar verandert van adres en wordt ingeschreven in een andere gemeente. Het is een detail. Ik heb van u begrepen dat er een nieuwe registratie moet komen als de eigenaar verhuist. Dat is eenvoudig te voorkomen door de koppeling aan het rijksregisternummer van de eigenaar, dus als men dat rijksregisternummer als referentie behoudt. U moet nu niet antwoorden, dat is een zeer technisch detail.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Ik heb indertijd ook vragen gesteld over puppy's en u haalt nu een databank rond honden aan. Komen daar ook – een beperkt aantal – gegevens in omtrent de afstamming? Daarmee zou men de problematiek van de afkomst en de internationale handel in puppy's efficiënt kunnen aanpakken.

Minister, het moet me van het hart, mijn katten zijn niet geregistreerd, ik zal eerlijk zijn. Ze zijn wel gesteriliseerd. Is dat ook goed? Ik ken daar niks van. Ik zit hier met verbazing te luisteren naar de uitleg, want die lijkt me heel deskundig.

De vragen zijn zeer terecht, want het is een absurde situatie, het verhaal over die databank is absurd. Het is ongelooflijk.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mijnheer Caron, hebt u nog persoonlijke problemen thuis die wij kunnen oplossen? (*Gelach*)

Ik kan natuurlijk niet verhinderen dat particulieren een databank hebben opgericht en ik kan die ook niet afschaffen. Dan zou misschien wel een volkswoede ontstaan, dan zou iedereen met een kat de facto verplicht worden om een alternatief te gaan zoeken.

Ik denk dat het nuttig is om een informatiecampagne te voeren naar de dierenartsen zodra de databank op punt staat. Vooralsnog durf ik dat niet te doen – wie weet wat komt er nog van de Privacycommissie. Als dat rond is, zal ik dat zeker wel doen.

We vragen het wanneer iemand verhuist en zijn kat heeft laten registreren bij zo'n officieuze databank. In dat geval moeten de gegevens worden aangepast. Dat is het moment om in te stappen in het nieuwe systeem, in de officiële databank met de eID. Dan doet men een goede zaak, niet alleen voor de fraudegevoeligheid, maar ook met betrekking tot de kwaliteit van de gegevens. Dat vermindert het risico op het niet terugvinden. Dat in ogenschouw genomen, lijkt me dan maar een kleintje.

Ik dacht eerst aan een automatische aanpassing omdat we werken via de eID, maar dat gebeurt via een webinterface. Ook dat is dan in het nieuwe systeem veel eenvoudiger in plaats van een papieren aanpassing en wijziging van de gegevens.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.